

การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

นางสาวเอมิกา สุวรรณหิตาทร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF THE LESSON PLAN EVALUATION FORM
FOR SECONDARY SCHOOL TEACHERS

Miss Amika Suwannahitorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Measurement and
Evaluation

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
โดย	นางสาวเอมิกา สุวรรณหิตาทร
สาขาวิชา	การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาชีผล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

เอมิกา สุวรรณทิศาทร : การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา (DEVELOPMENT OF THE LESSON PLAN EVALUATION FORM FOR SECONDARY SCHOOL TEACHERS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี, 202 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญสำหรับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา (2) เพื่อพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา (3) เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา และ (4) เพื่อศึกษาผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรมมัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความเที่ยงจากความสอดคล้องภายในตัวผู้ประเมิน การตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มี 6 องค์ประกอบ คือ สารสำคัญ จุดประสงค์ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(2) ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 2 คือ ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 54 ข้อรายการหลัก มีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในทั้งฉบับเท่ากับ 0.898 ค่าความเที่ยงจากความสอดคล้องภายในตัวผู้ประเมิน (Intra-rater Reliability) มีค่าสูง และ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา (ประเมินโดยครูประเมินตนเอง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้วิจัย) มีค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) ทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าอยู่ในช่วง 0.683 – 0.940

(3) ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นการศึกษา แต่ผลของปัจจัยหลักของขนาดโรงเรียนมีผลต่อคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.82^*$, $p < .05$) รวมทั้งผลของปัจจัยหลักกลุ่มสาระการเรียนรู้ (B) มีผลต่อคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแตกต่างกันที่ระดับ .05 ($F = 2.58^*$, $p < .05$)

(4) ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าทุกขนาดโรงเรียน เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเมื่อจำแนกตามระดับชั้นการศึกษา คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาควิชา วิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษาลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5683920027 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEYWORDS: EVALUATION FORM / LESSON PLAN / LESSON PLAN EVALUATION

AMIKA SUWANNAHITORN: DEVELOPMENT OF THE LESSON PLAN EVALUATION FORM FOR SECONDARY SCHOOL TEACHERS. ADVISOR: ASST. PROF. SIRICHAJ KANJANAWASEE, Ph.D., 202 pp.

The purposes of this study were 1) to synthesize the main steps and the main element of lesson plan for secondary school teachers. 2) to develop a lesson plan evaluation form for secondary school teachers. 3) to evaluate a lesson plan for secondary school teachers. 4) To study the result of a lesson plan evaluation form for secondary school teachers. Data were collected by using a study of related literatures and 7 experts as well as. The sample involved 320 teachers of the secondary educational service area. Research instruments were research and document analysis forms, evaluation form of lesson plan. Verify the quality of a evaluation form using content validity, internal consistency reliability, intra-rater reliability and inter-rater reliability. The data were analyzed by using descriptive statistics, three – way analysis of variance.

The research findings were as follows:

(1) The main steps and the main element of lesson plan for secondary school teachers consisted of 6 components; main point, objective, content, activity design, Learning Materials/Resources, Evaluation Methods.

(2) The reliability of the lesson plan evaluation form for secondary school teachers was 0.898 and Intra-rater Reliability high. The range of inter – rater reliability of 3 raters group was 0.876 – 0.931.

(3) There was no interaction among size of school , department and students' educational levels on the qualities of lesson plan, but there were main effect significantly different at the .05 level of significance for size of school ($F = 4.82^*$, $p < .05$) and department ($F = 2.58^*$, $p < .05$).

(4) The result evaluation forms of secondary teacher's lesson plan, classified according to the size of school , department and students' educational levels. The medium size school had the higher quality of lesson plan. Career and Technology department had the highest quality of lesson plan and students' educational levels had the highest quality of lesson plan.

Department: Educational Research and
Psychology

Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Educational Measurement and
Evaluation

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความเมตตาของศาสตราจารย์ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาให้ความดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาณีผล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาในการให้ ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตลอดจนโรงเรียนที่ทดลองใช้เครื่องมือ ครูผู้สอนทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแก่ผู้วิจัย ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่โรงเรียนศึกษานารีที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ แก่ผู้วิจัย รวมทั้งอาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำและแนะแนวทางการศึกษาต่อให้กับผู้วิจัย

ขอขอบคุณ นางสาวจุฑามาศ อร่ามศรี นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สละเวลาและให้ความช่วยเหลือเรื่องการเก็บข้อมูลวิจัย รวมทั้งรุ่นพี่และเพื่อนๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน รวมทั้งเพื่อนวิชาเอกภาษาไทย (กศ.บ.) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือกับผู้วิจัยตลอดมา นอกจากนี้ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือที่ผู้วิจัยอาจจะไม่ได้เอ่ยนาม

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเขาอิฐ – คุณแม่ประสงค์ สุวรรณพิทาทร และทุก ๆ คนในครอบครัวที่มอบความรักความห่วงใย ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจผลักดันให้กับผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	13
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	13
คำถามวิจัย	15
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
ขอบเขตของการวิจัย.....	16
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	18
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้.....	19
ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)..	38
ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินโดยใช้รูบรีคส์.....	41
ตอนที่ 4 มโนทัศน์เกี่ยวกับแบบตรวจสอบรายการ.....	43
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	54
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	63

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	63
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพแบบตรวจสอบรายการเพื่อการประเมินแผนการจัดการ เรียนรู้.....	68
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลและการนำไปใช้	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์ องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	75
ระดับชั้นมัธยมศึกษา.....	75
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	88
ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา	115
ตอนที่ 4 ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา.....	122
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
สรุปผลการวิจัย.....	132
อภิปรายผลการวิจัย	142
ข้อเสนอแนะ	146
รายการอ้างอิง	147
ภาคผนวก.....	152
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	202

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการสำหรับประเมินงานเขียนเรียงความด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	47
ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ	48
ตารางที่ 2.3 ตัวอย่างแบบตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาด้วย แฟ้มสะสมงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	48
ตารางที่ 2.4 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักเพื่อประเมินความเหมาะสมของ วิธีการประเมินภายในของโรงเรียนผู้เรียน.....	49
ตารางที่ 2.5 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเองของครูด้าน การจัดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้วงจรการเรียนรู้แบบเชเวนอี	49
ตารางที่ 2.6 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัด การศึกษา.....	50
ตารางที่ 2.7 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินทักษะการจัดการเวลาและเทคนิคการจัด การเวลาสำหรับนักเรียน.....	51
ตารางที่ 2.8 การจัดรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการ	53
ตารางที่ 2.9 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการโดยประยุกต์ตามแนวคิดของ Scriven (2007).....	55
ตารางที่ 2.10 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการโดยประยุกต์ตามแนวคิดของ Scriven (2007)(ต่อ).....	56
ตารางที่ 2.11 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ Lesson Plans for the Personalisation model.....	57
ตารางที่ 2.12 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ Lesson Plans for the Personalisation model.....	58
ตารางที่ 2.13 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินสำหรับการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ตาม The Sheltered Instruction Observation Protocol (SIOP).....	59
ตารางที่ 2.14 จุดแข็ง – จุดอ่อนของการพัฒนาแบบประเมินแต่ละประเภท.....	60

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้.....	66
ตารางที่ 3.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา.....	72
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับรางวัลหรือผ่านการประเมินว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ.....	77
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับรางวัลหรือผ่านการประเมินว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (ต่อ)	78
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	80
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	83
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	87
ตารางที่ 4.6 การกำหนดองค์ประกอบหลัก ข้อรายการประเมินและจำนวนรายการในการตรวจสอบเบื้องต้น ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	89
ตารางที่ 4.7 การกำหนดองค์ประกอบหลัก ข้อรายการประเมินและจำนวนรายการในการตรวจสอบเบื้องต้น ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	90
ตารางที่ 4.8 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	95
ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	104
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูครั้งที่ 1 และ 2.....	105
ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2	105
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ประเมิน 3 กลุ่ม	106

ตารางที่ 4.13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมิน 3 กลุ่ม	106
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์... ..	109
ตารางที่ 4.15	ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาหลังการทดลองใช้เครื่องมือ.....	112
ตารางที่ 4.16	วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	115
ตารางที่ 4.17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ประเมิน 3 กลุ่ม	116
ตารางที่ 4.18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมิน 3 กลุ่ม	116
ตารางที่ 4.19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นการศึกษา	118
ตารางที่ 4.20	ผลการทดสอบรายคู่ภายหลัง (post hoc test) ของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน	119
ตารางที่ 4.21	ผลการทดสอบรายคู่ภายหลัง (post hoc test) ของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	120
ตารางที่ 4.22	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของครูผู้ตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	123
ตารางที่ 4.23	ค่าสถิติพื้นฐานระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระ-การเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา.....	125
ตารางที่ 4.24	ตารางเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ 5 ระดับ.....	125
ตารางที่ 4.25	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา	128
ตารางที่ 4.26	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้.....	130

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการโดยประยุกต์ตามแนวคิดของ Scriven (2007).....	54
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“... การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์สั่งสอนให้ได้รับวิชาความรู้สูงและอบรมจิตใจให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติสืบต่อไป...” พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่พฤหัสบดี 13 ธันวาคม พ.ศ. 2505 แสดงให้เห็นว่า การศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คำกล่าวที่ว่าการศึกษาคือชีวิตและชีวิตคือการศึกษา คำกล่าวเช่นนี้ยังคงเป็นความจริงอยู่ตลอดไป เพราะชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดา เริ่มมีการศึกษาบ้างแล้ว แต่การศึกษาของมนุษย์จะเริ่มอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อชีวิตได้เริ่มสัมผัสโลกและจะต้องศึกษาอยู่ตลอดไปจนกว่าชีวิตจะจากโลกนี้ไป การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคม ประเทศชาติและโลก ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า “ตราบใดที่โลกยังมีมนุษย์ ไม่สิ้นสุดการศึกษาต้องอาศัย” เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะมนุษย์ที่ต้องอาศัยโลกจะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาสำหรับการพัฒนาตน เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแล้ว สังคม ประเทศชาติและโลกก็จะได้รับการพัฒนาต่อไปด้วย

นอกจากนี้พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานครูไว้ว่า “...งานครูนั้นจัดเป็นงานสำคัญ เพราะเท่ากับเป็นการสร้างคนให้เป็นคน โดยสมบูรณ์ เยาวชนในปัจจุบันเป็นเยาวชนที่อุดมไปด้วยพลังกายพลังใจ และพลังอยากรู้ อยากเห็น อยากเปลี่ยนแปลง หากเขาได้รับการอบรมกล่อมเกลาที่ถูกต้องทาง เขาเหล่านั้นจะเป็นกำลังสำคัญของบ้านเมือง ส่งเสริมให้ประเทศชาติรุ่งเรืองและมั่นคงยิ่ง...” และจากบทนำเสนอ “การสร้างครูพันธุ์ใหม่ ... หัวใจสำคัญของการศึกษาทางเลือก” โดยอาจารย์แอม รัชณี ธงไชยครูใหญ่โรงเรียนหมู่บ้านเด็กได้ “สรุปบทเรียนครบรอบ 1 ปี อาสาสมัครครูอาสาเพื่อการศึกษาทางเลือก สู่ข้อเสนอการปฏิรูป การศึกษารอบ 2” ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 4 – 6 มิถุนายน 2553 ณ โรงเรียนรุ่งอรุณ เขตบางมด กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า “ครูเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาทุกระบบ หากคิดว่าการเรียนคือการสอน เราจะเห็นว่าหากเด็กรักครูคนไหน เด็กจะเรียนดี หากเกลียดก็ไม่อยากเรียน ซึ่งลักษณะของครูที่เด็กเกลียด คือ ครูบังคับการ ใช้อำนาจตี เด็กจะเครียด กลัวและเกลียด ทำให้ไม่อยากเรียนรู้อะไรเลย แล้วทำไมครูชอบทำแบบนั้น เพราะครูพันธุ์เก่าเชื่อว่า เด็กคือผ้าขาว เด็กคืออวิชชา ครูจัดทำตัว

เป็นตำราจกคอยจับผิด เพราะฉะนั้นความเชื่อเบื้องหลังความคิดและการกระทำจึงสำคัญมาก” จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าครูเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาของเด็ก ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีปัจจัยสำคัญหลายอย่างที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของครู ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ “แผนการจัดการเรียนรู้” ของครู

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ครูจัดทำขึ้นเพื่อวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้และเพื่อเตรียมความพร้อม สร้างความมั่นใจแก่ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้ครูผู้สอนทราบว่าในแต่ละชั่วโมงหรือสัปดาห์ ครูผู้สอนควรจะสอนเนื้อหาสาระใด มีจุดประสงค์อย่างไร ขอบข่ายของสาระการเรียนรู้ครอบคลุมเรื่องใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใดและมีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้อย่างไร รวมทั้งเป็นการสำรวจสภาพปัญหา จุดบกพร่องต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนด แผนการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับครูผู้สอน

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเป็นสิ่งปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากปัจจุบันมีการกำหนดเกณฑ์การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีต่างๆ มากมาย เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการสร้างคุณธรรมจริยธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งความหลากหลายของรูปแบบและขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพราะการประเมินเป็นเสมือน “กระจก” ที่สะท้อนให้เห็นถึงรายละเอียดต่างๆ ที่แทรกอยู่ในรายการประเมินแต่ละรายการ ซึ่งจะช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของการวางแผนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ในปัจจุบันการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไม่มีมาตรฐานชัดเจน ทั้งนี้เพราะความเข้มงวดในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสถานศึกษาและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ประเมิน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้บางชนิด แสดงผลการประเมินเพียงแต่ค่าคะแนนพร้อมกับระบุเกณฑ์การตัดสินคุณค่าว่าคุณภาพอยู่ในระดับดี ปานกลาง หรือควรปรับปรุงทำให้คุณผู้สอนไม่สามารถทราบข้อมูลได้ชัดเจนว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีข้อบกพร่องด้านใดที่ควรปรับปรุง (สุวิทย์ มูลคำ, 2549; กมลมนัสซ์ บัณฑิตยานนท์, 2551; จริณ แก้วสนิท, 2548; รุจิรี ภู่อสาร, 2545; บุรชัย ศิริมหาสาคร, 2547; ศุภวิชญ์ เจริญธรรม, 2547)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต้องผ่านการประเมินจากแบบตรวจสอบรายการที่มีคุณภาพ ซึ่งแบบตรวจสอบรายการประเมินที่นำมาใช้ประโยชน์ทางการประเมินอย่างกว้างขวาง โดย Scriven (1991, 2000) กล่าวถึงคุณประโยชน์ของแบบตรวจสอบรายการประเมินว่าเป็นเครื่องช่วยเตือนและป้องกันการหลงลืมองค์ประกอบสำคัญของการประเมิน ช่วยลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอคติ (Halo Effect) ลดอิทธิพลของ Rorschach Effect ซึ่งเป็น

ปรากฏการณ์ที่บุคคลจะมองเห็นสิ่งต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ตนต้องการจากข้อมูลที่มีอยู่ ลดปัจจัยที่ทำให้การประเมินขาดความน่าเชื่อถือ ช่วยในการพิจารณารายละเอียดแบบแยกส่วนเป็นมิติและการสรุปผลอ้างอิงตลอดจนเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของงาน เป็นแนวทางในการจัดกลุ่มเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต่างๆ เพื่อช่วยในการตีความ และการลำดับความสำคัญได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันการใช้แบบประเมินประเภทรูบริคส์ก็ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีความชัดเจน เป็นแนวทางในการให้ข้อมูลย้อนกลับและการสะท้อนความคิด กล่าวได้ว่าเป็นมิติหนึ่งที่สำคัญของการประเมินที่มีประสิทธิภาพในเรื่องของความโปร่งใสของเกณฑ์การตัดสินในระดับที่ผู้ถูกประเมินใช้ในการประเมิน (Birembaum et al. 2006)

ดังนั้นแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จึงต้องมีความครอบคลุมถึงองค์ประกอบสำคัญของแผน ขั้นตอนการเขียนแผน ข้อรายการประเมินต่างๆต้องชัดเจนต่อการปฏิบัติ เพื่อครูผู้สอนจะได้นำผลการประเมินที่ได้รับไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนให้มีคุณภาพ เพราะแผนการจัดการเรียนที่ดี มีคุณภาพเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ในที่สุด

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ โดยการกำหนดข้อรายการประเมินเกี่ยวกับรายละเอียด หรือประเด็นสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คำถามวิจัย

1. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอะไรบ้าง
2. แบบประเมินควรมีข้อรายการที่ใช้ในการตรวจสอบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ควรประกอบด้วยประเด็นสำคัญอะไรบ้าง
3. คุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นและคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นอย่างไร
4. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาสามารถนำไปใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆได้ดีเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญสำหรับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

3. เพื่อประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
4. เพื่อศึกษาผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของครูผู้สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง โดยให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)

การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบประเมินที่ใช้กรอบแนวคิดของแบบตรวจสอบรายการประเมินที่แสดงถึงองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี และข้อมูลดังกล่าวจะแสดงถึงผลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

ตัวแปรที่ศึกษา : ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1. ระดับชั้นการศึกษา
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ขนาดโรงเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวปฏิบัติหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า โดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างละเอียด มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกลุ่มสาระวิชา เวลา สถานที่ สภาพสิ่งแวดล้อม บริบทของผู้เรียน มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและการประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุรายละเอียดของกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย ตลอดจนวิธีการขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียดเป็นรายชั่วโมง เช่นการยกตัวอย่าง การตั้งถาม ซึ่งเมื่อจบบทเรียนพฤติกรรมและศักยภาพของผู้เรียนจะต้องแสดงผลการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แบบประเมิน หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นการตรวจสอบและตัดสินคุณค่าว่าสิ่งที่ต้องการประเมินมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดหรือไม่ พร้อมทั้งสะท้อนข้อบกพร่องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงที่ประกอบด้วยข้อรายการประเมินที่แสดงถึงองค์ประกอบสำคัญ ขั้นตอนสำคัญของการจัดทำและลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ที่เน้นการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นการตรวจสอบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีลักษณะอย่างไร มีคุณภาพเพียงใด ส่วนสำคัญใดที่ไม่ปรากฏหรือมีข้อบกพร่อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข

คุณภาพของแบบประเมิน หมายถึง คุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงประกอบด้วยคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ของแบบประเมินดังต่อไปนี้

1) **ความเที่ยง (Reliability)** หมายถึง ความคงเส้นคงวาของผลการวัด ซึ่ง**ค่าความเที่ยง (Internal consistency Reliability)** แบบความสอดคล้องภายใน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ของครอนบาค พร้อมทั้ง**ความเที่ยงจากความสอดคล้องภายในผู้ประเมิน (Intra-rater Reliability)** คือ ความสอดคล้องของคะแนนภายในตัวผู้ประเมินคนเดียวเมื่อใช้แบบประเมินชุดเดิมในช่วงเวลาที่ต่างกัน และ**ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability)** คือ การศึกษาความสอดคล้องของคะแนนระหว่างผู้ประเมิน เมื่อมีผู้ประเมินตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สังเกตสิ่งเดียวกันด้วยแบบสังเกตชุดเดียวกัน โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2) **ความตรง (Validity)** หมายถึง ความถูกต้องแม่นยำของเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด ซึ่ง**ความตรงตามเนื้อหา (Content validity)** คือ ความสามารถในการวัดกลุ่มตัวอย่างเนื้อเรื่องวัดได้ครอบคลุม และเป็นตัวแทนของมวลเนื้อเรื่องหรือประสบการณ์ที่มุ่งวัด โดยการหาค่าความตรงตามจุดมุ่งหมายของข้อคำถามรายข้อ (IOC) เพื่อนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความตรงตามเนื้อหา (CVI)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้องค์ประกอบสำคัญที่จะนำมาใช้เพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
2. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนและยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป
3. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้สารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แก่ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
4. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้สารสนเทศไปใช้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของครู แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วารสาร บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ

ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินโดยใช้รูบริคส์

ตอนที่ 4 มโนทัศน์เกี่ยวกับแบบตรวจสอบรายการประเมิน

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

ครูที่สามารถพัฒนาการสอนได้ดีนั้น จะต้องสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีได้ด้วย เพราะแผนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนแนวทางหรือคู่มือของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ที่ครูเตรียมการไว้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ฉะนั้นหากครูผู้สอนขาดแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว อาจจะทำให้การสอนไม่ประสบผลสำเร็จได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2537) จากการศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ประเด็น ดังนี้

1.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้(Lesson Plan) คือ เอกสารที่ทำขึ้นเพื่อแจ้งรายละเอียดของหลักสูตร เพื่อเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า โดยมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งสอดคล้องกับจิรัฎฐ์ แก้วกู่ (2557) ที่ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน โดยวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกมาใช้ในการเรียนรู้อะไรหรือแหล่งการเรียนรู้ แนวการวัดผลประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งยึดผลการเรียนที่คาดหวังและสาระ-การเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงนั้น

ฉันท ชาติทอง (2552) ได้อธิบายความของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นเอกสารที่ผู้สอนแต่ละคน ได้นำเนื้อหาวิชา สารการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนในระยะเวลาหนึ่ง มาเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2549) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า เป็นแผนการเตรียมการสอนหรือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

บุรชัย ศิริมหาสาร (2547) ได้อธิบายแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือ เอกสาร ที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนให้แก่ผู้เรียนในรายคาบหรือรายชั่วโมง หากจะเปรียบเทียบกับวิชาชีพครูกับวิชาชีพอื่นๆ เช่น สถาปนิก แผนการจัดการเรียนรู้ของครูก็คล้ายกับแบบแปลนบ้านที่สถาปนิกเขียนขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปลูกบ้าน บ้านที่สร้างตามแปลนซึ่งได้ออกแบบวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้า ย่อมดีกว่าบ้านที่ไม่มีแบบแปลน ซึ่งอาจจะทำผิดเพี้ยน ไม่เป็นไปอย่างที่ต้องการ ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรและค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังสามารถเปรียบเทียบแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเสมือนแผนที่ของนักเดินทางโดยมีหลักสูตรเป็นเข็มทิศ นักเดินทางที่ติดจะต้องใช้แผนที่และเข็มทิศนำทางเพื่อนำไปสู่เป้าหมายโดยไม่หลงทาง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่ได้ มีการเตรียมตัวไว้ก่อนล่วงหน้า

รุจิร ภู่อาระ (2545) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) ว่าเป็นการแสดงการจัดการเรียนตามบทเรียนและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์หรือรายวันซึ่งโดยปกติแล้วจะพัฒนามาจากหน่วยเรียนรู้ นั่นคือ แผนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปยังผู้เรียนที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

ณัฐวดี กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ได้สรุปความหมายของแผนการเรียนการสอนไว้ว่า แผนการสอนคือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวปฏิบัติหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า โดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างละเอียด มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกลุ่มสาระวิชา เวลา สถานที่ สภาพสิ่งแวดล้อม บริบทของผู้เรียน มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและการประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการวางแผนที่ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่าในแต่ละชั่วโมงหรือสัปดาห์ ครูผู้สอน ควรจะสอนเนื้อหาสาระใด ขอบข่ายของสาระการเรียนรู้ครอบคลุมเรื่องใด รวมทั้งเป็นการสำรวจสภาพปัญหา ที่ช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และสามารถทำการประเมินผลผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสามารถแบ่งรายละเอียดได้ดังนี้

ฉันท ชาติทอง (2552) ได้เสนอความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนช่วยทำให้จัดการเรียนการสอนที่มีความหมายยิ่งขึ้น ทำให้ครูมีคู่มือการสอนที่มีคุณภาพเป็นผลงานที่ศักยภาพการเป็นครูมืออาชีพ ครูคนอื่นสามารถใช้สอนแทนได้ ทำให้จัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หลายอย่างในขณะเดียวกัน ทำให้ขยายขอบเขตการศึกษาไปได้อย่างไม่จำกัดโดยมีความเกี่ยวข้องกับวิชาอื่น ๆ ได้อย่างกลมกลืน ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน โดยไม่จำกัดระยะเวลา

สุวิทย์ มูลคำ (2549) ได้เสนอความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

- 1) ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
- 2) ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
- 3) ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร
- 4) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเฝ้าหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ และจัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนงานวัดและประเมินผล
- 5) ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
- 6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการการศึกษา

- 7) เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สำหรับประกอบกรประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

บุรชัย ศิริมหาสาร (2547) ได้อธิบายความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูแบบมืออาชีพ มีการเตรียมการล่วงหน้าแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สื่อวัตกรรมการและจิตวิทยา การเรียนรู้ของเด็กมาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัตกรรมการและวิธีการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง
- 3) แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่จะทำการสอนแทน สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป
- 5) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานวิชาการ เพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี เพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง หรือระดับให้สูงขึ้นและเพื่อใช้ประกอบการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545) ได้เสนอความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ช่วยให้การเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้สอนสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมก่อนทำการสอนจริง ทำให้ผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้จากข้อจำกัดที่พบ ช่วยให้ผู้อื่นสอนแทนได้ในกรณีมีเหตุจำเป็น เป็นหลักฐานสำหรับการพิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติการสอน เป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน

พิณ บุญชูวงศ์ (2538) ได้เสนอความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างความมั่นใจ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะสามารถวิเคราะห์ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆที่ผ่านมาได้ ช่วยให้ครูมีความรอบคอบเกี่ยวกับการเลือกความมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียน ช่วยให้การเตรียมการสอนองความต้องการของเด็กและความสนใจของเด็กได้เหมาะสม ช่วยให้ครูมีเวลาเตรียมสื่อการสอนก่อนทำการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1) ทำให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจและความเชื่อมั่น ส่งผลให้สอนได้ด้วยความสะดวกคล่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ทำให้การสอนดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้อย่างสมบูรณ์

2) ทำให้เป็นการสอนที่มีความคุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไป เพราะครูผู้สอนมีทิศทางในการสอน อย่างเป็นระบบผู้เรียนได้รับความรู้ ความคิด เกิดเจตคติ เกิดทักษะและเกิดประสบการณ์ใหม่ตาม ที่ผู้สอนวางแผนไว้ บรรลุผลและตรงตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตร

3) ทำให้เกิดเครื่องมือวัดประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อทราบความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมแต่ละเนื้อหาและแสดงถึงความชำนาญ เชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพของครูผู้สอนเป็นฐาน ในการพัฒนาวิชาชีพและวงการการศึกษาต่อไป

4) ทำให้ครูผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำที่ใช้เป็นแนวทางในการสอนครั้งต่อไปได้ โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกแบบทดสอบ เพื่อวัดผลประเมินผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ครูผู้สอน มีเอกสารไว้ให้แนวทางสำหรับครูผู้สอนที่เข้าสอนแทนในกรณีที่จำเป็น ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

5) ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนสอนด้วยความ พร้อมเป็นความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจและความพร้อมทางด้านวัตถุ ความพร้อมทางด้านจิตใจคือ ความมั่นใจในการสอน เพราะครูผู้สอนได้เตรียมการสอนมาอย่างรอบคอบ ส่วนความพร้อมทางด้าน วัตถุคือ การที่ผู้สอนได้เตรียมเอกสารหรือสื่อการสอน เมื่อครูผู้สอนเกิดความพร้อมก็สามารถสอนได้ อย่างชัดเจน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและ ต่อวิชาที่เรียน

1.3 ประเภทของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีหลายประเภท เพื่อความเหมาะสมกับหลักสูตรและ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ตามแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2557) แบ่งประเภท ของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1) แผนระยะยาว แผนระยะยาวที่นำเสนอนี้ เป็นแผนของรายวิชาพื้นฐานตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งปรากฏในประมวลรายวิชา ซึ่งจะนำเสนอ

1) จุดหมายของรายวิชา 2) สารการเรียนรู้ปรากฏในคำอธิบายรายวิชา 3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การประเมินการเรียนรู้และการประเมินผล

2) แผนรายหน่วย แผนรายหน่วยเป็นแผนที่มีความละเอียดมากกว่าแผนระยะยาวและ เป็นแผนที่สะท้อนให้เห็นการใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับมี 3 ขั้นตอน ซึ่งเป็นแผนที่แสดงให้เห็น ว่าผู้เรียนจะต้องสร้างหลักฐานที่แสดงความเข้าใจเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

3) การทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวัน เป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งใช้ให้เสร็จเป็นครั้งๆไป มีรายละเอียดมากกว่าแผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วย โดยเฉพาะหัวข้อกิจกรรมการเรียนการสอนอาจจะระบุขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป เพื่อช่วยให้มองเห็นภาพการเรียนการสอน ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้รายวันคือ 1)จุดประสงค์ของการสอน 2)เนื้อหาสาระที่สอน 3)ขั้นตอนการเรียนการสอน 4)สื่อการเรียนรู้ 5)วัดและประเมินผล

ชนาธิป พรกุล (2551) แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็น2ประเภทคือ

1.แผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ เป็นแผนที่ระบุเฉพาะกิจกรรมหลักๆ ที่ผู้สอนหรือผู้เรียนทำ โดยไม่มีรายละเอียด เป็นการเขียนเค้าโครงว่าใน 1 หน่วยการเรียนรู้ผู้สอนและผู้เรียนต้องทำอะไรบ้าง แต่ไม่ได้บอกว่าทำอย่างไร ผลของการกระทำหรือผลการเรียนรู้เขียนไว้กว้างๆ ไม่ลงลึกถึงพฤติกรรมก่อนทำการสอนควรเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง

2.แผนการจัดการเรียนรู้ระดับรายชั่วโมงหรือครึ่งเป็นแผนที่ระบุทั้งกิจกรรมหลักกิจกรรมย่อย และวิธีทำกิจกรรมเหล่านั้นรวมทั้งมีการยกตัวอย่างและการถามคำถามเมื่อจบบทเรียนผู้เรียนต้องแสดงผลการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในจุดประสงค์

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545) แผนจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา หรือผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รูปแบบของแผนจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้ทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1.แผนจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ คือ แผนจัดการเรียนรู้ชนิดนี้จะเป็นการเรียนรายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับโดยใช้ความเรียง เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยม แต่มีข้อจำกัดในกรณีที่รายละเอียดอยู่คนละหน้ากัน เนื่องจากยากต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ

2.แผนจัดการเรียนรู้แบบตาราง คือ แผนจัดการเรียนรู้ชนิดนี้ เป็นการนำรายละเอียดของแต่องค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้มาเขียนลงในตารางภายในหน้าเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ แต่มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ในการเขียน และภาระในการตีตาราง

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไป ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและหลักสูตรในรายวิชานั้น ตลอดจนจนอาจมีการบูรณาการกับเนื้อหาสาระอื่น เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาที่แบ่งเป็นหลายหน่วยย่อย ที่มีความเชื่อมโยงกันในเนื้อหาวิชา ซึ่งรายละเอียด

ที่ระบุจะเป็นกิจกรรมหลักๆ มีลักษณะเป็นเค้าโครง ไม่มีได้ระบุรายละเอียดชัดเจน องค์ประกอบหลักส่วนใหญ่ คือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเป็นรายสัปดาห์ แต่มีการระบุรายละเอียดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยกว่าแผนการจัดการเรียนรู้รายวันและรายชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้รายวัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุรายละเอียดกิจกรรมในชั้นเรียนวันต่อวัน แต่อยู่ภายในกรอบของแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย ซึ่งอาจจะมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการออกแบบของครูผู้สอน แต่ส่วนใหญ่จะมีส่วนประกอบหลักดังต่อไปนี้ 1)จุดประสงค์การเรียนรู้ 2)เนื้อหา/สาระ 3)ขั้นตอนการเรียนการสอน 4)สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ 5)การวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุรายละเอียดของกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย ตลอดจนวิธีการขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด เช่นการยกตัวอย่าง การตั้งถาม ซึ่งเมื่อจบบทเรียนพฤติกรรม ศักยภาพของผู้เรียนจะต้องแสดงผลการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิจัยนี้ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินสำหรับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ที่เน้นการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบใฝ่เรียน(Active Learning) เพราะแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุรายละเอียดการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด แสดงพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากจบการเรียนสอนไว้อย่างชัดเจน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้นี้จึงเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.4 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของความเรียงหรือตาราง แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด แผนการจัดการเรียนรู้จะมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้ คือ

Cohen และคณะ (1989) นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้นี้ดังนี้

1)วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมาย 2)สาระการเรียนรู้ 3)ระยะเวลา สื่อการเรียนรู้ การจัดการห้องเรียน 4)กิจกรรมการเรียนรู้ 5)การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2557) กล่าวว่าเมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องคำนึงคือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระ/เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ (ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้) การประเมินการเรียนรู้

ฉันท ธาตุทอง (2552) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่เท่าใด ชั้นอะไร ชื่อเรื่องอะไร เวลาเท่าใด ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียน หากพิจารณาเชื่อมโยงกับองค์ประกอบในแผนการสอน จะเห็นได้ว่า การกำหนดความเข้าใจที่คงอยู่ ก็คือ ความคิดรวบยอด

ชนาธิป พรกุล (2551) กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยระบุองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ 1)เรื่องวันและเวลาที่ใช้สอน 2)ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์การเรียนรู้ 3)สาระสำคัญ 4)เนื้อหาสาระ 5)กิจกรรมการเรียนรู้ (กิจกรรมการเรียนการสอน) 6)สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้(สื่อการเรียนการสอน) 7)การวัดผลและประเมินผล

สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549) ได้อธิบายว่าแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดใช้กับผู้เรียนระดับใด เรื่องอะไรใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบสำคัญ) ได้แก่ สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงนั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ประกอบด้วย จุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทาง สาระการเรียนรู้/เนื้อหา กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลประกอบด้วย วิธีการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย บันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้สอนบันทึกข้อสังเกตที่พบจากการนำแผนไปใช้ เช่น ปัญหาและแนวทางแก้ไขและข้อมูลอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในการนำไปใช้ต่อไป อีกส่วนหนึ่งขอท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน ได้แก่ ใบงานแบบทดสอบที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นๆ เป็นต้น

ทิตินา แคมมณี (2548) ได้นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หัวข้อดังนี้ คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การวัดและประเมินผล บันทึกหลังการสอน ซึ่งได้ระบุไว้ 3 ประการ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

รุจิรุ้ ภู่อาระ (2545) ได้อธิบายองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ของปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1)สาระสำคัญ 2)จุดประสงค์การเรียนรู้ 3)ชนิดของสมรรถภาพ 4)ประสบการณ์เดิม 5)เนื้อหาสาระ 6)ลำดับขั้นการเรียนการสอน 7)สื่อการเรียนการสอน เช่น รูปภาพแผนภูมิ ใบความรู้ ใบงาน ชุดฝึก

เป็นต้น 8) การวัดและประเมินผล เช่น ทดสอบก่อน-หลังเรียน คำถามท้ายบท เป็นต้น 9) กิจกรรมสืบเนื่อง/กิจกรรมเสนอแนะ

ณัฐวดี กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545) เสนอองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หัวเรื่องสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้

จิรภัทร แก้วกู่ (2547) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) หัวเรื่อง 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) สื่อการเรียนการสอน และ 6) การวัดผลประเมินผล

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ได้สรุปองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และ กิจกรรมเสนอแนะ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2) สาระการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้ 5) แหล่งเรียนรู้ 6) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาเบื้องต้นสามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

สาระสำคัญ หมายถึง ข้อความที่เป็นแก่นของเนื้อหาสาระ หลักการ ข้อเท็จจริงที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้หลังจากจบบทเรียน บางครั้งอาจเรียกว่า ความคิดรวบยอด

วัตถุประสงค์/จุดประสงค์หมายถึง ข้อความที่ระบุคุณลักษณะของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ครูผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนได้มาจากการศึกษาหลักสูตร ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องและมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ผู้สอนกำหนดไว้

กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ รูปแบบ สถานการณ์หรือขั้นตอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ความคิด เจตคติของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และสามารถพัฒนาศักยภาพการคิด ทักษะและเจตคติที่ดี ช่วยสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและประเมินผู้เรียน เพื่อนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาสะท้อนให้เห็นภาพรวมการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อประโยชน์ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งสามารถสะท้อนให้ผู้ปกครองเห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วย

1.5 ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2557) ได้กล่าวว่าหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ต้องคำนึงในการวางแผน คือ 5W 2H เช่น ในการวางแผนการสอนใช้หลัก 5W 2H ดังนี้

W1 (Why) สอนไปทำไม (วัตถุประสงค์การเรียนรู้)

W2 (what) สอนอะไร (เนื้อหา/สาระ)

W3 (who) ใครสอน(Who) สอนใคร (Whom)

W4 (Where) สอนที่ไหน

W5 (When) สอนเมื่อใด

H1 (How) สอนอย่างไร (กิจกรรมการเรียนรู้)

H2 (How) ประเมินอย่างไร (ประเมินการเรียนรู้)

และแนวทางในการจัดการเรียนการสอนมีหลักสำคัญในการเขียน ดังนี้

- 1) เขียนในลักษณะที่บ่งบอกการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่สามารถสังเกตและวัดผลได้
- 2) ต้องเขียนสู่ตัวชี้วัด
- 3) พยายามเขียนให้ครบทั้งด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านทักษะกระบวนการ
- 4) ลำดับการเขียนพฤติกรรมของผู้เรียนในวัตถุประสงค์สามารถทำได้หลายแบบ
- 5) การเขียนสาระ/เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ มีหลักการสำคัญดังนี้
 - การเลือกใช้ชื่อหัวเรื่อง ถ้าใช้ชื่อหัวเรื่อง สาระ/เนื้อหา การเขียนจะเน้นเฉพาะด้านความรู้ ถ้าใช้ชื่อหัวเรื่อง สาระการเรียนรู้ การเขียนจะต้องครบด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะกระบวนการ
 - ผู้สอนจะต้องศึกษาสาระที่ถูกต้องจากแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ แล้วเขียนให้สั้น กระชับรัดและชัดเจน
 - การเลือกประเภทของสาระประกอบด้วย ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หลักการ กฎ ทฤษฎี

6) ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงมีดังนี้ ใช้รูปแบบการเรียนการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนได้หลากหลายแต่ให้เหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งบริบทของแหล่งที่จัดการเรียนการสอน

7) กิจกรรมเน้นตัวชี้วัดอย่างน้อย 4 ประการ คือ การสร้างความรู้ใหม่ การมีปฏิสัมพันธ์ กระบวนการเรียนรู้ การสร้างผลงาน/ชิ้นงาน

8) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ผู้เรียนมีความสามารถต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ความสนใจแตกต่างกัน คือ สนใจเรื่องประเด็นต่างกัน ทัศนคติด้านวิทยาศาสตร์ ทัศนคติด้านงานศิลปะ ทัศนคติด้านดนตรี ทัศนคติทางเขียนบทความ ทัศนคติด้านคำนวณ ทัศนคติการเป็นผู้ประสานงาน วิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามความแตกต่างของผู้เรียน

9) จัดกิจกรรมด้วยการบูรณาการ ประเด็นต่อไปนี้เป็นคือ การสอดแทรก การใช้คำถาม เพื่อพัฒนาการคิด การสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการอยู่อย่างพอเพียง อยู่อย่างยั่งยืน การสอดแทรกการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกัน การสอดแทรกภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการรู้เจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ การสอดแทรกอาชีพเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิต การสอดแทรก เรื่องประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาความเข้าใจเพื่อนบ้าน คือ ประเทศของประชาคมอาเซียนอีก 9 ประเทศ

10) ต้องคำนึงถึงการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ ทั้งเรื่อง การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

การประเมินการเรียนรู้เน้นการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากการเรียนรู้ตามสภาพจริง ซึ่งมีคำถามสำคัญเพื่อให้เป็นหลักในการประเมินการเรียนรู้ ดังนี้ ประเมินอะไร (ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ประเมินด้วยเครื่องมืออะไร ประเมินโดยใคร

ชนาธิป พรกุล (2551) ได้เสนอขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.ขั้นก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้ผู้สอนควร 1)ศึกษาเรื่องและสาระที่จะสอน ในชั่วโมงนั้นให้เข้าใจ 2)กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนรู้ 3)เขียนสาระเป็นข้อๆ พร้อมทั้งอธิบายสั้นๆ 4)เขียนสาระสำคัญ 5)ออกแบบการสอนโดยเลือกรูปแบบการสอนหรือวิธีสอนที่เหมาะสมกับสาระและศึกษาวิธีการให้เข้าใจ 6)ถ้ามีการสอนลักษณะเฉพาะ เช่น การสอนคิด หรือ การสอนอ่านคิดวิเคราะห์ เขียน ผู้สอนต้องศึกษาเพิ่มเติม 7)เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการสอนวิธีสอนหรือลักษณะเฉพาะและจัดลำดับกิจกรรมเหล่านั้นตามขั้นตอนการสอน 8)ระบุสื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้เรียงตามลำดับกิจกรรมที่ใช้ 9)กำหนดเครื่องมือวัดผล และเกณฑ์การประเมินผล

2.ขั้นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในขั้นนี้ให้ผู้สอนเขียนตามแผนที่วางไว้ โดยเขียนตามวิธีเขียนแต่ละองค์ประกอบที่ได้ศึกษามา

3.ขั้นหลังการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนผู้สอนจะนำแผนไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนควรทดลองทำบางกิจกรรม หรือทุกกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำ การทำเช่นนี้เป็น

โอกาสให้ผู้สอนได้ตรวจสอบวิธีทำกิจกรรม และคาดหวังของผู้เรียนได้ บางครั้งอาจต้องทำการปรับบางกิจกรรม

ดรรคา วรณวนิช (2549) ได้เสนอลำดับขั้นตอนการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1.วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา รายปี หรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้

2.วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติและค่านิยม

3.วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น

4.วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

6.วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

ศุภวิชญ์ เจริญธรรม (2547) ได้กล่าวถึงการเขียนแผนการสอน/แผนการเรียนรู้ว่าไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบของการเขียน ผู้สอนมีอิสระในการเลือกรูปแบบของแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และเขียนแผนการสอน/แผนการเรียนรู้เป็นแบบบรรยายหรือแบบตารางได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ผู้สอนส่วนใหญ่จะเลือกรูปแบบของแผนฯตามที่สถานศึกษาตกลงกันว่าจะใช้รูปแบบใด มีสาระอะไรบ้างในแผนการสอน/แผนการเรียนรู้ โดยทั่วไปแล้วการกำหนดว่าแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างน้อยควรประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน/สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกหลังสอน/บันทึกผลการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1.ทำความเข้าใจกับหลักสูตร ทั้งหลักการ จุดหมาย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน

2.เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับเนื้อหาวิชานั้นๆในลักษณะจุดประสงค์ปลายทางที่ควรเกิดขึ้นกับนักเรียนเมื่อได้เรียนรายวิชานั้นครบถ้วนแล้ว

3.เขียนโครงสร้างของวิชาที่จะสอนทั้งวิชาโดยกำหนดส่วนประกอบคือ 1)หัวข้อย่อยๆอาศัยเนื้อหาวิชาที่อ่านจากคำอธิบายรายวิชาและหนังสืออ้างอิงอื่นๆ 2)จำนวนคาบที่ควรใช้ในการสอน แต่ละหัวข้อเรื่องย่อย อาศัยการคำนวณจากจำนวนคาบที่มีจริงตลอดภาคเรียนตามกำหนดของหลักสูตรและพิจารณาน้ำหนักของปริมาณเรื่องราวที่จะกล่าวถึงในข้อเรื่องนั้นๆ 3)สาระสำคัญที่เน้นถึงความคิดรวบยอดหรือหลักการหรือทักษะหรือลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียนในการเรียนแต่ละหัวเรื่องนั้น 4)จุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะจุดประสงค์นำทางประกอบหัวข้อเรื่องย่อยๆแต่ละข้อ

4.สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยหยิบยกหัวข้อเรื่อง จำนวนคาบ สาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้มาทำแผนตามองค์ประกอบต่อไปนี้ 1)สาระสำคัญ 2)จุดประสงค์ปลายทาง 3)จุดประสงค์นำทาง 4)ชนิดของสมรรถภาพ 5)ประสบการณ์เดิม 6)เนื้อหา 7)ลำดับขั้นการเรียนการสอน 8)สื่อการเรียนการสอน 9)การวัดและประเมินผล 10)กิจกรรมสืบเนื่อง/กิจกรรมเสนอแนะ

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545) เสนอขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1.ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจเป้าหมายและทิศทางของการจัดการเรียนรู้

2.วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน) สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเรียนโดยคำนึงถึงจุดเน้นของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน จำนวนเวลาที่สอนในแต่ละสัปดาห์ วัยและระดับชั้น ส่วนการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาคนั้นเป็นการระบุถึงความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดหลังการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

3.วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปี รายภาค เพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ รายปี/รายภาค กล่าวคือเป็นเนื้อหาที่จะต้องเรียนให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นรวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

4.นำแผนการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคและสาระการเรียนรู้ รายปี/รายภาค มาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

5.นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งอธิบายได้ว่าหน่วยการเรียนรู้เปรียบเหมือนบทเรียนบทหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาหลายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้การจัดทำหน่วยอาจใช้หลักการบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกน

6.นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย

7.นำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการสอนไว้ว่า

- 1) กำหนดจุดมุ่งประสงค์การเรียนรู้
- 2) กำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เขียนสาระสำคัญ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดสื่อการเรียนการสอน

3) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) กล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนสำคัญ ซึ่งผู้เขียนต้องวางแผนอย่างรอบคอบโดยกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดเนื้อหาให้พอเหมาะ กับเวลา กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง กำหนดสื่อการเรียน และการวัดผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2537) ได้กล่าวว่าการวางแผนการสอนคือการตอบคำถามดังนี้

1. จัดทำกำหนดการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้ทำแผนการสอน
2. สืบหาเนื้อหาที่ต้องสอนทั้งหมดและกำหนดว่าในช่วงเวลาสอนแต่ละครั้งหรือใน 1 สัปดาห์ นั้นควรสอนอะไรบ้างแล้วเริ่มเขียนแผนการสอนตามองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการสอน การกำหนดแผนการสอนควรให้สอดคล้องกับการจัดตารางสอนของวิชานั้นๆ ด้วย

3. เตรียมการสอนคือการเตรียมกิจกรรมที่กำหนดไว้ การเลือกและผลิตสื่อการเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน รวมทั้งการเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลด้วย

4. ดำเนินการสอนตามแผนที่วางไว้

5. วัดและประเมินผลทั้งในส่วนของผู้เรียนและครูผู้สอนหลังจากที่ใช้แผนการสอน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้

2) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ และต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม

3) กำหนดการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น แล้วจึงเขียนสาระสำคัญกำหนด เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการสอน ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ว่ามีวิธีวัดและประเมินผลอย่างไร ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีภาวะวิเคราะห์กระบวนการประเมินผลโดยเลือกใช้วิธีการวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาด้วย

1.6 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นระบบ ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสอนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบหรือการกระทำด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้ง ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น โดยครูคอยให้คำแนะนำและดูแลนักเรียน ในขณะเดียวกันแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ หัวข้อมาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ทรัพยากรในการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ซึ่งแนวคิดเกี่ยวแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2551) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีดังนี้

- 1) มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอน โดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้ สอนอะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ) เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม) ด้วยสาระอะไร (เนื้อหา / โครงร่างเนื้อหา) ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) ใช้เครื่องมืออะไร (วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งการเรียนรู้) ทราบได้อย่างไรว่าประสบความสำเร็จ (การวัดผลและประเมินผล)
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 3) ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เช่นจุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระ / เนื้อหา และเป็นจุดที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา / สาระ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ควรสอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2549) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- 1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้นๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไรหรือด้านใด)
- 2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน และนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบุบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล)

- 3) กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่อ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้อะไร ช่วยบ้างและจะใช้อย่างไร)
- 4) กำหนดวิธีการวัดประเมินผลอย่างชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลใด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้)
- 5) ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ (ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการนำไปใช้ หรือไม่สามารถกำหนดการจัดการการเรียนรู้ตามแผนนั้นได้ก็สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้)
- 6) มีความทันสมัย ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่างๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
- 7) แปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกันเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามอุปสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 8) มีการบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
- 9) มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ใหม่ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

จิรภัทร แก้วกู่ (2547) ลักษณะการเรียนการสอนที่ดีมีดังต่อไปนี้

- 1) เน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ต้องทำทนายให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนได้และต้องเป็นที่น่าสนใจไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- 2) ต้องดำเนินไปด้วยความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- 3) เน้นสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ โดยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง และตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- 4) มีจุดมุ่งหมายของการสอน โดยไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
- 5) ต้องสามารถเข้าใจผู้เรียน ต้องคำนึงถึงภูมิหลังของผู้เรียน
- 6) การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) คือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบ เนื้อหาสาระ เทคนิควิธี ฯลฯ
- 7) มีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและสอนในสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546) ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด (concept) หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอน จุดประสงค์ต้องเขียนให้สอดคล้อง กลมกลืน กับความคิดรวบยอด จัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยยึดเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ เลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา พร้อมทั้งใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่คำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้

วิเชียร ประยูรชาติ (2546) ได้กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) มีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำตารางวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาหรือวิเคราะห์สาระ การเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้และจัดทำกำหนดการสอนหรือโครงการสอน
- 2) มีการวิเคราะห์ผู้เรียน จัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความถนัด แล้วนำไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) มีการกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้อง กับศักยภาพของผู้เรียน (ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดตามที่วิเคราะห์ ผู้เรียนไว้) สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและมีการบูรณาการระหว่างวิชา
- 4) มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของ ผู้เรียนมีการบูรณาการเน้นการคิด (ทักษะการคิด ลักษณะการคิด และกระบวนการคิด) การฝึกทักษะ การปฏิบัติจริงและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 5) มีการกำหนดสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุและความสามารถของ ผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก จัดทำ และจัดทำสื่อ/แหล่งการเรียนรู้
- 6) มีการกำหนดการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังและกิจกรรมการเรียนการสอน มีการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริงให้ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ
- 7) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น เน้นคุณธรรม จริยธรรม กระบวนการเรียนรู้และมึ การบูรณาการตามความเหมาะสม
- 8) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ความรับผิดชอบเริ่มสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ

บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2545) การเขียนแผนการจัดการเรียนให้มีคุณภาพจะต้องมีรายละเอียดพอสมควรอย่างน้อยต้องตอบคำถามหลัก 3 ข้อได้ คือ

- 1) สอนเพื่ออะไร เป็นการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน (Objective)
- 2) สอนอย่างไร เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ (Learning)
- 3) สอนแล้วได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่ เป็นการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ (Evaluation)

รุจิร ภู่อาระ (2545) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ดังนี้

- 1) จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง
- 2) จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์
- 3) ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึงนักเรียนเป็นผู้จัดทำเอง
- 4) จะใช้สื่อ/อุปกรณ์อะไรจึงช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์
- 5) จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวังไว้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน เขียนแต่ละองค์ประกอบได้ถูกต้องชัดเจน องค์ประกอบของแผนมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน นำกระบวนการสอนมาใช้เหมาะสม เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้ แล้วผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด บันทึกผลหลังสอนได้ชัดเจน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการขอเลื่อนวิทยฐานะต้องเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

- 1) มีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำตารางวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา หรือวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำกำหนดการสอนหรือโครงการสอน
- 2) มีการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยการจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด แล้วนำไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) มีการกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ศักยภาพของผู้เรียน และความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งการบูรณาการระหว่างวิชา

- 4) มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน มีการบูรณาการ เน้นการคิด (ทักษะการคิด ลักษณะการคิด และกระบวนการคิด) การฝึกทักษะการปฏิบัติจริง และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 5) มีการกำหนดสื่อ /นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุและความสามารถของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก จัดทำและจัดทำสื่อ/แหล่งการเรียนรู้
- 6) มีการกำหนดการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวัดผลตามสภาพจริง ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
- 7) มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เน้นคุณธรรม จริยธรรม และมีการบูรณาการตามความเหมาะสม
- 8) มีความสมบูรณ์ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

- 1) การกำหนดจุดประสงค์/วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ต้องมีความครบถ้วน ชัดเจน ระบุว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติใด
- 2) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีความชัดเจน ระบุว่าครูผู้สอนต้องทำอะไร อย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง
- 3) การกำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งการเรียนรู้มีความชัดเจน ระบุว่าต้องใช้สื่อการเรียนรู้ใด เพื่อช่วย ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 4) การกำหนดการวัดและประเมินผลมีความชัดเจนว่าใช้วิธีการใด เครื่องมือชนิดใดในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 5) มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่างๆ และสอดคล้องกับสภาพเป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
- 6) มีการแปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นต้องสื่อความหมายได้ตรงกัน เขียนให้เข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 7) มีการบูรณาการ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้และวิถีจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
- 8) มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

9) มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ ในบางกรณีที่เกิดปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่วางแผนไว้ได้ ครูผู้สอนก็สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอนอื่นได้ โดยไม่เกิดผลกระทบการเรียนรู้และการสอนและผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำเป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบและการวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งกระบวนการคิดขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ตามแนวคิดของ Bonwell (1991) กล่าวว่า Active Learning คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไปเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1)การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ 2)แต่ละบุคคล มีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน(Meyers and Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้(receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้(co-creators) จากการศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ประเด็นดังนี้

2.1 ลักษณะของการเรียนรู้แบบลงมือทำ (Active Learning)

บุหงา วัฒนะ (2546) กล่าวว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในการนี้ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่เพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการพูด การเขียน การอภิปรายกับเพื่อน อีกทั้งศักดา ไชยกิจวิทยุ (2548) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning คือ การเรียนที่ผู้เรียนหาความหมายและทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือร่วมกันกับเพื่อน เช่น ร่วมกันสืบค้นหาคำตอบ ร่วมอภิปราย ร่วมนำเสนอและสรุปความคิดรวบยอดร่วมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือการเปลี่ยนผู้เรียนจากการเป็นผู้นั่งฟังอย่างเดียว มาเป็นผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมการแสวงหาความรู้ที่ครูผู้สอนกำหนด นอกจากนี้ไชยยศ เรืองสุวรรณ (มปป.) ก็อธิบายถึงลักษณะสำคัญของการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ(Active Learning) ว่าเป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิดการแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ อีกทั้งเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุดผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์

ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขันนอกจากนี้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึกและผู้เรียนเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศและหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอดความคิดรวบยอดผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน

2.2 บทบาทของครูในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)

บุหงา วัฒนะ (2546) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำว่า ครูต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอนหรือศึกษาขอบเขตและกรอบในการทำงาน พร้อมทั้งต้องศึกษา ลักษณะของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อดีและข้อด้อยของผู้เรียน เพื่อที่จะจัดระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ และมีหน้าที่ประเมินผล และสรุปผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป นอกจากนี้ ณิชนัน แก้วชัยเจริญกิจ (2550) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมและการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายวางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหาและกิจกรรมครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออกและความคิดของผู้เรียน

2.3 รูปแบบการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็กและการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ ซึ่ง McKinney (2008) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือทำ Active Learning ดังต่อไปนี้

- 1) การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดคนเดียว 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)
- 2) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดกลุ่มๆ ละ 3-6 คน
- 3) การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา
- 4) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงานและหรือขั้นการประเมินผล
- 5) การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจทำโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นรายการกลุ่ม
- 6) การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student debates) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม
- 7) การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว
- 8) การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals or project) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงานและสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน (project-based learning) หรือการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning)
- 9) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหา ภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด
- 10) การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11) การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูล สารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่นๆ

12) การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่นๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินโดยใช้รูบริคส์

รูบริคส์เป็นเครื่องมือให้คะแนนชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการประเมินการปฏิบัติงานหรือผลงานของนักเรียน เพื่อระบุความแตกต่างและประเมินผลงานนั้นว่ามีคุณภาพเป็นอย่างไร (Nitko, 2004; Roins, 2000; โชติกา ภาชีผล, 2554) จากการศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ประเด็นดังนี้

3.1 ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้รูบริคส์

รูบริคส์เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากทั้งในการเรียนการสอนและการประเมิน ช่วยปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานหรือการแสดงออกของนักเรียน ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินคุณภาพผลงานของตนเองและของคนอื่นๆ อย่างมีเหตุผล ช่วยลดเวลาครูในการประเมินงานของนักเรียน นอกจากนี้รูบริคส์ยังช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดเด่นและสิ่งที่ต้องปรับปรุง ตลอดจนนำมาใช้ง่ายและอธิบายได้ง่าย และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกณฑ์การให้คะแนนมีความโปร่งใสมยิ่งขึ้น

3.2 ประเภทของรูบริคส์

1) **รูบริคส์แบบภาพรวม** มีลักษณะการนำไปใช้เมื่อต้องการดูคุณภาพโดยภาพรวมมากกว่า จะดูข้อบกพร่องส่วนย่อยๆ เหมาะสมกับการปฏิบัติที่ต้องการให้นักเรียนสร้างสรรค์การตอบสนองและไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง ชัดเจนจุดเน้นของการรายงานคะแนนที่ใช้รูบริคส์ภาพรวมคือ คุณภาพโดยรวม ความคล่องแคล่วหรือความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระเฉพาะ (Chase, 1999; Nitko, 2001; Mertler, 2001)

2) **รูบริคส์แบบแยกส่วน** มีลักษณะการนำไปใช้เมื่อต้องการดูคุณภาพแบบแยกส่วน นิยมใช้เมื่อต้องการเน้นชนิดหรือลักษณะเฉพาะของการตอบสนอง กล่าวคือใช้สำหรับการปฏิบัติงานที่ยอมรับการตอบสนอง 1 หรือ 2 ลักษณะ และความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้เป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการตอบสนองของนักเรียน ซึ่งการใช้รูบริคส์แบบแยกส่วนจึงได้ผลค่อนข้างสมบูรณ์ ผลสะท้อนกลับ

ที่มีต่อนักเรียนและครูจึงมีความหมายมาก นักเรียนจะรับทราบผลสะท้อนกลับการปฏิบัติงานของตน ตามเกณฑ์การให้คะแนน (Chase, 1999; Nitko, 2001; Mertler, 2001)

3) รูบริคส์แบบแยกส่วนเฉพาะคุณลักษณะเด่น เป็นการประเมินแบบภาพรวมก่อน แล้วจึงทำการประเมินแบบแยกส่วนในบางลักษณะเด่น เพื่อใช้เป็นผลสะท้อนกลับ (feedback) ให้แก่นักเรียน ซึ่งในการประเมินเพียงคุณลักษณะจะไม่มีผลต่อคะแนนที่ประเมินภาพรวมตอนแรก แต่ประการใด เพียงเพราะต้องการให้การประเมินมีความรวดเร็วขึ้น (Chase, 1999; Nitko, 2001; Mertler, 2001)

3.3 ขั้นตอนการสร้างรูบริคส์

1) การตรวจทานจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน เป็นการจับคู่แนวทางการให้คะแนนกับจุดประสงค์และการชี้แนะตามความเป็นจริง

2) การอธิบายคุณลักษณะ ทักษะหรือพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งข้อผิดพลาดทั่วไปที่ไม่ต้องการให้เกิด

3) การหาวิธีต่างๆ ที่จะอธิบายลักษณะการปฏิบัติที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยและต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย สำหรับแต่ละคุณลักษณะที่สังเกตจากขั้นที่ 2

4) สำหรับรูบริคส์ภาพรวม เขียนคำบรรยายลักษณะงานที่ดีและงานที่ไม่ดี โดยรวมทุกเกณฑ์เข้าด้วยกันเป็นข้อเดียว สำหรับรูบริคส์แบบแยกส่วน เขียนคำบรรยายลักษณะงานและงานที่ไม่ดี โดยแยกต่างหากแต่ละเกณฑ์

5) สำหรับรูบริคส์ภาพรวม เขียนรายละเอียดการปฏิบัติที่อยู่ในระหว่างกลางของระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย และระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อให้รูบริคส์สมบูรณ์ สำหรับรูบริคส์แบบแยกส่วนเขียนรายละเอียดสำหรับการปฏิบัติที่อยู่ระหว่างกลางของทุกเกณฑ์

6) การรวบรวมตัวอย่างผลงานของนักเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละระดับ เพื่อช่วยในการให้คะแนนของครูในอนาคต

7) การทบทวนรายละเอียดและความถูกต้องของรูบริคส์ที่ทำแล้ว

3.4 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเที่ยงของการประเมินโดยใช้รูบริคส์

1) การใช้ตัวอย่างงานที่เป็นตัวแทนของรูบริคส์แต่ละระดับ (Benchmark) ช่วยเพิ่มความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน

2) การใช้รูบริคส์แยกองค์ประกอบช่วยเพิ่มความเที่ยง แต่บางครั้งก็ไม่นิยมใช้หากการให้คะแนนในแต่ละองค์ประกอบจะต้องถูกนำมารวมเพื่อรายงานผลสุดท้าย

3) การอบรมผู้ประเมินมีส่วนช่วยในการเพิ่มความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน แต่การอบรมไม่สามารถแก้ไขความแตกต่างของการตัดสินระหว่างผู้ประเมินได้ทั้งหมด

4) ผลการประเมินโดยใช้รูบริคส์ที่มีความเฉพาะเจาะจงมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้สรุปอ้างอิงได้ดีกว่ารูบริคส์ที่ไม่จำเพาะกับเนื้อหา

5) การให้คะแนนเสริมแบบเพิ่มหรือลดระหว่างระดับของรูบริคส์ช่วยเพิ่มความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน แต่ไม่มีผลต่อความเห็นพ้อง ในกรณีที่การอบรมผู้ประเมินมีเวลาจำกัด ควรใช้รูบริคส์แบบสองระดับ เนื่องจากง่ายต่อการใช้และให้การเห็นพ้องที่ดีกว่ารูบริคส์แบบสี่ระดับ

6) การใช้ผู้ประเมินสองคน ในสถานการณ์ที่มีการกำหนดรัดกุม สามารถให้ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

โดยสรุปการใช้รูบริคส์ช่วยเพิ่มความเที่ยงของการประเมิน ค่าความเที่ยงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเมื่อมีข้อบังคับและข้อกำหนดของรูปแบบการสอบที่รัดกุมขึ้น แต่ควรคำนึงถึงบริบทของการทดสอบด้วย เพื่อไม่ให้ระเบียบที่รัดกุมเกินไปส่งผลกระทบต่อบริบทของการทดสอบหรือความตรงของการทดสอบ (Birembaum et al. 2006)

ตอนที่ 4 มโนทัศน์เกี่ยวกับแบบตรวจสอบรายการ

แนวคิดเกี่ยวกับแบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist) ของ Scriven (2000) หมายถึง ข้อรายการขององค์ประกอบ(list of factors) คุณสมบัติ(properties) ลักษณะ(aspects) ส่วนประกอบ (components) เกณฑ์(criteria) งาน(tasks) หรือมิติต่างๆ (dimensions) ซึ่งจะมีการพิจารณาแบบแยกส่วน เพื่อนำไปใช้งานอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเหมาะสม วิธีการประเมินที่ใช้การตรวจสอบการประเมินหลายประเภท โดยเฉพาะการประเมินเฉพาะสาขา ซึ่งการประเมินนี้เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยปรับปรุงงานและทำให้ การประเมินมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการวัดผลรายการของข้อความที่สร้างขึ้นเป็นรายชื่อ เพื่อระบุงาน พฤติกรรม ที่ใช้ในการตรวจสอบว่ามีการดำเนินตามรายการนั้นหรือไม่ ในระดับใด จากการศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 5 ประเด็นดังนี้

4.1 ลักษณะและองค์ประกอบของแบบตรวจสอบรายการประเมิน

แบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist) Scriven (2007) ซึ่งได้พัฒนาและเสนอแนวคิดแบบตรวจสอบรายการประเมิน เพื่อใช้สำหรับตรวจสอบการประเมิน โดยมี การนำเสนอกรอบการประเมินครอบคลุมกิจกรรมการประเมิน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 18 ข้อ รายการ ดังนี้

- 1) จุดตรวจสอบขั้นต้น (Preliminaries) จำนวน 3 รายการ
 - ผลสรุปเกี่ยวกับการบริหาร (Executive Summary) คือ การสรุปผลรวม ไม่ใช่เพียงการกล่าวถึงขั้นตอน กระบวนการ

- คำนำ (Preface) คือ การระบุและกำหนดกลุ่มลูกค้า ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และกลุ่มคน ผู้ซึ่งจะเห็น ควรเห็นหรือมีส่วนร่วมกับการผลงานและข้อมูลดังกล่าว
 - วิธีวิทยาการ (Methodology) คือ วิธีการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
- 2) กลุ่มจุดตรวจสอบพื้นฐาน (Foundations)
- ภูมิหลังและบริบทของการประเมิน (background and context) คือ การศึกษาประวัติความเป็นมาของการประเมิน ระบุผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ธรรมชาติที่คาดการณ์ของผู้ประเมิน แนวคิด หลักการของโครงการ รวมทั้งการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและผลกระทบที่ส่งต่อการประเมิน
 - การบรรยายลักษณะและการนิยามสิ่งที่ประเมิน (description and definitions) เป็น การบรรยายลักษณะของสิ่งที่ประเมิน คือ 1) ธรรมชาติ หน้าที่ ขั้นตอนในการปฏิบัติ 2) ส่วนประกอบและความสัมพันธ์ขององค์กร 3) ระบบการติดต่อสื่อสาร 4) ระบบการสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานของโครงการ
 - ผู้บริโภคของการประเมิน (consumers) บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม
 - ทรัพยากรของการประเมิน (resources) สิ่งที่สามารถทำได้สำหรับผู้ประเมินหรือการประเมิน เช่น งบประมาณ สถานที่ เวลา ความรู้ ความเชี่ยวชาญ มุมมองของผู้เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ ฯลฯ
 - คุณค่าของการประเมิน (values) ข้อสรุปทางการประเมินตามมาตรฐานทางด้านกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม การเมืองการปกครอง วิทยาการต่างๆ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมอื่นที่เป็นที่ยอมรับและเผยแพร่อย่างกว้างขวาง
- 3) กลุ่มตรวจสอบประเมินย่อย (Sub-Evaluations)
- กระบวนการประเมิน (process) เป็นการตัดสินคุณค่า คุณภาพของโครงการก่อนที่จะเกิดผลลัพธ์ ทั้งการดำเนินการ เป้าหมาย การออกแบบ การจัดการ กิจกรรม การปฏิบัติ ตลอดจนผลผลิต
 - ผลลัพธ์ของการประเมิน (outcomes) เป็นการประเมินผลกระทบเกี่ยวกับผู้ประเมินที่เกิดขึ้น ทั้งด้านดี ด้านเสีย โดยทางตรง ทางอ้อม ซึ่งอาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทันทีทันใด ช่วงระยะเวลาสั้นหรือยาวก็ได้
 - ความคุ้มค่าของการประเมิน (costs) เป็นการพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณต่างๆ ที่ใช้ใน การประเมินทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ค่าบำรุงรักษา ค่าเสียโอกาส และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและเป็นไปได้

- การเปรียบเทียบ (comparisons) เป็นการเปรียบเทียบทางเลือก ทั้งในด้านที่ยอมรับและไม่ยอมรับ ซึ่งอาจได้จากการประเมินหรือข้อค้นพบที่สร้างขึ้นเองก็ได้ โดยทางเลือกของการเปรียบเทียบนี้จะมีคุณค่าต่อการประเมิน
 - ความสามารถในการสรุปอ้างอิงผลการประเมิน (generalizability) เป็นการพิจารณาถึงประโยชน์ของการประเมิน สำหรับบุคคล องค์กรหรือคณะทำงานอื่น รวมทั้งโปรแกรมประเภทอื่นด้วย
 - ความสำคัญของการประเมินโดยรวม (overall significance) เป็นพิจารณาผลรวมแต่ละจุดย่อย ซึ่งเป็นผลการประเมินทั้งหมด รวมถึงการพิจารณาความต้องการข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นหลายมิติก็ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการ
- 4) กลุ่มจุดตรวจสอบสรุป (Conclusions)
- ข้อเสนอแนะ (recommendations) เป็นการพิจารณาผลของการประเมิน ซึ่งอาจเป็นหรือไม่เป็นไปตามงานประเมินที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป
 - ความรับผิดชอบและความสมเหตุสมผลของการประเมิน (responsibility and justification) เป็นการพิจารณาลักษณะของผู้ประเมินที่มีความเหมาะสม สามารถวิเคราะห์ทางเลือกที่ถูกต้องได้ ไม่ประมาท เมื่อพบข้อผิดพลาดหรือผลสำคัญที่ตามมาจะสามารถชี้แจงได้
 - การรายงานและการสนับสนุนการประเมิน (report and support) เป็นการพิจารณาถึงการสรุปในรูปแบบต่างๆ เช่น การสรุปผลแบบการพูด การเขียน การสรุปแบบสั้น แบบยาว รายงานผลต่อบุคคล กลุ่มบุคคล ใช้รูปแบบเป็นเชิงวิชาการ ไม่เป็นเชิงวิชาการ ซึ่งการรายงานจะช่วยอธิบายของรายงาน สามารถนำผลที่ได้ไปเป็นฐานข้อมูลและเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสม
 - การประเมินอภิมาน (meta-evaluation) เป็นการประเมินที่ระบุดูจุดแข็ง จุดอ่อน และการนำไปใช้ สามารถดำเนินการได้ในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ การใช้ผู้ประเมินภายนอก การใช้การประเมิน-ตนเอง การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมานพิเศษ การทำการประเมินซ้ำและเปรียบเทียบผลลัพธ์ การประเมินด้วยวิธีที่ต่างกันและการประยุกต์ใช้มาตรฐานการประเมินในโปรแกรมการประเมิน

4.2 รูปแบบของแบบตรวจสอบรายการประเมิน

แบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist) ของ Scriven (2000) ประกอบด้วยหลายรูปแบบ คือ

แบบที่ 1 แบบตรวจสอบรายการแบบส่งผ้าซัก (laundry list) เป็นแบบตรวจสอบรายการเพื่อตรวจสอบความสามารถของผู้ประเมินว่ามีความสามารถในการดำเนินการเหมือนกับการซักผ้า ที่จำเป็นต้องใส่ผ้าขึ้นไถลงไปซักก่อนมีการแยกกองผ้า เพื่อป้องกันไม่ให้ผ้าสีตกเปื้อนกับผ้าขาว ซึ่งการจัดทำข้อรายการสำหรับในแบบตรวจสอบรายการจำเป็นต้องมีการจัดหมวดหมู่ไว้อย่างชัดเจน ไม่ให้เกิดการทับซ้อน ดังที่งามพันธุ์ สร้อยศรี (2554) สรุปไว้ว่า laundry list คือ การสร้างข้อรายการประเมินที่เป็นมิติเดียวกันอยู่ด้วยกัน โดยมีการแยกประเด็นในแต่ละมิติไว้อย่างชัดเจน

แบบที่ 2 แบบตรวจสอบรายการแบบเรียงลำดับ (sequential checklist) เป็นแบบตรวจสอบรายการที่ประกอบด้วยข้อรายการที่ต้องดำเนินงานตามลำดับขั้น ซึ่งการประเมินบางอย่างต้องมีการดำเนินการก่อน หลังแบบเข้ม (strongly sequential checklist) เพื่อประสิทธิของผลการประเมิน ดังที่งามพันธุ์ สร้อยศรี (2554) สรุปไว้ว่า sequential checklist คือ การสร้างข้อรายการประเมินที่มีการดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นเหมือนกับ flowchart ที่ต้องมีการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น

แบบที่ 3 แบบตรวจสอบรายการแบบวินิจฉัย (diagnostic checklist) เป็นลักษณะของแบบตรวจสอบรายการที่ระบุข้อรายการที่ปฏิบัติ รวมทั้งระบุสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้วย ดังที่งามพันธุ์ สร้อยศรี (2554) สรุปไว้ว่า diagnostic checklist คือ การสร้างข้อรายการประเมินที่ควรปฏิบัติ ที่สามารถแสดงสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้ด้วย

แบบที่ 4 แบบตรวจสอบรายการแบบเกณฑ์คุณภาพ (criteria of merit checklist : COMlist หรือ comlist) เป็นแบบตรวจรายการที่สะท้อนให้ผู้ประเมินเห็นถึงคุณภาพของการประเมิน ทั้งยังแสดงผลภาพรวมของการประเมินได้อีกด้วย ซึ่งแบบตรวจสอบรายการนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการที่ Scriven ให้ความสำคัญมาก เพราะเป็นการสะท้อนเกณฑ์การประเมินคุณภาพของการประเมินและระดับคุณภาพดังที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงส่งผลให้การประเมินอภิमानควรใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแบบ comlist ดังที่งามพันธุ์ สร้อยศรี (2554) สรุปไว้ว่า criteria of merit checklist คือ การสร้างข้อรายการประเมินที่สะท้อนเกณฑ์การประเมินคุณภาพของการประเมิน

4.3 ประโยชน์ของแบบตรวจสอบรายการประเมิน

แบบตรวจสอบรายการประเมินเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ทางการประเมินอย่างกว้างขวาง โดย Scriven (1991,2000) กล่าวถึงคุณประโยชน์ของแบบตรวจสอบรายการประเมินว่าแบบตรวจสอบรายการประเมินเป็นเครื่องช่วยจำ ช่วยเตือนการหลงลืมองค์ประกอบสำคัญ

นั่นหมายความว่า เมื่อมีการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณประโยชน์ที่ง่ายต่อการจดจำ ง่ายต่อความเข้าใจ ง่ายต่อการนำไปใช้ ช่วยลดความความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอคติ (Halo Effect) ลดอิทธิพลของ Rorschach Effect ลดปัจจัยที่ทำให้การประเมินขาดความน่าเชื่อถือ ตลอดจนเป็นการตรวจสอบรายการที่ช่วยในการพิจารณารายละเอียดแบบแยกส่วนเป็นมิติและการสรุปผลอ้างอิงและยังเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของงานเป็นแนวทางในการจัดกลุ่มเนื้อหา สารที่เกี่ยวกับทฤษฎีต่างๆ เพื่อช่วยในการตีความ การลำดับความสำคัญ

4.4 ตัวอย่างงานวิจัยที่สร้างและพัฒนาแบบตรวจสอบรายการ

ตัวอย่างของแบบตรวจสอบรายการประเมินที่ประกอบข้อรายการที่เป็นข้อเท็จจริงในเรื่องที่ศึกษาและต้องการการตรวจสอบ แบ่งเป็นลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 แบบตรวจสอบรายการสำหรับประเมินงานเขียนเรียงความด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสุทธาวรรณ ภาณุรัตน์ (2553) ซึ่งประกอบด้วยข้อรายการจำนวน 15 ข้อ

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการสำหรับประเมินงานเขียนเรียงความด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรียงความของฉัน...	ผลการประเมิน	
1. มีเนื้อหาสาระน่าสนใจ และมีประเด็นสำคัญชัดเจน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. มีเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับชื่อเรื่อง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. มีการยกตัวอย่างข่าว เหตุการณ์หรือสุภาษิตต่างๆ ประกอบการนำเสนอเรื่อง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. มีข้อคิดหรือแนวทางในการปฏิบัติตนที่แปลกใหม่ สร้างสรรค์ มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5.มีส่วนของคำนำ เนื้อเรื่องและสรุปครบถ้วน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

ตัวอย่างที่ 2 แบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ของสมพงษ์ ปันหุ่น (2548) ซึ่งประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) มโนทัศน์เกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจ 2) การปฏิบัติด้านการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีจุดตรวจสอบทั้งหมด 38 จุด แต่ละจุดตรวจสอบประกอบด้วย 5 ข้อรายการรวมทั้งหมด 190 ข้อรายการ

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

<p>1.มโนทัศน์ทางการประเมิน ท่านบอกความหมายและอธิบายสาระที่เกี่ยวข้องกับคำ/ข้อความในข้อใดบ้าง (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □)</p> <p>☐ การประเมิน หรือการประเมินผล (evaluation/assessment)</p> <p>☐ การวัด (measurement)</p> <p>☐ เป้าหมายของการประเมิน (evaluation goal/purpose)</p> <p>☐ คุณค่า (value)</p> <p>☐ สิ่งที่มีงประเมิน (evaluand/object of evaluation)</p> <p>.....</p> <p>เกณฑ์ผ่าน ท่านมีลักษณะตรงกับข้อรายการตั้งแต่ 16 ข้อขึ้นไป</p>
--

ตัวอย่างที่ 3 แบบตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาด้วยแฟ้มสะสมงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของอรรถพล ศรีไพจิตรวรกุล (2554) ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1)การวางแผนการประเมินผู้เรียนด้วยแฟ้มสะสมงาน 2)การเก็บรวบรวมผลงาน 3)การตรวจสอบและการประเมินความสามารถ 4)การปรับปรุงผลงาน 5)การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งข้อรายการเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ส่วนที่ 2 รายการตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนด้วยแฟ้มสะสมงานระดับประถมศึกษา รายวิชาภาษาไทย

ตารางที่ 2.3 ตัวอย่างแบบตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนผู้เรียนระดับประถมศึกษาด้วยแฟ้มสะสมงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

<p>1.ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี วิธีการประเมินผล รายวิชาภาษาไทย</p> <p>☐ ไม่ได้ปฏิบัติ</p> <p>☐ ปฏิบัติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อรายการ)</p> <p>☐ ท่านศึกษาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551</p> <p>☐ ท่านศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละคาบ/สัปดาห์</p> <p>☐ ท่านศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด เกณฑ์ การประเมินผู้เรียน ในระดับชั้นที่สอน</p> <p>☐ ท่านศึกษาวิธีประเมินผลผู้เรียน เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผู้เรียน ด้วยแฟ้มสะสมงาน</p>

ตัวอย่างที่ 4 แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักเพื่อประเมินความเหมาะสมของวิธีการประเมินภายในของโรงเรียนผู้เรียนของสินินาฏ ศรีพัฒนะพิพัฒน์ (2545) ประกอบรายการประเมินหลักแบ่งเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อทั่วไปเกี่ยวกับสถานะของผู้ตอบ มีจำนวน 6 ข้อ และตอนที่ 2 รายการตรวจสอบการประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิธีการประเมินภายในของโรงเรียนมีจำนวน 20 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีข้อรายการให้ตรวจสอบจำนวน 4 รายการ

ตารางที่ 2.4 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักเพื่อประเมินความเหมาะสมของวิธีการประเมินภายในของโรงเรียนผู้เรียน

<p>1. การพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความรู้ด้านการประเมิน</p> <p>☐ มีการศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานและสำรวจความพร้อมของบุคคลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากร</p> <p>☐ มีการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการประเมินภายในโรงเรียน</p> <p>☐ มีการจัดอบรมหรือจัดประชุมชี้แจงบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคนให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายในโรงเรียน</p> <p>☐ มีการรวบรวมองค์ความรู้ไว้ในรูปของเอกสาร/คู่มือ/แหล่งความรู้ที่บุคลากรสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ โรงเรียนได้ดำเนินการตามข้อ 1 โดย</p> <table border="0"> <tr> <td>☐ ทุกคนมีส่วนร่วม</td> <td>☐ ทำอย่างต่อเนื่อง</td> </tr> <tr> <td>☐ บุคลากรเกิดการรับรู้</td> <td>☐ มีระบบการกำกับติดตาม</td> </tr> </table>		☐ ทุกคนมีส่วนร่วม	☐ ทำอย่างต่อเนื่อง	☐ บุคลากรเกิดการรับรู้	☐ มีระบบการกำกับติดตาม
☐ ทุกคนมีส่วนร่วม	☐ ทำอย่างต่อเนื่อง				
☐ บุคลากรเกิดการรับรู้	☐ มีระบบการกำกับติดตาม				

ตัวอย่างที่ 5 แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเองของครูด้านการจัดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้วงจรการเรียนรู้แบบเชเว่นอี้ ของกนกวรรณ คงอภิรักษ์ (2548) แบบตรวจสอบรายการหลักนี้พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนของวงจรการเรียนรู้แบบเชเว่นอี้จำนวน 7 ข้อ คือ 1)ขั้นตรวจสอบความเข้าใจ 2)ขั้นสร้างความสนใจ 3)ขั้นสำรวจ 4)ขั้นอธิบาย 5)ขั้นขยายความรู้ 6) ขั้นประเมินผลและ 7)ขั้นขยายความคิด โดยแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเองของครู จึงประกอบรายการประเมินหลัก 7 ข้อ แบ่งเป็นข้อละ 4 ข้อ

ตารางที่ 2.5 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเองของครูด้านการจัดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้วงจรการเรียนรู้แบบเชเว่นอี้

<p>1. ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ปัญหาที่ครูกำหนดขึ้น</p> <p>☐ ครูศึกษาเอกสารการ จัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบเรียนของสถานศึกษา (ถ้ามี)</p> <p>☐ ครูจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวน 5 - 7 คน</p> <p>☐ ครูเสนอสถานการณ์ปัญหาและใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนตั้งข้อสงสัย สำรวจตรวจสอบและพยายามหาคำตอบของปัญหา</p> <p>☐ ครูให้นักเรียนอภิปราย เพื่อค้นหาคำตอบของปัญหาและเสนอคำตอบที่ได้จากกลุ่มของตนเอง</p>

ตัวอย่างที่ 6 แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2552) แบบตรวจสอบรายการหลักนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง ตอนที่ 2 การตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตอนที่ 3 การจัดทำแนวทางเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา ตอนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง

ตารางที่ 2.6 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา

รายการ	ระดับการเพิ่มมูลค่า					
	ยังไม่มี (ระดับ0)	น้อยที่สุด (ระดับ1)	น้อย (ระดับ2)	ปานกลาง (ระดับ3)	มาก (ระดับ4)	มากที่สุด (ระดับ5)
1.สถานศึกษามีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี มาใช้ในการบริหารและจัดการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.สถานศึกษามีการบริหารทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.สถานศึกษามีการใช้งบประมาณในกิจกรรมต่างๆอย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.สถานศึกษามีการใช้พื้นที่ส่วนต่างๆภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5.สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรจากภายนอกสถานศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	☐

คะแนนที่ได้ ข้อ 1 + 2 + 3 + 4 + 5 = คะแนนการเพิ่มมูลค่า

$$\square + \square + \square + \square + \square = \square$$

คะแนนคิดเป็นร้อยละ

คะแนนการเพิ่มมูลค่า $\times 100/25 =$ คะแนนคิดเป็นร้อยละ

$$\square \times 100/25 = \square$$

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มีคุณภาพในระดับดีมาก

คะแนนที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 70 - 79

มีคุณภาพในระดับดี

คะแนนที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 50 - 69

มีคุณภาพในระดับพอใช้

คะแนนที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 0 - 49

มีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง

ตัวอย่างที่ 7 แบบตรวจสอบรายการประเมินทักษะการจัดการเวลาและเทคนิคการจัดการเวลาสำหรับนักเรียน ของงามพันธุ์ สัยศรี (2554) แบบตรวจสอบรายการนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ตรวจสอบและประเมินจุดเด่นและจุดด้อยในการจัดการเวลาของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละจุดตรวจสอบเป็น 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และควรปรับปรุง

ตารางที่ 2.7 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินทักษะการจัดการเวลาและเทคนิคการจัดการเวลาสำหรับนักเรียน

1. การวางแผน

- วางเป้าหมายในชีวิต เช่น ต้องสอบให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- บันทึกรายการนัดหมายเวลา กำหนดการส่งงาน การบ้าน การสอน
- มีเกณฑ์ในการเลือกงานที่จะทำก่อนหลัง เช่น ดูจากความเร่งด่วน ความยากง่าย ความถนัด ฯลฯ
- กำหนดเวลาที่ใช้ในการทำงานแต่ละวันไว้อย่างชัดเจน เช่น อ่านหนังสือวันละ 1 ชั่วโมง
- เขียนปฏิทินงานในแต่ละสัปดาห์ หรือแต่ละเดือน

4.5 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการเพื่อใช้ในการประเมิน

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการที่ได้นำมาใช้ประโยชน์ทั้งการประเมินโครงการ การออกแบบการประเมินโครงการ การวางแผน การทำการประเมินอภิमान การทำสัญญา การประเมินการเขียนรายงาน ฯลฯ (สุวิมล ว่องวานิช, 2549) ซึ่งแบบประเมินเป็นเครื่องมือการประเมินที่มีคุณค่า เมื่อได้รับการพัฒนาอย่างรอบคอบ มีการตรวจสอบ และการนำไปประยุกต์ใช้ ขณะเดียวกันแบบประเมินที่ดีต้องมีเกณฑ์ที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐาน สามารถประเมินงานที่มีลักษณะเฉพาะได้ ช่วยให้ผู้ประเมินไม่ลืมนัดหมายการประเมินที่สำคัญ ส่งเสริมให้การประเมินมีความเป็นปรนัย มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการมีจุดหลัก 12 จุดที่ต้องตรวจสอบ ซึ่งในแต่ละจุดนั้นต้องมีการตรวจสอบแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผน การดำเนินขั้นตอน เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการที่มีคุณภาพ จุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบมี 12 จุด ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดจุดเน้นของแบบตรวจสอบรายการ (focus the checklist task) เป็น การกำหนดขอบเขตของเนื้อหา จุดมุ่งหมายของการนำไปใช้ การศึกษาเอกสาร งานวิจัย ต่างๆ ทั้งการสนทนา พูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาจัดทำโครงร่างของเนื้อหา

- 2) การจัดทำรายการตรวจสอบ (make a candidate list of checkpoints) เป็นการอธิบายประเด็นที่ต้องการจะตรวจสอบ โดยเริ่มต้นจากการประเมินแต่ละจุดโดยย่อ จากนั้นจึงเพิ่มเติมรายละเอียดของจุดต่างๆ และกำหนดความหมายให้กับรายการที่เพิ่มเข้าไป
- 3) การจัดหมวดหมู่รายการสำหรับจุดตรวจสอบ (classify and sort the checkpoints) เป็นการจำแนกและจัดเรียงประเภทที่ต้องตรวจสอบให้เป็นหมวดหมู่ โดยเขียนคำอธิบายและความหมายของจุดที่ต้องตรวจสอบลงในกระดาษแข็งขนาด 4x6 นิ้ว แล้วจึงจัดเรียงกระดาษ แยกประเภท แต่ละหมวดหมู่ที่เป็นจำพวกเดียวกัน
- 4) การกำหนดและเพิ่มเติมรายละเอียดของจุดตรวจสอบ (define and flesh out the categories) เป็นการให้นิยาม ความหมายของจุดตรวจสอบแต่ละประเภท ซึ่งจุดตรวจสอบแต่ละประเภทต้อง มีความครอบคลุม ชัดเจน และประหยัด
- 5) การเรียงลำดับกลุ่มข้อความ (determine the order of categories) เป็นการลำดับประเภทของ จุดตรวจสอบ ระบุเหตุผลในการเลือกจัดลำดับและจัดประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบ
- 6) การตรวจสอบแบบตรวจสอบรายการ (obtain initial reviews of the checklist) เป็นการทบทวนแบบตรวจสอบรายการเบื้องต้น มีการนำไปทดลองกับผู้ใช้ เพื่อตรวจหาประเด็นที่ต้องการที่ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ข้อเสนอแนะต่างๆ
- 7) การปรับปรุงเนื้อหาของแบบตรวจสอบรายการ (revise the checklist content) เป็นการตรวจสอบบัญชีและตัดสินใจแนวทางในการระบุประเด็นใหม่ เพื่อแก้ไขและเรียงเรียงเนื้อหารายการใหม่
- 8) การจัดทำร่างแบบตรวจสอบรายการ (delineate and format the checklist to serve the intended uses) เป็นการกำหนดกลุ่มข้อรายการกับคะแนนรวมว่าเป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่ การกำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละกลุ่ม กำหนดจุดตรวจสอบว่าจุดตรวจสอบใดที่ต้องผ่านคะแนน ที่เป็นที่น่าสนใจของแบบตรวจสอบรายการทั้งหมด
- 9) การประเมินแบบตรวจสอบรายการจากการทดลองใช้ (evaluate the checklist) เป็นการนำแบบตรวจสอบรายการไปทดลองใช้กับผู้ใช้ เพื่อประเมินความถูกต้อง ชัดเจน ความเหมาะสมในการนำไปใช้และความประหยัด
- 10) การปรับปรุงและจัดพิมพ์แบบตรวจสอบรายการ (finalize the checklist) เป็นขั้นตอนการพิจารณาและตรวจสอบผลการนำไปใช้ ก่อนที่จะจัดพิมพ์เผยแพร่

- 11) การนำแบบตรวจสอบรายการไปใช้และเผยแพร่ (apply and disseminate the checklist) เป็นการนำแบบตรวจสอบรายการไปใช้เผยแพร่ ซึ่งเมื่อนำไปใช้แล้วขอความร่วมมือให้ผู้ใช้ส่งข้อย้อนกลับด้วย
- 12) การทบทวนและปรับปรุงแบบตรวจสอบรายการเป็นระยะ (periodically review and revise the checklist) เป็นการใช้อ้อมลย้อนกลับทั้งหมดที่ได้รับเพื่อทบทวนและปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบรายการในช่วงที่เหมาะสม

ซึ่งการพัฒนาแบบตรวจตรวจสอบกระบวนการประเมิน เพื่อเป็นการพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการ (Checklist for Formatting Checklists) ตามแนวคิดของ Bichelmeyer (2000 อ้างถึงใน อรรถพล ศรีไพจิตรวรกุล, 2554)

ตารางที่ 2.8 การจัดรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการ

การจัดรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการ (Checklist for Formatting Checklists)		
มิติที่ 1	บริบทของแบบตรวจสอบรายการ	การตรวจสอบบริบทต่างๆ ของแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ชื่อของแบบตรวจสอบรายการที่สะท้อนจุดมุ่งหมายของแบบตรวจสอบรายการได้อย่างชัดเจน และอธิบายวิธีการใช้แบบตรวจสอบรายการ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้ เวลาในการใช้ วิธีใช้ การอ้างอิงที่ช่วยสนับสนุนการใช้ แหล่งติดต่อขอความช่วยเหลือในการใช้ ผู้พัฒนาแบบตรวจสอบรายการ
มิติที่ 2	เนื้อหาของแบบตรวจสอบรายการ	การตรวจสอบความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา ความถูกต้องของเทคนิควิธีและคำศัพท์ที่ใช้ มีการกำหนดสิ่งสำคัญที่ผู้ใช้ต้องทำ ข้อความที่ใช้แสดงถึงการปฏิบัติที่เหมาะสม ความคงที่ของภาษาที่ใช้ ระบุค่าเต็มค่าย่อ ใช้คำที่เข้าใจง่าย แต่ละข้อมุ่งตรวจสอบลักษณะเดียว อาจยกตัวอย่างประกอบ เนื้อหาในแบบตรวจสอบรายการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย ข้อรายการมีความชัดเจน
มิติที่ 3	โครงสร้างของแบบตรวจสอบรายการ	การตรวจสอบการจัดหมวดหมู่ข้อรายการที่คล้ายกันให้อยู่ด้วยกัน การจัดลำดับข้อรายการ การใช้หมายเลขข้อรายการ การใช้เส้นคั่นกลุ่มรายการที่อยู่ต่างกลุ่มกัน การเน้นคำสำคัญให้ชัดเจน
มิติที่ 4	ภาพลักษณ์ของแบบตรวจสอบรายการ	การตรวจสอบการจัดรูปแบบในแบบตรวจสอบรายการที่มีประเด็นการตรวจสอบหรือแนวคิดหลัก โดยกำหนดให้สิ่งดังกล่าวอยู่ซ้ายของกระดาษ และคำอธิบายให้อยู่ด้านขวาหรือด้านข้างของแนวคิดหลัก
มิติที่ 5	การนำแบบตรวจสอบรายการไปใช้ประโยชน์	การตรวจสอบต้นฉบับของแบบตรวจสอบรายการที่มีการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายทีละคน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ ปัญหาเรื่องการใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแบบตรวจสอบรายการ และทดลองใช้จนกว่าผู้ใช้จะสามารถใช้แบบตรวจสอบรายการได้ตามจุดมุ่งหมาย

นอกจากนี้ในสาขาการแพทย์แบบตรวจสอบรายการประเมินยังถูกใช้ในการวัดมาตรฐานคนไข้เพื่อประเมินความทรงจำของผู้เข้าทดสอบ สมรรถภาพทางร่างกาย และการสื่อสาร (De Champlain, Macmillan, King, et al., 1999; Macmillan et al., 1999) รายการตรวจสอบในตัวอย่างเหล่านี้ถือเป็นตัวอย่างพิเศษและประกอบถึง 25 ข้อรายการ การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินสำหรับการทดสอบทางกฎหมาย เลเนล (Lenel 1990c) แนะนำการเตรียมตัว

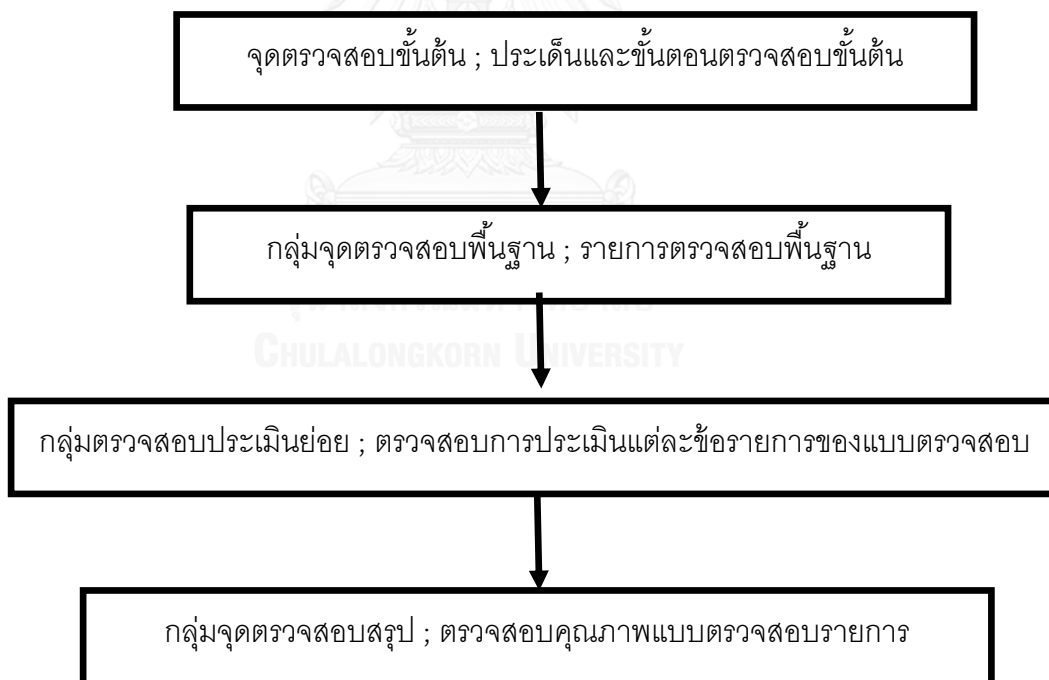
เพื่อคำตอบที่เป็นแบบแผนและการกลั่นคำตอบนั้นให้กลายเป็นองค์ประกอบของคำตอบที่ดี องค์ประกอบเหล่านี้อยู่ในรายการของรายการตรวจสอบ

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

5.1 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทางการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดข้อรายการประเมินเกี่ยวกับลักษณะ หรือประเด็นสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพ สามารถพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งข้อรายการต่างที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความชัดเจน ถูกต้องและครอบคลุม ซึ่งขั้นตอนในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการโดยประยุกต์ตามแนวคิดของ Scriven (2007)

ตารางที่ 2.9 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการโดยประยุกต์ตามแนวคิดของ Scriven (2007)

ลักษณะและองค์ประกอบของแบบตรวจสอบรายการตามแนวคิดของ Scriven	การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
1) ภูมิหลังและบริบทของการประเมิน (background and context)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่แสดงถึงลักษณะองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ดีเป็นอย่างไร ● การศึกษาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันเพื่อศึกษาข้อดี ข้อเสีย
2) การบรรยายลักษณะและการนิยามสิ่งที่ประเมิน (description and definitions)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสำคัญที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น สารระสำคัญวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ● การศึกษาลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร
3) ผู้บริโภคของการประเมิน (consumers)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งต่อครูผู้สอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร ● การศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งต่อสถานศึกษาอย่างไร
4) ทรัพยากรของการประเมิน (resources)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาคุณสมบัติ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมหรือไม่
5) คุณค่าของการประเมิน (values)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่าช่วยพัฒนาคุณภาพช่วยการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างไร ● การศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่าช่วยพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างไร
6) กระบวนการประเมิน (process)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษากระบวนการใช้ เป้าหมายการออกแบบแบบตรวจสอบรายการประเมินเป็นอย่างไร
7) ผลลัพธ์ของการประเมิน (outcomes)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไร
8) ความคุ้มค่าของการประเมิน (costs)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษางบประมาณเมื่อใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ มีความคุ้มค่าหรือไม่อย่างไร
9) การเปรียบเทียบ (comparisons)	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาเปรียบเทียบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เดิมกับแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นใหม่เป็นอย่างไร

ตารางที่ 2.10 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการโดยประยุกต์ตามแนวคิดของ Scriven (2007)(ต่อ)

ลักษณะและองค์ประกอบของแบบตรวจสอบรายการตามแนวคิดของ Scriven	การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
10)ความสามารถในการสรุปอ้างอิงผลการประเมิน (generalizability)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาประโยชน์ของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นอย่างไร ทั้งต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษา
11)ความสำคัญของการประเมินโดยรวม (overall significance)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษา พิจารณาผลรวมแต่ละข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
12)ข้อเสนอแนะ (recommendations)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
13)ความรับผิดชอบและความสมเหตุสมผลของการประเมิน (responsibility and justification)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาลักษณะของผู้ประเมินหรือผู้ที่นำแบบประเมินไปใช้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ มีความเข้าใจ และสามารถชี้แจงรายละเอียดของแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ได้หรือไม่
14)การรายงานและการสนับสนุนการประเมิน (report and support)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาและรายงานผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมิน เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาและเผยแพร่
15)การประเมินอภิมาน (meta-evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนของแบบตรวจสอบรายการประเมิน โดยทำการประเมินซ้ำเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการวัด

ข้อเสนอแนะ (recommendations) เป็นการพิจารณาผลของการประเมินเพิ่มเติม ซึ่งอาจเป็นหรือไม่เป็นไปตามงานประเมินที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับการเพิ่ม **คำอธิบายประกอบ (Annotations)** บ่อยครั้งที่คำตอบที่ได้รับการคัดเลือกว่ามีมาตรฐานจะตามมาด้วยคำอธิบายประกอบเกี่ยวกับคะแนนที่ได้รับ การให้เหตุผลด้วยถ้อยคำสำหรับคะแนนที่ได้รับนี้ เรียกได้อีกอย่างว่า **ความคิดเห็น** **ความเห็นที่เป็นลายลักษณ์อักษร** หรือ**คำวิจารณ์** (North Carolina Department of Instruction, 1999; Yap et al., 2005) สังเกตได้ว่าผู้จัดระดับจัดให้คะแนนอยู่ในระดับเหมาะสมโดยการอ้างอิงถึงองค์ประกอบของคำตอบที่กล่าวถึงกฎเกณฑ์ในข้อควรปฏิบัติในการให้คะแนน บ่อยครั้งที่การจดบันทึกระหว่างการหารือกันระหว่างคณะกรรมการค้นหาช่วงระดับ ได้ถูกนำมารวมกับคำอธิบายประกอบ โดยปกติแล้ว มาตรฐานของคำอธิบายประกอบได้ถูกจัดไว้ให้ผู้ประเมิน ขณะที่คำอธิบายสำหรับคำตอบอื่นๆ ที่ใช้ในการฝึก (การฝึกฝนและการทดสอบคุณสมบัติ) ทำหน้าที่เป็นการอ้างอิงสำหรับผู้ฝึก เพื่อให้ผู้ประเมินได้รับข้อมูลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

คำอธิบายประกอบมีประโยชน์ต่อการบรรลุจุดมุ่งหมายอื่นๆ อีกมากมาย อย่างการเป็นตัวช่วยในการตรวจสอบคะแนน ถ้าไม่สามารถให้คะแนนได้ด้วยการใช้ภาษาที่อยู่ในข้อควรปฏิบัติในการให้คะแนน การให้คะแนนก็จะไม่ถูกต้อง คำอธิบายประกอบยังเป็นการบันทึกประวัติที่มีความสำคัญต่อปีขณะที่เปลี่ยนบุคลากร ไปเรื่อยๆ นอกจากนี้ คำอธิบายประกอบยังทำให้หน่วยงานการให้คะแนนหน่วยงานใหม่ หรือผู้ควบคุมใหม่ได้รับรู้ความคิดของบุคลากรคนก่อนๆ แล้วลงความเห็นต่อยอดจากความคิดนั้น

5.2 ตัวอย่างการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างที่ 1 แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ **Lesson Plans for the Personalisation model** โดย Creative Classrooms Lap ซึ่งแบบตรวจสอบรายการนี้ใช้เพื่อเตรียมแผน การจัดการเรียนรู้ที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ได้ศึกษา มีความครอบคลุมถึงรูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น (ความฝัน การสำรวจ แผนที่ การปฏิบัติ การตั้งคำถาม การทำซ้ำ และการแสดงตัวอย่าง) ประเด็นของข้อรายการต่างๆจะแสดงถึงองค์ประกอบสำคัญที่ต้องมีตาม Personalisation model ถ้าแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสอดคล้องหรือตรงประเด็นดังกล่าว ก็จะเลือกข้อรายการนั้น ข้อรายการที่ถูกเลือกมากที่สุดจะถูกจัดเข้าเป็นองค์ประกอบสำคัญของ Personalisation model

ตารางที่ 2.11 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ **Lesson Plans for the Personalisation model**

จุดมุ่งหมายการเรียนรู้	
การกำหนดนิยามการเรียนรู้	การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้
☐ การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ การพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วม ☐ การพัฒนาทักษะการค้นคว้า การคิดวิเคราะห์ วิจัย ☐ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ ☐ การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ☐ การพัฒนาทักษะการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ☐ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา	☐ ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างอิสระ ☐ เปลี่ยนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง ☐ ช่วยพัฒนา ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้พรสวรรค์ให้เกิดศักยภาพ ☐ ให้ออกาสผู้เรียนที่จะทำให้เกิดความสำเร็จอย่างเสมอภาคกัน

ที่มา : การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ Lesson Plans for the Personalisation model โดย Creative Classrooms Lap

ตารางที่ 2.12 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ Lesson Plans for the Personalisation model

การกำหนดแหล่งเรียนรู้	
สถานที่ที่เรียนรู้	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้
☐ บ้าน ☐ การเชื่อมต่อออนไลน์ ☐ ในชั้นเรียน ☐ พื้นที่ต่างๆ ในโรงเรียน (ห้องสมุด , ห้องทดลอง)	☐ เครื่องมือสื่อสาร ☐ ซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชัน ☐ การเรียนรู้ตามธรรมชาติ ☐ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ที่มา : การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ Lesson Plans for the Personalisation model โดย Creative Classrooms Lap

ตัวอย่างที่ 2 แบบตรวจสอบรายการประเมินสำหรับการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ตาม The Sheltered Instruction Observation Protocol (SIOP) ของ Allyn และ Bacon (2008) เป็นลักษณะ การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์มากสำหรับการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาและการสื่อสาร ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายขึ้น โดยองค์ประกอบสำคัญของ SIOP Model มีดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม (Preparation)
2. การสร้างพื้นความรู้ (Building Background)
3. การให้ข้อมูลที่ง่ายต่อความเข้าใจ (Comprehensible Input)
4. แผนการจัดกิจกรรม (Strategies)
5. การทำงานร่วมกัน (Interaction)
6. การฝึกฝน (Practice)
7. ความสมบูรณ์ในการนำเสนอเนื้อหาสาระ(Lesson Delivery)
8. การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment)

ตารางที่ 2.13 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการประเมินสำหรับการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ตาม The Sheltered Instruction Observation Protocol (SIOP)

<p>การเตรียมความพร้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ☐ ภาษาที่ใช้ในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนและเข้าใจง่าย ☐ มีการเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ☐ ระบุเครื่องมือ/สื่อการเรียนรู้ (กราฟ โมเดล ภาพ) ☐ มีการปรับเนื้อหาให้ตรงกับความสามารถของผู้เรียน (การใช้บทความ การมอบหมายงาน) ☐ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับแนวคิดของบทเรียน (การค้นคว้า การเขียน การลอกเลียนแบบ) และพัฒนาทักษะทั้ง 4 ทักษะ <p>การสร้างพื้นความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ มีการเชื่อมโยงแนวคิดและประสบการณ์ของผู้เรียนอย่างชัดเจน ☐ มีการเชื่อมโยงความรู้จากบทเรียนที่เรียนผ่านมาแล้วกับบทเรียนที่ได้เรียนรู้ใหม่ ☐ มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนเรื่องการใช้คำศัพท์ (คำแนะนำ ทักษะการเขียน การทำซ้ำ และการเน้นย้ำ)

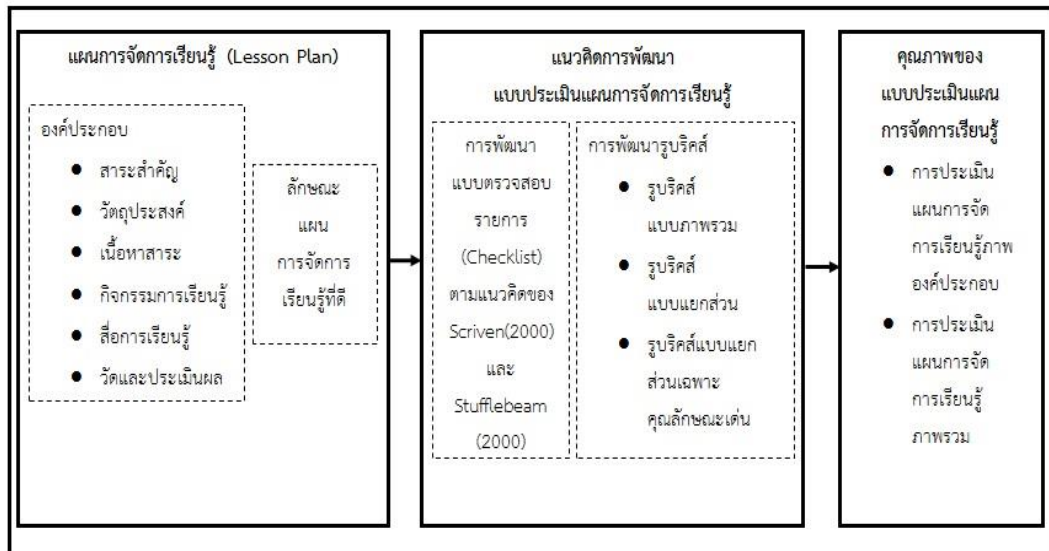
จากการศึกษาการพัฒนาเกณฑ์การประเมินโดยใช้รูบริคส์แบบภาพรวม (Holistic Rubrics) รูบริคส์แบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) รูบริคส์แบบแยกส่วนเฉพาะคุณลักษณะเด่น (Annotated Holistic Rubrics) และแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) เพื่อศึกษาการสร้างเกณฑ์การประเมินในแต่ละประเภทว่าเป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้ในการประเมินผลงานในรูปแบบ ลักษณะที่ต่างกันอย่างไร ส่งผลให้แต่ละประเภทมีจุดแข็ง จุดอ่อนและรูปแบบการประเมินประเภทใดเหมาะสมกับการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการประเมินครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 2.14 จุดแข็ง – จุดอ่อนของการพัฒนาแบบประเมินแต่ละประเภท

จุดแข็ง – จุดอ่อนของการพัฒนาแบบประเมินแต่ละประเภท	แบบตรวจสอบรายการ	แบบตรวจสอบรายการจะประกอบด้วยข้อรายการตรวจสอบ ซึ่งแต่ละข้อรายการจะถูกแบ่งออกเป็น ส่วนประกอบของผลงานแต่ละผลงาน และแต่ละงานจะให้คะแนนว่า “ใช่” ถ้ากระบวนการนั้นสมบูรณ์และเป็น ที่พอใจ หรือ “ไม่” ถ้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง ซึ่งหากต้องการตรวจสอบผลงานหรือองค์ประกอบสำคัญในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง สามารถใช้ตรวจสอบได้ง่ายในภาพรวม เป็นเครื่องช่วยเตือนและป้องกันการหลงลืมองค์ประกอบสำคัญของการประเมิน แต่ข้อบกพร่องของรูปแบบการลงคะแนนนี้คือ ทางเลือกเพียงสองทาง (“ใช่” และ “ไม่”) อาจต้องมีกระบวนการสร้างข้อรายการที่ได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข
	รูบริคส์แบบภาพรวม	ประการสำคัญที่ทำให้การประเมินค่าโดยรวมนี้มีประสิทธิภาพและทำได้ง่ายก็คือ การให้คะแนนถูกทำให้เป็นเรื่องง่าย เพราะผู้ประเมินเพียงแคดูจากภาพแล้วก็ให้คะแนนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บางคนพบว่า การให้คะแนนโดยรวมนั้นยากกว่า เพราะต้องพิจารณาหลายๆ อย่างรวมกัน ในการลงคะแนนที่เหมาะสมแต่ละครั้ง จึงต้องวินิจฉัยจากเสียงตอบรับและเกณฑ์โดยรวม ขณะเดียวกันข้อเสียเปรียบที่ใหญ่มากรูปแบบการให้คะแนนนี้ (Mullis, 1984) ยกตัวอย่างเช่น ในผลคะแนนที่ผู้เข้าทดสอบทางภาษาเขาจะรับรู้เพียงคะแนนเดียว ฝีมือของผู้เขียนในการบรรยายหัวข้อเรื่อง จึงไม่อาจแยกกับการใช้ไวยากรณ์ของผู้เข้าทดสอบ เพราะถูกรวมเข้าไปใน “องค์รวม” แล้ว ดังนั้น คะแนนโดยรวมจะบอกผู้เข้าทดสอบว่าได้คะแนน 3 หรือ 4 แต่ผู้เข้าทดสอบไม่อาจรู้ได้เลยว่าการบรรยายหัวข้อเรื่องที่ทำให้เธอได้คะแนน 4 หรือการใช้ไวยากรณ์กันแน่ที่เป็นสาเหตุ
	รูบริคส์แบบแยกส่วน	การให้คะแนนเชิงวิเคราะห์นี้ ผู้ประเมินสามารถลงคะแนนให้กับบางมาตรฐานและมุ่งความสนใจไปยังส่วนที่เหลือ แทนที่จะต้องสังเคราะห์ความสมดุลของจุดเด่นและจุดด้อย เมื่อผู้ประเมินสั่งสมประสบการณ์ระยะหนึ่ง ถึงแม้จะต้องประเมินเป็นจำนวนมาก แต่ผู้ประเมินจะสามารถวิเคราะห์การตัดสินใจได้รวดเร็วเท่ากับการลงคะแนนโดยรวมครั้งหนึ่งเลยทีเดียว การฝึกวิเคราะห์นั้นซับซ้อนและกินเวลามากกว่าการลงคะแนนโดยรวม (Mullis, 1984) และใช้เวลามากกว่าในการพัฒนาเครื่องมือการฝึกการลงคะแนนอาจมีราคาแพงมากกว่าและนานกว่า ซึ่งเป็นข้อเสียเปรียบของรูปแบบนี้ อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ที่ต้องใช้คะแนนในการประเมินเพื่อตัดสินใจ เช่น คณาจารย์ หรือผู้จัดทำโครงการ หากใช้การลงคะแนนเชิงวิเคราะห์นี้แล้วจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด (Johnson, Fisher, et al., 2003; Quellmalz, 1986)
	รูบริคส์แยกส่วนเฉพาะคุณลักษณะเด่น	การประเมินแบบองค์รวมสำหรับคะแนนโดยย่อและเชิงวิเคราะห์เพื่อจุดประสงค์ในการนำไปวินิจฉัยต่อ (Mullis, 1984) การให้คะแนนทั้งสองอย่างพร้อมกันนี้ ผู้ประเมินจะประเมินในขั้นแรกเพื่อจะให้ระดับคะแนนเชิงวิเคราะห์ ในขั้นที่สอง ผู้ให้คะแนนจะอ่านคำอธิบายที่อยู่ในการให้คะแนนโดยรวม และดูการให้คะแนนเชิงวิเคราะห์ที่ได้ไปในขั้นแรก แล้วจึงจะประเมินคะแนนโดยรวมในที่สุด การให้คะแนนทั้งสองระบบพร้อมกันมีค่าใช้จ่ายสูง แต่ก็ให้โอกาสในการเลือกแก่ผู้เข้าสอบหรือผู้รับการประเมินว่าจะใช้คะแนนโดยรวมหรือคะแนนเชิงวิเคราะห์ ในกรณีที่ผลงานเหล่านั้นไม่ตรงตามมาตรฐาน

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษา กล่าวถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

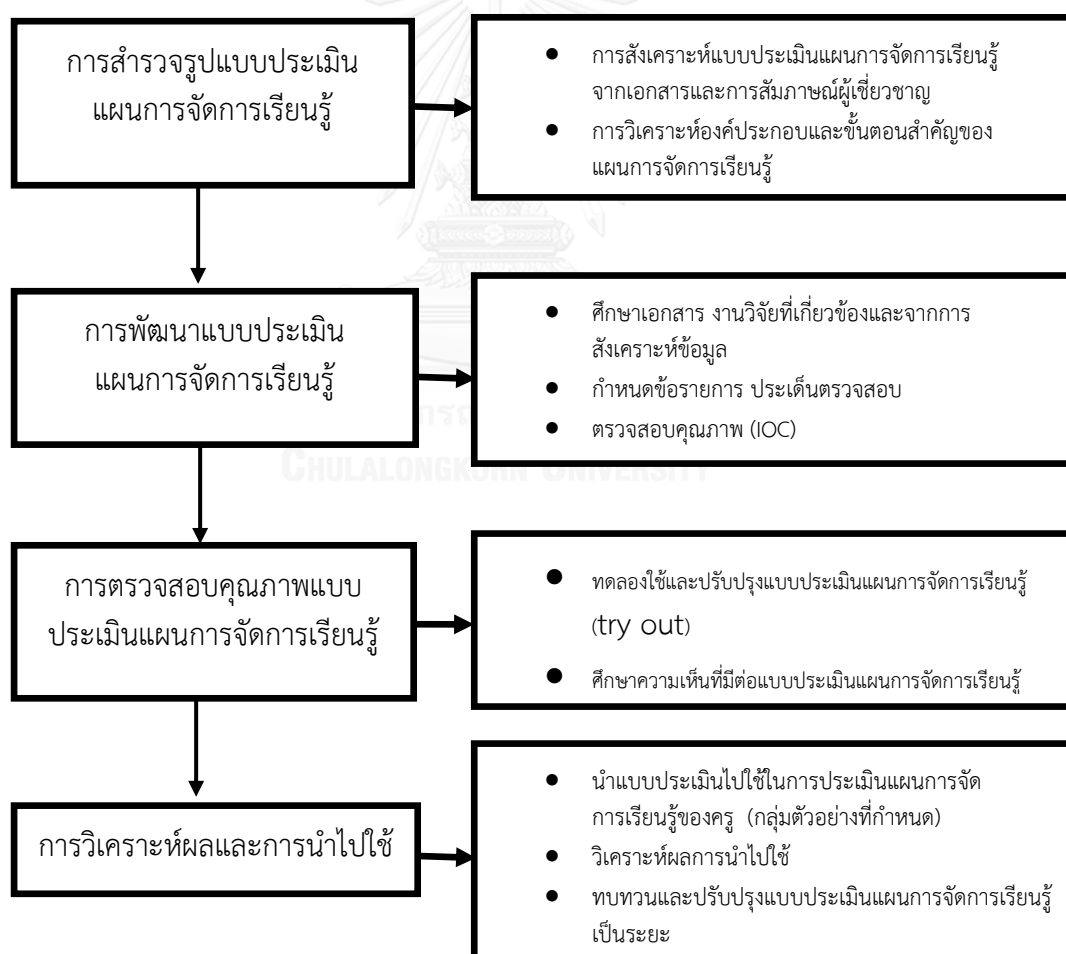
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและขั้นตอนที่สำคัญของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังมุ่งศึกษาคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการสังเคราะห์และวิเคราะห์รูปแบบ วิธีการประเมินลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพื่อใช้ผลการศึกษาข้อมูลสำหรับการสร้างและพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งศึกษาผลทดลองใช้กับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้สำรวจรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ขั้นตอน และลักษณะสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งศึกษาข้อดีและข้อบกพร่องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสังเคราะห์แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาเอกสารการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินนิสิต ฝึกประสบการณ์ งานวิจัยที่วิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลและเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เพื่อหาองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลไปสร้างและพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

การสร้างและพัฒนาประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมิน
- 2) นำข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้อำหนดข้อรายการประเมิน เพื่อสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
- 3) การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงตามแนวคิดการตรวจสอบรายการประเมินของ Daniel L. Stufflebeam (1999) สร้างขึ้นเพื่อให้ครูประเมินขั้นตอนและองค์ประกอบสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เน้นการจัดการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ ลงมือกระทำ (Active Learning) แบ่งการประเมินเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละด้านมีการประเมินทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์/จุดประสงค์
- 2) การกำหนดสาระสำคัญ
- 3) การกำหนดเนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้

- 4) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
- 5) การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
- 6) การกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวอย่างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง ผู้ประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อรายการประเมิน ที่ท่านได้ปฏิบัติจริง ในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หรือเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ศึกษาองค์ประกอบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551อย่างละเอียด	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.50
☐ มีการศึกษาสาระหลักที่จำเป็นในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.25
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้	0.25
☐ มีการศึกษาคุณภาพผู้เรียน	0.25
☐ มีการศึกษาโครงสร้างเวลาเรียน	0.25
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน	
☐ มีการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.25
☐ มีการศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
☐ มีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีการศึกษาธรรมชาติวิชา	0.25
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	3	

การรวมคะแนน

ตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	3	
2) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	3	
3) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	3	
4) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	3	
5) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	3	
6) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	3	
รวมคะแนนตอนที่ 1	18	

ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	6	
2) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	6	
3) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	6	
4) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	6	
5) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	6	
6) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	6	
รวมคะแนนตอนที่ 2	36	

รวมคะแนนทั้งหมด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
รวมคะแนนด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	18	
รวมคะแนนด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	36	
รวมคะแนนทั้งหมด	54	

5.ดีมาก	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบทั้ง 6 องค์ประกอบ 2) ทุกองค์ประกอบแสดงขั้นตอนการจัดทำ อธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน 3) ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) ทุกองค์ประกอบมีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีและมีความทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาได้กระชับและถูกต้อง 6) ครูผู้สอนอื่นสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้โดยง่าย
4.ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบทั้ง 6 องค์ประกอบ 2) ทุกองค์ประกอบแสดงขั้นตอนการจัดทำ อธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน 3) ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) ทุกองค์ประกอบมีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีและค่อนข้างทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาได้ถูกต้อง 6) ครูผู้สอนอื่นสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้โดยง่าย
3.พอใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบทุกองค์ประกอบ (ทั้ง 6 องค์ประกอบ) 2) ทุกองค์ประกอบแสดงขั้นตอนการจัดทำ อธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ไม่ชัดเจน 3) ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) ทุกองค์ประกอบมีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีบ้าง แต่ไม่ค่อยทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาได้ถูกต้อง 6) ครูผู้สอนอื่นสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้ เมื่อครูประจำวิชาแนะนำ
2.ผ่าน	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบไม่ครบทุกองค์ประกอบ 2) บางองค์ประกอบไม่ระบุขั้นตอนการจัดทำ รวมทั้งการอธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน 3) มีความเชื่อมโยงกันเพียงบางองค์ประกอบเท่านั้น 4) มีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีบ้างและไม่มีความทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาค่อนข้างเข้าใจยาก 6) ครูผู้สอนอื่นอาจต้องทำความเข้าใจหรือขอคำแนะนำจากครูประจำวิชาให้ชัดเจน
1.ควรปรับปรุง	<ol style="list-style-type: none"> 1) องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ครบทุกองค์ประกอบ 2) บางองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้อธิบายรายละเอียดไม่ชัดเจน 3) ไม่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในแต่ละองค์ประกอบ 4) ไม่มีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎี หรือแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาใช้ไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งไม่มีความทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษากำกวม/วกวน/เข้าใจยาก <p>*หมายเหตุ การระบุองค์ประกอบดังกล่าวไม่มีข้อมูลที่เพียงพอที่จะบอกได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ดีมาก ดี และปานกลาง เพราะฉะนั้นจึงควรปรับปรุงคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้</p>

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การคิดคะแนนและเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนน	ร้อยละ	ความหมาย
44 – 54	□ 0 – 100	ดีมาก
38 – 43	70 – 79	ดี
33 – 37	60 – 69	พอใช้
27 – 32	□ 0 – 59	ผ่าน
0 – 26	0 – 49	ควรปรับปรุง

คะแนนรวมทั้งหมดที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ระดับ

- 4) ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีและการวัดและประเมินผล 4 ท่านและผู้เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีและการจัดทำแผน การจัดการเรียนการสอน 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้
 - เป็นผู้จบการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป
 - เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 3 ปี
 - เป็นผู้ที่มีผลงานทางด้านวิชาการ เอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับการจัดทำหรือการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
- 5) นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ ครูโรงเรียนศึกษานารี แบ่งจำนวนครูเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 3 คน รวมทั้งหมด 24 คน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - ครูตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
 - ผู้ประเมินจำนวน 3 ท่าน ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูหลังจากที่ครูตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองแล้ว
- 6) การวิเคราะห์ผลการนำไปใช้และปรับปรุงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพแบบตรวจสอบรายการเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

หลังจากนำเครื่องมือไปทดลองใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู จึงศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนที่มีต่อแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุง

3.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาการสร้างแบบประเมินจะต้องสร้างข้อรายการให้ได้จำนวนครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของแผน การจัดการเรียนรู้ รวมองค์ประกอบย่อยที่สร้างขึ้นด้วย จึงต้องตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของข้อรายการตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาจะพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อรายการประเมินกับเนื้อหาในแต่ละประเด็นตรวจสอบ (ศิริชัย กาญจนสี, 2556)

3.1.1 การหาค่า Item Objective Congruence; IOC รายข้อ

$$IOC_i = \frac{\sum I_j}{n_j}$$

IOC_i = ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบข้อที่ i กับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่มุ่งวัด, มีค่าจาก -1 ถึง 1

I_j = ผลการตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ j โดยให้คะแนน 1 ถ้าสอดคล้อง 0 ถ้าไม่แน่ใจ และ -1 ถ้าไม่สอดคล้อง

n_j = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์ $IOC_i \geq 0.50$

3.1.2 การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความตรงตามเนื้อเรื่อง

$$CVR_i = \frac{\left(n_e - \frac{N}{2} \right)}{N/2}$$

CVR_i = อัตราส่วนความตรงตามเนื้อเรื่องของข้อสอบข้อที่ i

n_e = จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตัดสินว่าข้อสอบข้อที่ i สอดคล้องกับเนื้อเรื่องหรือจุดมุ่งหมาย

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

CVR_i มีความหมายดังนี้

ค่า CVR_i มีค่าเป็น- แสดงว่า $n_e < N/2$

ค่า CVR_i มีค่าเป็น 0 แสดงว่า $n_e = N/2$

ค่า CVR_i มีค่าเป็น+ แสดงว่า $n_e > N/2$

ค่า CVR_i มีค่าเป็น 1 แสดงว่า $n_e = N$

เกณฑ์ $CVR_i \geq 0.70$

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการหลังจากที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองใช้อีกครั้ง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาค่าความเที่ยง (Reliability) แบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ศิริชัย กาญจนสี, 2556)

เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

$$= \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right)$$

k = จำนวนข้อสอบ
 σ_i^2 = คะแนนความแปรปรวนรายข้อ
 σ_t^2 = คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

3.3 การตรวจสอบความเที่ยงจากความสอดคล้องภายในผู้ประเมิน (Intra-rater Reliability) เพื่อศึกษาความสอดคล้องในตัวประเมิน เมื่อใช้แบบประเมินชุดเดิมในช่วงเวลาที่ต่างกัน โดยการเว้นช่วงระยะเวลาประมาณสองสัปดาห์ ซึ่งคำนวณได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการสังเกตครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

3.4 การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของคะแนนระหว่างผู้ประเมิน เมื่อมีผู้ประเมินตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สังเกตสิ่งเดียวกันด้วยแบบสังเกตชุดเดียวกัน ผลการสังเกตที่ได้ควรจะสอดคล้องกัน ซึ่งใช้ผู้ประเมินมากกว่า 2 คน จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจากผู้ประเมินแต่ละคน จึงใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum x)(\sum Y)}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

r_{xy}	=	ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ
$\sum xy$	=	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
$\sum x$	=	ผลรวมของคะแนน X
$\sum y$	=	ผลรวมของคะแนน Y
$\sum x^2$	=	ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum y^2$	=	ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
N	=	คะแนนของคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลและการนำไปใช้

หลังจากการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยผู้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. ครูเป็นผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง
2. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 3 คน คือ
 - 1) ครูเป็นผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง
 - 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3) ผู้วิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาการมัธยมศึกษาเขต 1 จำนวนทั้งหมด 33 โรงเรียน จำนวนครู 4,768 คน (ข้อมูลจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ)

กลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาการมัธยมศึกษาเขต 1 โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi - stage sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาการมัธยมศึกษาเขต 1 ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นระดับชั้น (strata) ซึ่งแบ่งขนาดของโรงเรียนดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน 2) โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษา) แบ่งจำนวนโรงเรียน 5 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากเลือกโรงเรียน แยกตามขนาดโรงเรียน จำนวน 20 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowball sampling) โดยอาศัยการแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ โดยเลือกเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 160 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 160 คน

ขั้นตอนที่ 4 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowball sampling) โดยอาศัยการแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ โดยเลือก

ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 40 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน เพื่อผู้วิจัยจะได้ส่งแบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนต่างๆ ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาการมัธยมศึกษาเขต 1 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่ง ตามระดับชั้นการศึกษา		จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง แบ่งตาม กลุ่ม สาระฯ
			มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	
ขนาดเล็ก น้อยกว่า 500 คน	4	80	40	40	10
ขนาดกลาง ตั้งแต่ 500 – 1,499 คน	3	80	40	40	10
ขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 1,500 – 2,499 คน	3	80	40	40	10
ขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป	3	80	40	40	10
รวม	13	320	160	160	40

ตัวแปรที่ศึกษา : ตัวแปรต้น

1. ระดับชั้นการศึกษา คือ
 - 1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ
 - 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 - 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
 - 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
3. ขนาดโรงเรียน
 - 1) ขนาดเล็กน้อยกว่า 500 คน
 - 2) ขนาดกลาง ตั้งแต่ 500 – 1,499 คน
 - 3) ขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 1,500 – 2,499 คน
 - 4) ขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

ตัวแปรตาม

มหาวิทยาลัย

ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณนั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อลด การสูญหายของแบบประเมินและผู้วิจัยสามารถอธิบายให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับวิธีใช้แบบประเมินได้ด้วย โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือจากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
- 2) นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จัดส่งด้วยตนเอง พร้อมแนบคู่มือการใช้แบบประเมิน นอกจากการอธิบายโดยผู้วิจัย

- 3) ติดต่อขอความร่วมมือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้พร้อมกับผู้วิจัย ใช้แบบประเมินฉบับที่ 2 ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู และเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากทำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้น
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากส่งแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา (ฉบับที่1) ผู้วิจัยได้ติดตามแบบประเมินกลับคืน โดยการโทรศัพท์ติดต่อไปยังโรงเรียนที่เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยเป็นการบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows
- 2) การวิเคราะห์คุณภาพของแบบตรวจสอบรายการ โดยพิจารณาค่าความเที่ยง (Reliability) แบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(Cronbach Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows
- 3) การวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) เพื่อศึกษาความสอดคล้อง เมื่อมีผู้ประเมินตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สังเกตสิ่งเดียวกันด้วยแบบสังเกตชุดเดียวกัน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows
- 4) การศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง Three – way Anova ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญสำหรับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับมัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา 3) เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์ องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยสังเคราะห์ ข้อมูล จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับขั้นตอน องค์ประกอบสำคัญและคุณลักษณะที่ดีของ แผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนวิเคราะห์รูปแบบของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จริงใน โรงเรียนต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytical induction) โดยการตีความสร้าง ข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ เพื่อนำมาพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ในส่วนนี้ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ฉบับ เพื่อนำผลการสังเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้มาสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนารายการประเมินของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แบบวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มาใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ พบว่า มีผู้นำเสนอคุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้หลากหลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะที่สอดคล้องกัน มีเพียงแต่บางคุณลักษณะที่ยุบรวมกันหรือเพิ่มเติมขึ้นดังตารางที่ 4.1

ผลการวิเคราะห์จากเอกสารตามตารางที่ 4.1 สรุปเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีทั้งหมด 13 คุณลักษณะ ดังนี้

เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่ 1.จุดประสงค์การเรียนรู้ ครบถ้วน/ชัดเจน ข้อที่ 2.จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุว่าผู้เรียนต้องเกิดคุณสมบัติใดหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่ 4.ระบุการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ชัดเจน (ต้องใช้อย่างไร/เกิดประโยชน์อย่างไร) ข้อที่ 6. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่ 10. มีการบูรณาการกับเนื้อหา/สาระอื่นๆ ข้อที่ 11.กิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ 13. เปิดโอกาสให้ผู้อื่น (นอกเหนือจากครูผู้สอน) มีส่วนในการประเมินผลการเรียนรู้ เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง และข้อที่ 14. ระบุการวัดและประเมินผลชัดเจน(ใช้วิธีการใด/เครื่องมือชนิดใด/เกณฑ์การประเมินอย่างไร) ที่มีเอกสารทั้งหมด 10 ฉบับนำเสนอว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีคุณลักษณะดังกล่าว

คุณลักษณะข้อที่ 3. แผนการจัดการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ โดยไม่เกิดผลกระทบกับผู้เรียน และคุณลักษณะข้อที่ 5 กิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีเอกสารจำนวน 8 ฉบับ ยกเว้น รุจิรี ภูสาระ (2545) และบุรชัย ศิริมหาสาร (2547)) ไม่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะนี้

คุณลักษณะข้อที่ 7 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้(ส่งเสริม) ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น มีเอกสารจำนวน 5 ฉบับนำเสนอ ยกเว้นสุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549), รุจิรี ภูสาระ (2545), จิรภัทร แก้วกู่ (2547), อารมณ์ ใจเที่ยง (2540) และณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545) ไม่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะนี้ชัดเจน

คุณลักษณะข้อที่ 8 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย มีเอกสาร 6 ฉบับนำเสนอ ยกเว้นสุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549), รุจิรี ภูสาระ (2545) , จิรภัทร แก้วกู่ (2547) และณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545) ที่ไม่ได้นำเสนอคุณลักษณะนี้ชัดเจน แต่กล่าวถึงการนำสื่อเทคโนโลยีใหม่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

คุณลักษณะข้อที่ 9 กิจกรรมการเรียนการสอนมีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่มีเอกสารจำนวน 7 ฉบับนำเสนอคุณลักษณะนี้ ยกเว้นสุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549), รุจิรี ภูสาระ (2545) ที่ไม่ได้นำเสนอคุณลักษณะนี้ชัดเจน และณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545) แต่กล่าวถึงการนำสื่อเทคโนโลยีใหม่ในการจัดการเรียนการสอน

และคุณลักษณะข้อที่ 12 เปิดโอกาสให้ผู้อื่น(นอกเหนือจากครูผู้สอน) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549), รุจิรี ภูสาระ (2545)

ผลการวิเคราะห์จากเอกสารตามตารางที่ 4.2 สรุปเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 7 ฉบับ ที่นำเสนอองค์ประกอบด้านการกำหนดสาระสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ข้อความที่เป็นแก่นของเนื้อหาสาระ หลักการ ข้อเท็จจริงที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้หลังจากจบบทเรียน บางครั้งอาจเรียกว่า ความคิดรวบยอด ยกเว้น อารมณ์ใจเที่ยง (2540) และจิรภัทร แก้วกู๋ (2547) ที่ไม่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบนี้

ส่วนองค์ประกอบด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ ข้อความที่ระบุคุณลักษณะของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ครูผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ฉบับ ที่นำเสนอองค์ประกอบนี้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ฉบับ ที่นำเสนอองค์ประกอบด้านเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ คือ การกำหนดเนื้อหาที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนได้มาจากการศึกษาหลักสูตร ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องและมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ผู้สอนกำหนดไว้

ส่วนองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ฉบับ ที่นำเสนอองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การกำหนดกระบวนการ วิธีการ รูปแบบ สถานการณ์หรือขั้นตอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ความคิด เจตคติของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ฉบับ ที่นำเสนอองค์ประกอบด้านการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ คือ การกำหนดหรือเลือกใช้เครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ สามารถพัฒนาศักยภาพการคิด ทักษะและเจตคติที่ดี ช่วยสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ส่วนองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ฉบับที่นำเสนอองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล แต่แบ่งเป็นวิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล

สรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 10 ฉบับ พบว่า องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) สาระสำคัญ

2)ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์ การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3)เนื้อหา/สาระการเรียนรู้
4)กิจกรรมการเรียนรู้ 5)สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 6)การวัดและประเมินผล

1.3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 10 ฉบับ เพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารายการประเมินแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แบบวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ พบว่า มีผู้นำเสนอขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่ลักษณะขั้นตอนที่สอดคล้องกัน มีการยุบรวมหรือเพิ่มเติมขึ้นในบางขั้นตอน ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนสำคัญของ แผนการจัดการเรียนรู้	กระทรวงศึกษาธิการ(2551)	สุวิทย์ มูลคำและคณะ(2549)	พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ (2557)	ณัฐวุฒิ กิ่งรุ่งเรือง(2545)	ศุภวิทย์ เจริญธรรม (2547)	ชนาธิป พรกุล(2551)	ดาริกา วรรณวนิช (2549)	วัฒนาพร ระงับบุเกศ(2542)	บุญชม ศรีสะอาด(2537)	อารมณ์ ใจเที่ยง(2540)	รวม
1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา	/	-	/	/	-	-	/	-	/	-	5
2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค	/	/	/	/	-	-	/	-	-	-	5
3. วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้	/	/	/	-	-	-	/	-	/	-	5
4. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียน จุดประสงค์การเรียนรู้	/	-	/	/	/	/	/	/	/	/	9
5. การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องครอบคลุม พฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10
6. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา/สาระ การเรียนรู้ เพื่อเขียนสาระสำคัญ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10
7. กำหนดเนื้อหา/สาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10
8. เลือกและเพิ่มเติมเนื้อหา/สาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้อง กับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น	/	-	/	-	-	/	-	-	/	/	5
9. วิเคราะห์เนื้อหา/สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอน	/	-	/	/	/	/	/	/	/	/	9
10. วิเคราะห์ความสามารถ/ความสนใจของผู้เรียน เพื่อ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	/	/	/	/	/	/	-	-	/	/	8

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง(ต่อ)

ขั้นตอนสำคัญของ แผนการจัดการเรียนรู้	กระทรวงศึกษาธิการ(2551)	ศุภิชัย มูลคำและคณะ(2549)	พิมพ์นัย์ เศษะคุปต์ (2557)	ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง(2545)	ศุภิชัย เจริญธรรม (2547)	ชนาธิป พรกุล(2551)	ดารภา วรณวินิช (2549)	วัฒนาพร ระงับเทพกุล(2542)	บุญชม ศรีสะอาด(2537)	อาภรณ์ ไทเที่ยง(2540)	รวม
19. เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้	/	/	/	-	/	/	/	-	/	/	8
20. อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจ รู้วิธีและขั้นตอนการใช้สื่ออย่างละเอียด	/	/	/	-	/	/	/	-	/	/	8
21. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10
22. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล เพื่อเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10

ผลการวิเคราะห์จากเอกสารตามตารางที่ 4.3 สรุปเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีขั้นตอนสำคัญทั้งหมด 10 ขั้นตอนที่มีเอกสารทั้งหมด 10 ฉบับได้นำเสนอ แสดงให้เห็นว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องปฏิบัติเมื่อครูต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียด 10 ขั้นตอนดังกล่าว คือ ขั้นตอนข้อที่ 5.การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติและค่านิยม ข้อที่ 6.วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ เพื่อเขียนสาระสำคัญ ข้อที่ 7. กำหนดเนื้อหา/สาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ ข้อที่ 10. วิเคราะห์ความสามารถ/ความสนใจของผู้เรียน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่ 11. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่ 12. จัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ข้อที่ 17.เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่ 18.ตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของ สื่อการเรียนรู้ ก่อนการนำไปใช้ ข้อที่ 21.กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ ข้อที่ 22.วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล เพื่อเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลให้ ครบคลุมเนื้อหา

ขั้นตอนต่อมาที่มีเอกสารจำนวน 9 ฉบับ นำเสนอว่าเป็นอีกขั้นตอนสำคัญที่ต้องปฏิบัติใน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนข้อที่ 4.วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่ 9.วิเคราะห์เนื้อหา/สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอน 14.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยหรือธรรมชาติของ ผู้เรียน ข้อที่ 15.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ข้อที่ 16.ปรับและลำดับ กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ขั้นตอนที่เอกสารจำนวน 8 ฉบับนำเสนอ มีจำนวน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนข้อที่ 13. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่างๆ ยกเว้น สุวิทย์ มูลคำ (2549) และณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545) ที่ไม่ได้กล่าวถึงขั้นตอนนี้ ข้อที่ 19.เลือกใช้สื่อ การเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 20.อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจ รู้วิธีและขั้นตอน การใช้สื่ออย่างละเอียด ยกเว้น ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545) และวัฒนาพร ระวังบุทช์ (2542) ที่ไม่ได้ กล่าวถึงขั้นตอนนี้

นอกจากนี้ขั้นตอนข้อที่ 1 วิเคราะห์คำอธิบายวิชา ขั้นตอนข้อที่ 2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ รายปี/รายภาค ขั้นตอนข้อที่ 3.วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ และขั้นตอนข้อที่ 8 เลือกและเพิ่มเติม เนื้อหา/สาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น มีเอกสารจำนวน 5 ฉบับ ที่นำเสนอ ขั้นตอนดังกล่าวอย่างชัดเจน

สรุปผลการสังเคราะห์ขั้นตอนสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ฉบับ พบว่า ขั้นตอนสำคัญในการจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้มีทั้งหมด 22 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนทั้งหมดเป็นขั้นตอนสำคัญในการจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้แบ่งตามแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังแสดงรายละเอียดตาม ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	แผนการจัดการเรียนรู้ของครู	
	องค์ประกอบ	ขั้นตอน
1	ก่อนการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้
2	การกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้	วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติและค่านิยม
3	การกำหนดสาระสำคัญ	วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ เพื่อเขียนสาระสำคัญ
4	การกำหนดสาระการเรียนรู้	กำหนดเนื้อหา/สาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ เลือกและเพิ่มเติมเนื้อหา/สาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
5	การกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้	วิเคราะห์เนื้อหา/สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน วิเคราะห์ความสามารถ/ความสนใจของผู้เรียน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่างๆ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยหรือธรรมชาติของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปรับและลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
6	การกำหนดสื่อ /แหล่งการเรียนรู้	เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจ วิธีและขั้นตอนการใช้สื่ออย่างละเอียด
7	การกำหนดการวัด และประเมินผล	กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล เพื่อเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลให้ ครบคลุม เนื้อหา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ในส่วนนี้ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการกำหนดประเด็นเนื้อหาและข้อรายการที่ใช้ในการประเมิน
แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
- ตอนที่ 2 ผลการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
- ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา
- ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้ (try out) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังการทดลองใช้เครื่องมือ (try out)
- ตอนที่ 6 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังการทดลองใช้เครื่องมือ (try out)

2.1 ผลการกำหนดประเด็นเนื้อหาและข้อรายการที่ใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินตามรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist) โดยใช้แนวคิดในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Stufflebeam (2000) การนำเสนอเกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะของรูบริคส์แบบภาพรวมตามระดับคุณภาพคะแนน 5 ระดับ คือ 1) ควรปรับปรุง 2) ปานกลาง 3) ดี 4) ดีมาก และ 5) ดีเยี่ยม จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์เอกสาร ที่ได้มากำหนดจำนวนข้อรายการประเมินตามน้ำหนักความสำคัญ โดยแบ่งการประเมินเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละด้านมีการประเมินทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์/จุดประสงค์ 2) สาระสำคัญ 3) เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 4.5 และตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การกำหนดองค์ประกอบหลัก ข้อรายการประเมินและจำนวนรายการในการตรวจสอบเบื้องต้น ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการประเมินหลัก	จำนวนรายการตรวจสอบในเบื้องต้น
1)การกำหนดวัตถุประสงค์/จุดประสงค์	1.ศึกษาองค์ประกอบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551อย่างละเอียด 2.ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3.วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน	3
2) การกำหนดสาระสำคัญ	1.ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา 2.ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ 3.วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	3
3) การกำหนดเนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้	1. ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551อย่างละเอียด 2. ศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติม 3. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แกนกลาง เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้	3
4) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน 2. ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ 3. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3
5) การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	1. ศึกษาประเภทของสื่อการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ 2.การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 3. ศึกษาคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้	3
6) การกำหนดการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	1.ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. วิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. วิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3
	รวมทั้งหมด	18

ตารางที่ 4.7 การกำหนดองค์ประกอบหลัก ข้อรายการประเมินและจำนวนรายการในการตรวจสอบเบื้องต้น ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการประเมินหลัก	จำนวนรายการตรวจสอบในเบื้องต้น
1) วัตถุประสงค์/ จุดประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน 2. มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์อื่น 3. มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้ 4. มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 5. มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน 6. มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวัง 	6
2) สาระสำคัญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความครอบคลุม 2. มีความตรงตามขอบเขต 3. มีการสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับชัดเจน 4. มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 5. มีความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 6. มีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียน 	6
3) เนื้อหาสาระ/ สาระการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อื่น 2. มีความเหมาะสม 3. มีคุณภาพ 4. มีความตรงตามขอบเขตที่กำหนด 5. มีการปรับและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย(ทันต่อการเปลี่ยนแปลง) 6. มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 	6
4) การกำหนด กิจกรรมการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเหมาะสม 2. มีขั้นตอนเหมาะสม 3. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) อย่างหลากหลาย 4. มีการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน 5. มีการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน 6. ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขต 	6

ตารางที่ 4.6 การกำหนดองค์ประกอบหลัก ข้อรายการประเมิน และจำนวนรายการในการตรวจสอบเบื้องต้น ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการประเมินหลัก	จำนวนรายการตรวจสอบในเบื้องต้น
5) การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเหมาะสม 2. มีความหลากหลาย 3. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้อง 4. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 5. มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้ 6. ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 	6
6) การกำหนดการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินมีความหลากหลาย 2. มีวิธีการวัดและประเมินผล(ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ)ที่หลากหลาย 3. เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ 4. มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้ 5. ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามที่ขอบเขตกำหนด 6. เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม 	6
	รวมทั้งหมด	36

ตอนที่ 2 ผลการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

จากการศึกษารูปแบบของแบบประเมินผู้วิจัยได้พัฒนาแบบประเมินตามรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist) ซึ่งเป็นเครื่องมือการวัดและประเมินผลประเภทหนึ่งประกอบด้วยข้อรายการ (lists) สำหรับตรวจสอบกิจกรรมหรือการดำเนินงานใดๆ ว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใดบ้างหรือยังไม่ได้ปฏิบัติ (webster's Colledge Dictionary อ้างถึงในสมพงษ์ ปันพูน, 2548) โดยใช้แนวคิดในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Stufflebeam (2000) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของรูบรีคส์แบบภาพ คือ เป็นลักษณะของแบบประเมินที่ต้องการดูคุณภาพโดยภาพรวมมากกว่าจะดูข้อบกพร่องส่วนย่อยๆ ซึ่งจุดเน้นของการรายงานคะแนนที่ใช้รูบรีคส์ภาพรวมคือ คุณภาพโดยรวม ความคล่องแคล่ว หรือความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระเฉพาะ (Chase, 1999; Nitko, 2001; Mertler, 2001) ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและสะดวกในการใช้สำหรับประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง รวมองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการประเมินทั้งหมด 6 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้มีข้อรายการประเมินหลักจำนวน 18 ข้อ และด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยข้อรายการประเมินหลักจำนวน 36 ข้อ และข้อรายการประเมินย่อยทั้ง 2 ด้าน จำนวน

180 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ การให้คะแนน 5 ระดับ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ปรับรายการประเมินแต่ละองค์ประกอบ และปรับเกณฑ์การให้คะแนนให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมและชัดเจนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องของประเด็นเนื้อหา ข้อรายการที่ใช้ในการประเมิน ความเหมาะสมของแบบประเมิน ตลอดจนภาษาที่ใช้ในการเขียนแบบประเมิน จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา รวมถึงเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายคะแนนด้วย

2.3 ผลการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผลการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น พร้อมกับเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา และคำนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดและประเมินผลและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 7 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับเนื้อหาในแต่ละประเด็นที่ใช้ประเมินองค์ประกอบสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (item objective congruence: IOC) ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของความเหมาะสมของข้อรายการประเมิน ปริมาณเกณฑ์การให้คะแนน รูปแบบของแบบประเมิน รวมทั้งความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกัน รายการประเมินของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อาจมีความครอบคลุมโครงสร้างของเนื้อหาทุกข้อรายการ โดยแต่ละข้อรายการประเมินย่อยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.40 – 1 ซึ่งข้อรายการที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 มีอยู่ 5 ข้อรายการ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รายการประเมินด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้มีบางข้อที่ทับซ้อนกัน ควรตัดข้อรายการประเมินย่อยบางข้อออกและข้อรายการประเมินย่อยบางข้อควรเพิ่มเติมปรับแก้ภาษาให้เข้าใจง่ายและเข้าใจตรงกันมากขึ้น ส่วนรายการประเมินด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีข้อรายการประเมินย่อยที่ละเอียดและครบถ้วน แต่อาจมีบางข้อรายการประเมินที่อาจใช้ไม่ได้จริงเมื่อเทียบกับบริบทของการจัดการเรียนการสอนในบางโรงเรียน จึงมีความเห็นให้ตัดทิ้งบางข้อรายการประเมินย่อย และเสนอให้ปรับปรุงบางข้อรายการประเมิน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ปรับปรุงรายการประเมินองค์ประกอบที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ ข้อรายการประเมินหลัก ที่ 3.วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 1) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียน มีความรู้เรื่องอะไร และ 2) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนปฏิบัติอะไร

ได้ ปรับปรุงรายการประเมินเป็น 1) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียน มีความรู้เดิม/พื้นฐานเรื่องอะไร
2) มีการวิเคราะห์ ว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือสามารถปฏิบัติอะไรได้

ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ ข้อรายการ
ประเมินหลักที่ 1. ศึกษาประเภทของสื่อการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้
ข้อรายการประเมินย่อย ข้อที่ 1) มีการศึกษาประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้และ 2) มีการศึกษา
คุณสมบัติของสื่อและแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุงรายการประเมินเป็น 1) มีการศึกษาประเภทของสื่อและ
แหล่งเรียนรู้และ 2) มีการศึกษาความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้กับพัฒนาการของผู้เรียน

ส่วนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ปรับปรุงข้อรายการ
ประเมิน ได้แก่ ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อรายการ
ประเมินหลักข้อที่ 4. มีการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน ข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 1)
มีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) มีการส่งเสริมทักษะการคิดสังเคราะห์ 3) มีการส่งเสริมทักษะ
การคิดสร้างสรรค์ 4) มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) มีการส่งเสริมทักษะการคิด
อย่างเป็นระบบปรับปรุงรายการประเมิน โดยให้เพิ่มข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 6) มีการส่งเสริม
ทักษะการคิดไตร่ตรอง

ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้
รายการประเมินหลักข้อที่ 1. มีความเหมาะสม รายการประเมินย่อยข้อที่ 1) มีความเหมาะสมกับเวลา
2) มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ 3) มีความเหมาะสม
กับวัยของผู้เรียน 4) มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน 5) มีความเหมาะสมกับความแตก
ระหว่างบุคคลปรับปรุงรายการประเมิน ปรับปรุงรายการประเมินย่อย และตัดทิ้ง 1 ข้อรายการ
จึงเป็นข้อที่ 1) มีความเหมาะสมกับเวลา 2) มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของวิชาและเนื้อหา
ในแผนการจัดการเรียนรู้ 3) มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และ 4) มีความเหมาะสมกับ
ความสามารถของผู้เรียน

ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ ข้อรายการ
ประเมินหลัก ข้อที่ 3. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้อง ข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 1)
เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ 2) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ไม่ขัดต่อ
ศีลธรรม 3) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย/น่าสนใจ 4) เลือกใช้สื่อ/แหล่ง
เรียนรู้ที่ทันสมัย ปรับปรุงรายการประเมินและบางข้อรายการทิ้ง เป็น 1) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่
ไม่ขัดต่อศีลธรรม 2) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย/น่าสนใจ 3) เลือกใช้
สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ ข้อรายการ
ประเมินหลัก ข้อที่ 4. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 1)

มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ 2) มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้
 3) มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ปรับปรุงรายการประเมินโดยให้เพิ่มข้อรายการ
 ประเมินย่อยข้อที่ 1) มีการประเมินความสามารถของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ก่อนการใช้สื่อการเรียนรู้
 2) มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ 3) มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้
 4) มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ

รายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล ข้อรายการประเมินหลัก
 ข้อที่ 1 ผู้ประเมินมีความหลากหลาย 1) มีการประเมินแบบผู้เรียนประเมินตนเอง 2) มีการประเมิน
 แบบเพื่อนประเมินเพื่อน 3) มีการประเมินแบบผู้ปกครองร่วมประเมิน ปรับปรุงรายการประเมิน
 โดยเพิ่ม 4) มีการประเมินแบบครูเป็นผู้ประเมิน

ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล ข้อรายการประเมิน
 หลักข้อที่ 5. ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามที่ขอบเขตกำหนด ข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 1)
 ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน 2) สามารถแปลผลแสดงคุณภาพได้จริง
 3) ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นที่ยอมรับ ปรับปรุงรายการประเมินเป็น 1) ช่วยสะท้อน
 คุณภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน 2) สามารถแปลผลแสดงคุณภาพได้จริง

ข้อรายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล ข้อรายการประเมิน
 หลักข้อที่ 6. เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม ข้อรายการประเมินย่อยข้อที่ 1) มีการใช้เครื่องมือ
 ที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน 3) มีการใช้
 เครื่องมือที่เหมาะสมตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา 4) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับพฤติกรรม
 ที่ต้องการวัด 5) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเวลา ปรับปรุงและตัดบางข้อรายการประเมินทิ้ง คือ
 1) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน 2) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับพฤติกรรม
 ที่ต้องการวัดตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา 3) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการ
 จัดการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดทุกข้อรายการประเมินปรากฏตามตารางที่ ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุง
 ข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาตามข้อเสนอแนะของ
 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 4.8 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 1	1. ศึกษาองค์ประกอบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างละเอียด	1) มีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	ใช้ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	2. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1) มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้ 3) มีการศึกษาคุณภาพผู้เรียน 4) มีการศึกษาโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชา	ใช้ได้
	3. วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน	1) มีการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) มีการศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) มีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) มีการศึกษาธรรมชาติวิชา	ใช้ได้
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 2	1. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา	1) มีการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา	ใช้ได้
การกำหนดสาระสำคัญ	2. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้	1) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านพุทธิพิสัย 2) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านทักษะพิสัย 3) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านจิตพิสัย	ใช้ได้
	3. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	1) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนมีความรู้เรื่องอะไร 2) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนปฏิบัติอะไรได้	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนมีความรู้เดิม/พื้นฐานเรื่องอะไร 2) มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือสามารถปฏิบัติอะไรได้
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 3	1. ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างละเอียด	1) มีการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) มีการศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้	ใช้ได้
การกำหนดสาระการเรียนรู้	2. ศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติม	1) มีการศึกษาเนื้อหา/สาระจากหนังสือ/ตำรา 2) มีการศึกษาเนื้อหา/สาระจากสื่อออนไลน์ 3) มีการศึกษาเนื้อหา/สาระจากเอกสารและงานวิจัย 4) มีการศึกษาเนื้อหา/สาระจากแหล่งอื่น	ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้	3. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้	1) มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) มีการวิเคราะห์ความครอบคลุมกับสาระสำคัญ 4) มีการวิเคราะห์ความยากง่ายเหมาะกับระดับชั้นเรียน 5) มีการวิเคราะห์ความชัดเจนของสาระการเรียนรู้	ใช้ได้
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	1) มีการศึกษาความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน 2) มีการศึกษาประสบการณ์ของผู้เรียน 3) มีการศึกษาความสนใจของผู้เรียน	ใช้ได้
	2. ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้	1) มีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้	ใช้ได้
	3. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1) มีการวิเคราะห์ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ 2) มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	ใช้ได้
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้	1. ศึกษาประเภทของสื่อการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	1) มีการศึกษาประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้ 2) มีการศึกษาคุณสมบัติของสื่อและแหล่งเรียนรู้	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการศึกษาประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้ 2) มีการศึกษาความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้กับพัฒนาการของผู้เรียน
	2. การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	1) มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน 3) มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้องทันสมัย	ใช้ได้
	3. ศึกษาคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้	1) มีการศึกษาข้อดีของสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 2) มีการศึกษาข้อจำกัดของสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 3) มีการศึกษาวิธีการใช้งานของสื่อ/แหล่งเรียนรู้	ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล	1. ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1) มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล 2) มีการศึกษารูปแบบของการวัดและประเมินผล 3) มีการศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล	ใช้ได้
	2. วิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้	1) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย 2) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย 3) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย	ใช้ได้
	3. วิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1) มีการวิเคราะห์วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผล 2) มีการวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	ใช้ได้
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	1. มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน	1) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย 2) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านทักษะพิสัย 3) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านจิตพิสัย	ใช้ได้
	2. มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์อื่น	1) มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา 2) มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา 3) มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	ใช้ได้
	3. มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	1) มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ 2) มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ 3) มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ 4) มีความสอดคล้องกับสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 5) มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	ใช้ได้
	4. มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	1) มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน 2) มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 1	5. มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน	1) มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความรู้พื้นฐาน 2) มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความสนใจ	ใช้ได้
จุดประสงค์การเรียนรู้	6. มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวัง	1) มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมเป็นลำดับขั้น พฤติกรรมการเรียนรู้ 2) มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมตามเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	ใช้ได้
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 2	1. มีความครอบคลุม	1) มีความครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ 2) มีความครอบคลุมกับจุดขยายเนื้อหาสาระที่กำหนด	ใช้ได้
การกำหนดสาระสำคัญ	2. มีความตรงตามขอบเขต	1) ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในตัวชี้วัด	ใช้ได้
	3. มีการสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับชัดเจน	1) สรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 2) สรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ใช้ได้
	4. มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	1) มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน 2) มีการใช้ภาษาเป็นประโยคบอกเล่าที่กระชับ	ใช้ได้
	5. มีความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง	1) มีความสอดคล้องกับโครงสร้างรายวิชา 2) มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	ใช้ได้
	6. มีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียน	1) มีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียนได้ชัดเจน 2) มีการเน้นความสำคัญในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้	ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้	1. มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อื่น	1) มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม 3) มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อาเซียนศึกษา 4) มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 5) มีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้	ใช้ได้
	2. มีความเหมาะสม	1) มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ 2) มีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน 3) มีการลำดับความต่อเนื่องของเนื้อหาได้เหมาะสม	ใช้ได้
	3. มีคุณภาพ	1) มีความชัดเจน สามารถใช้อ้างอิงได้ 2) มีความถูกต้องตามธรรมชาติของวิชา 3) มีความถูกต้องตามหลักสูตร	ใช้ได้
	4. มีความตรงตามขอบเขตที่กำหนด	1) ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	ใช้ได้
	5. มีการปรับและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย(ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)	1) มีการปรับและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย (ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)	ใช้ได้
	6. มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	1) มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	ใช้ได้
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	1.มีความเหมาะสม	1) มีความเหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้ 2) มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ง่าย 3) มีความเหมาะสมกับเหมาะกับวัยผู้เรียน 4) มีความเหมาะสมกับสถานที่ 5) มีความเหมาะสมกับการะงาน/ชิ้นงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำ	ใช้ได้
	2. มีขั้นตอนเหมาะสม	1) มีการกำหนดขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) มีการกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ โดยไม่กระทบต่อผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ 3) มีการกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกัน กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่	ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	3. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) อย่างหลากหลาย	1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน 4) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เกม 5) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ 6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้วาที 7) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดลอง 8) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย 9) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 10) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก 11) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว 12) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด 13) มีการจัดกิจกรรมอื่นๆ (ระบุ)	ใช้ได้
4. มีการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน	1) มีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) มีการส่งเสริมทักษะการคิดสังเคราะห์ 3) มีการส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4) มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) มีการส่งเสริมทักษะการคิดสังเคราะห์ 3) มีการส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4) มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ 6) มีการส่งเสริมทักษะการคิดไตร่ตรอง	
5. มีการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน	1) ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง		ใช้ได้
6. ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขต	1) ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 4) ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตสาระการเรียนรู้		ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้	1. มีความเหมาะสม	1) มีความเหมาะสมกับเวลา 2) มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของวิชา และเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ 3) มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 4) มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน 5) มีความเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีความเหมาะสมกับเวลา 2) มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของวิชา และเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ 3) มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 4) มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน
	2. มีความหลากหลาย	1) มีการใช้สื่อธรรมชาติ 2) มีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ 3) มีการใช้สื่อเทคโนโลยี 4) มีการใช้เครือข่ายการเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น 5) มีการให้ผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ถ่ายทอด	ใช้ได้
	3. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้อง	1) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ 2) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม 3) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย/น่าสนใจ 4) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม 2) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย/น่าสนใจ 3) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย
	4. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	1) มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ 2) มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ 3) มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการประเมินความสามารถของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ก่อนการใช้สื่อการเรียนรู้ 2) มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ 3) มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ 4) มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ
	5. มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผน การจัดการเรียนรู้	1) มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ 2) มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 3) มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 4) มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	ใช้ได้
	6. ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	1) ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ 2) ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ 3) ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด 4) ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน	ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและการประเมินผล	1. ผู้ประเมินมีความหลากหลาย	1) มีการประเมินแบบผู้เรียนประเมินตนเอง 2) มีการประเมินแบบเพื่อนประเมินเพื่อน 3) มีการประเมินแบบผู้ปกครองร่วมประเมิน รวมประเมิน	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการประเมินแบบผู้เรียนประเมินตนเอง 2) มีการประเมินแบบเพื่อนประเมินเพื่อน 3) มีการประเมินแบบผู้ปกครองร่วมประเมิน 4) มีการประเมินแบบครูเป็นผู้ประเมิน
	2. มีวิธีการวัดและประเมินผล(ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ)ที่หลากหลาย	<u>มีวิธีการวัดและประเมินผลที่เป็นทางการ</u> 1) การสอบปากเปล่า 2) การใช้แบบทดสอบ 3) การตรวจผลงาน 4) การสังเกตพฤติกรรม 5) การสัมภาษณ์ <u>มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่เป็นทางการ</u> 1) การซักถาม 2) การพูดคุย 3) การใช้คำถาม 4) อื่นๆระบุ.....	ใช้ได้
3. เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ	*(เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้) <u>3.1 การเลือกใช้เครื่องมือทั่วไปที่มีคุณภาพ</u> 1) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยง 2) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความตรง 3) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้ <u>3.2 การเลือกใช้เครื่องมือประเภทแบบทดสอบที่มีคุณภาพ</u> 1)มีการสร้างผังข้อสอบ (Test Blueprint)หรือการสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Table of Specifications) ก่อนจัดทำแบบทดสอบ 2) มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความเที่ยง (Validity) 3) มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความตรง (Reliability) 4) มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความเป็นปรนัย (Objectivity) 5)มีการวิเคราะห์ข้อสอบ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ		ใช้ได้

ตารางที่ 4.7 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล	4. มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	1) มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) มีความสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน 4) มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	ใช้ได้
	5. ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามที่ขอบเขตกำหนด	1) ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน 2) สามารถแปลผลแสดงคุณภาพได้จริง 3) ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นที่ยอมรับ	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน 2) สามารถแปลผลแสดงคุณภาพได้จริง
	6. เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม	1) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน 3) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา 4) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด 5) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเวลา	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน 2) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา 3) มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 ผลการทดลองใช้ (try out) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การทดลองคือ ครูโรงเรียนศึกษานารี แบ่งจำนวนครูเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 3 คน รวมทั้งหมด 24 คน เพื่อตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และให้ผู้ประเมินจำนวน 3 ท่าน ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู หลังจากทีครูประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองแล้ว เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ผลปรากฏว่า

1) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา การตรวจสอบความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) พบว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.854 แสดงว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาความเที่ยงรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.714 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่อยู่ในระดับสูง และด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.743 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่อยู่ในระดับสูง ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency)
ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้	0.714
ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	0.743
แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความเที่ยงทั้งฉบับ	0.854

2) ผลการตรวจสอบความเที่ยงจากความสอดคล้องภายในผู้ประเมิน (Intra-rater Reliability) เพื่อศึกษาความสอดคล้องในตัวผู้ประเมิน เมื่อใช้แบบประเมินชุดเดิมในช่วงเวลาที่ต่างกัน โดยการเว้นช่วงระยะเวลาสองสัปดาห์ ซึ่งคำนวณได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการสังเกตครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) พบว่า การตอบแบบประเมินของผู้ประเมินด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 14.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 1.740 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย(M) 16.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 1.37 ส่วนด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 28.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.499 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย(M) 29.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.181 คะแนนรวมด้านที่ 1 และด้านที่ 2 ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 43.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 3.844 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย(M) 45.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 3.047 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูครั้งที่ 1 และ 2

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน เต็ม	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
		M	SD	M	SD
ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้	18	14.92	1.740	16.29	1.370
ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	36	28.50	2.499	29.56	2.181
รวมด้านที่ 1 และด้านที่ 2	54	43.60	3.844	45.86	3.047

การตอบแบบประเมินของผู้ประเมินด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.735** ส่วนด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.914** คะแนนรวมด้านที่ 1 และด้านที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.869** แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

	ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2
ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้	0.735**
ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	0.914**
รวมด้านที่ 1 และด้านที่ 2	0.869**

** P < .01

3) ผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัย โดยวิเคราะห์ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า การตอบแบบประเมินของผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 27.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.20 เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 27.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.87 และผู้วิจัย มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 27.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.09 เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 3 กลุ่ม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เท่ากับ 0.931 ค่าสหสัมพันธ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับผู้วิจัย เท่ากับ 0.922 และค่าสหสัมพันธ์ของเพื่อนครู

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กับผู้วิจัย เท่ากับ 0.876 ซึ่งผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.11 และ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ประเมิน 3 กลุ่ม

	M	SD
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	27.12	2.20
เพื่อนในกลุ่มสาระการเรียนรู้	27.75	2.87
ผู้วิจัย	27.70	2.09

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมิน 3 กลุ่ม

	ผู้วิจัย	เพื่อนในกลุ่มสาระการเรียนรู้
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	0.922**	0.931**
เพื่อนในกลุ่มสาระการเรียนรู้	0.876**	-

** P < .01

2.5 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังการทดลองใช้เครื่องมือ (try out)

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการประเมิน คือ มาตรฐานที่กำหนดโดยคณะกรรมการร่วมในการกำหนดมาตรฐานการประเมิน (the joint committee on standards for educational evaluation) ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ (Stufflebeam, 2000) ซึ่งมาตรฐานการประเมินแบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554) ได้แก่ (1) มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม และ (4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง หลังจากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องในด้านข้อคำถามและความเหมาะสมของแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการปรับปรุงและนำไปสอบถามความคิดเห็นหลังการทดลองใช้เครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง (try out) ครูและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนศึกษานารี จำนวน 40 โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการประเมินคะแนนเฉลี่ยโดยอ้างอิงจาก ไตรรงค์ เศรษฐีธรรม (2543) ในช่วงคะแนนต่อไปนี้

4.50 – 5.00 ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นในระดับมาก

2.50 – 3.49 ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นในระดับน้อย

1.00 – 1.49 ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายมาตรฐานเป็นดังต่อไปนี้

มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้าน พบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 5 รายการ คือ (5)มีการรายงานผล การประเมินตามเวลา ที่กำหนด ($M = 4.35, SD = 0.699$) (1)มีการระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบ ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน ($M = 3.97, SD = 0.530$) (3)มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ ตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศ ($M = 3.95, SD = 0.388$) (6)แบบประเมินแผนการจัด การเรียนรู้ของครู สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามที่กำหนดไว้ ($M = 3.75, SD = 0.707$) (2) แบบประเมินให้สารสนเทศเพียงพอต่อการประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ($M = 3.65, SD = 0.579$) ตามลำดับ และตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ (4)มีรายการประเมิน ที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอน ($M = 3.27, SD = 0.554$)

มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้านพบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 3 รายการ คือ (3)การประเมินแผนการจัด การเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาให้ผลที่คุ้มค่า ($M = 4.17, SD = 0.384$) (2)แบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นที่ยอมรับได้ทางการประเมิน ($M = 4.07, SD = 0.572$) และ (1)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู สามารถนำไปประเมินองค์ประกอบและขั้นตอน สำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูได้จริงทุกขั้นตอนสำคัญ ($M = 3.67, SD = 0.572$) ตามลำดับ

มาตรฐานด้านความเหมาะสม เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้านพบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมากที่สุด 2 รายการ คือ (5)แบบประเมินแผน การจัดการเรียนรู้ของครูไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้อง ($M = 4.87, SD = 0.334$) (1)มีการกำหนดข้อตกลง/คู่มือการใช้ก่อนทำการประเมิน ($M = 4.75, SD = 0.438$) และตรงกับ ความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 4 รายการ คือ (3) ผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัศึกษามีความเปิดเผยและตรงกับความเป็นจริง ($M = 4.22, SD = 0.619$) (6)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ได้ตามที่กำหนดไว้ ($M = 4.15, SD = 0.483$) (4)ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถแจ้ง ให้ครูทราบได้ทันทีตามความต้องการของผู้ใช้แบบประเมิน ($M = 4.10, SD = 0.303$) ตามลำดับ (2)มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยความเป็นธรรมโปร่งใส ($M = 3.85, SD = 0.361$)

มาตรฐานด้านความถูกต้อง เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้านพบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 9 รายการ คือ (10)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีคุณภาพ ($M = 4.42, SD = 0.549$) (2)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน ($M = 4.37, SD = 0.490$) (3)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อธิบายเกณฑ์การประเมินอย่าง ชัดเจน ($M = 4.30, SD = 0.464$) (4)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความตรง ($M = 4.27, SD = 0.452$) (9)รายการประเมินสมเหตุสมผลและเป็นข้อความเป็นจริง ($M = 4.27, SD = 0.452$) (6)การเขียนสรุปผลการประเมินมีความเป็นปรนัย ($M = 4.20, SD = 0.405$) (5)แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเที่ยง ($M = 4.12, SD = 0.515$) และ (1)แบบ ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ($M = 4.02, SD = 0.619$) และ(7)มีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน ($M = 3.92, SD = 0.474$) ตามลำดับ และตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใน ระดับมาก 1 รายการ คือ (8)การจัดรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเป็น ระเบียบ เข้าใจง่าย ($M = 3.30, SD = 0.464$) ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์

ข้อรายการ	M	SD	ความหมาย
มาตรฐานการใช้ประโยชน์			
(1) มีการระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน	3.97	.530	มาก
(2) แบบประเมินให้สารสนเทศเพียงพอต่อการประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา	3.65	.579	มาก
(3) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศ	3.95	.388	มาก
(4) มีรายการประเมินที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอน	3.27	.554	ปานกลาง
(5) มีการรายงานผลการประเมินตามเวลาที่กำหนด	4.35	.699	มาก
(6) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามที่กำหนดไว้	3.75	.707	มาก
มาตรฐานความเป็นไปได้			
(1) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู สามารถนำไปประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูได้จริง ทุกขั้นตอนสำคัญ	3.67	.572	มาก
(2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นที่ยอมรับได้ทางการประเมิน	4.07	.572	มาก
(3) การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาให้ผลที่คุ้มค่า	4.17	.384	มาก
มาตรฐานความเหมาะสม			
(1) มีการกำหนดข้อตกลง/คู่มือการใช้ก่อนทำการประเมิน	4.75	.438	มากที่สุด
(2) มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยความเป็นธรรมโปร่งใส	3.85	.361	มาก
(3) ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีความเปิดเผยและตรงกับความเป็นจริง	4.22	.619	มาก
(4) ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถแจ้งให้ครูทราบได้ทันทีตามความต้องการของผู้ใช้แบบประเมิน	4.10	.303	มาก
(5) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้อง	4.87	.334	มากที่สุด
(6) ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ	4.15	.483	มาก
มาตรฐานความถูกต้อง			
(1) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.02	.619	มาก
(2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน	4.37	.490	มาก
(3) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อธิบายเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน	4.30	.464	มาก
(4) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความตรง	4.27	.452	มาก
(5) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเที่ยง	4.12	.515	มาก
(6) การเขียนสรุปผลการประเมินมีความเป็นปรนัย	4.20	.405	มาก
(7) มีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน	3.92	.474	มาก
(8) การจัดรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเป็นระเบียบ เข้าใจง่าย	3.30	.464	ปานกลาง
(9) รายการประเมินสมเหตุสมผลและเป็นข้อความเป็นจริง	4.27	.452	มาก
(10) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีคุณภาพ	4.42	.549	มาก

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง (try out) ที่ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ยังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

“เครื่องมือค่อนข้างละเอียด ประเมินองค์ประกอบได้ครบถ้วนมาก เหมาะกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เข้าประกวดหรือประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เวลาใช้ประเมินเลื่อนชั้น”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม/ ตุลาคม 2558)

“ข้อความเยอะ ละเอียดดี เป็นเครื่องมือที่ดีนะ หัวข้อครบถ้วน แต่ข้อรายการคำถามมันเยอะไปนิด ครูไม่ค่อยชอบทำเยอะๆกันหรอก”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา/ ตุลาคม 2558)

“ข้อความที่สร้างขึ้นในแบบสอบถามกำหนดได้ครอบคลุม ละเอียด ช่วยเตือนครูได้เลยว่าหลงลืมเขียนหัวข้อไหนบ้างหรือเปล่า”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์/ ตุลาคม 2558)

“อาจข้อความเยอะไปหน่อย แต่ตั้งคำถามได้ตรงประเด็น ครอบคลุม มีการแยกรายละเอียดของข้อความย่อยๆ ให้อยู่ในหมวดเดียวกันดี สามารถพิจารณาได้ที่ละประเด็น”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ/ ตุลาคม 2558)

“แบบสอบถามเรื่องการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ฉบับนี้สามารถสอบถามได้ตามขั้นตอนการเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ และในแต่ละข้อความมีการแยกประเด็นย่อยๆ ซึ่งทำให้ผู้ประเมินสามารถตอบได้กับความเป็นจริงที่ต้องปฏิบัติ”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย/ ตุลาคม 2558)

“ทำแล้วรู้เลยว่า แผนการจัดการเรียนรู้ของตัวเองขาดส่วนไหนไปบ้าง รายละเอียดย่อยเยอะครบถ้วนดี”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์/ ตุลาคม 2558)

“ข้อความละเอียด ครอบคลุมหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้ดี เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ทางวิชาการ”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ/ ตุลาคม 2558)

2.6 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ภายหลังการทดลองใช้เครื่องมือ (try out) พบว่ามีบางข้อรายการที่ควรปรับปรุงและตัดทิ้ง เนื่องจากมีบางข้อรายการที่มีการใช้ภาษากำกวม ไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ประเมินเข้าใจไม่ตรงกัน รวมทั้งมีบางข้อรายการที่ไม่สามารถประเมินได้ในสถานการณ์ประเมินจริง เพื่อให้เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและสะดวกในการนำไปใช้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงการใช้ภาษาของข้อรายการย่อย อีกทั้งการตัดบางข้อรายการประเมินย่อยทิ้งและเพิ่มเติมรายการประเมินย่อยบางข้อ เพื่อให้แต่ละข้อรายการประเมินมีความเข้าใจตรงกันและง่ายมากขึ้น โดยมีการปรับปรุงตามรายละเอียด ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.15 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังการทดลองใช้เครื่องมือ

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงหลังการทดลองใช้
ด้านการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	2.ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้	1) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านพุทธิพิสัย 2) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านทักษะพิสัย 3) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านจิตพิสัย	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านความรู้ 2) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านกระบวนการ 3) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	3. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1) มีการวิเคราะห์ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ 2) มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนการจัดกิจกรรม
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้	2.ศึกษาวิธี/แนวทางการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	1) มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน 3) มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้องทันสมัย	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) ศึกษาการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ศึกษาการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้เหมาะสมให้กับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล	2. วิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้	1) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย 2) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย 3) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ 2) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านกระบวนการ 3) มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ

ตารางที่ 4.14 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังการทดลองใช้เครื่องมือ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	1. มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน	1) มีความครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย 2) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านทักษะพิสัย 3) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านจิตพิสัย	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านความรู้ 2) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านกระบวนการ 3) มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ	5. ที่มีความสอดคล้อง	1) มีความสอดคล้องกับโครงสร้างรายวิชา 2) มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้	3. มีคุณภาพ	1) มีความชัดเจน สามารถใช้อ้างอิงได้ 2) มีความถูกต้องตามธรรมชาติของวิชา 3) มีความถูกต้องตามหลักสูตร	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีความถูกต้อง ชัดเจนตามธรรมชาติของวิชา 2) มีความถูกต้องตามหลักสูตร
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้	3. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้อง	1) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม 2) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย/น่าสนใจ 3) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย/น่าสนใจ 2) เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย
	4. มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	1) มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ 2) มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ 3) มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ	ปรับปรุงรายการประเมิน 1) มีการประเมินความสามารถของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ก่อนการใช้สื่อการเรียนรู้ 2) มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ 3) มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ 4) มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ

ตารางที่ 4.14 ผลการปรับปรุงข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
หลังการทดลองใช้เครื่องมือ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบหลัก	ข้อรายการตรวจสอบย่อย	ปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
รายการประเมินองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล	3. เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ	<p>*(เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้)</p> <p><u>3.1 การเลือกใช้เครื่องมือทั่วไปที่มีคุณภาพ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยง 2) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความตรง 3) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้ <p><u>3.2 การเลือกใช้เครื่องมือประเภทแบบทดสอบที่มีคุณภาพ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีการสร้างผังข้อสอบ (Test Blueprint) หรือการสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Table of Specifications) ก่อนจัดทำแบบทดสอบ 2) มีการเลือกใช้ข้อสอบที่มีความเป็นปรนัย (Objectivity) 3) มีการวิเคราะห์ข้อสอบ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ 4) มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความเที่ยง (Reliability) 5) มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความตรง (Validity) 	ปรับปรุงรายการประเมิน 2) มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความตรง (ความตรงตามเนื้อหา)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน

(Inter-rater Reliability)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้

และระดับชั้นการศึกษาจำแนกตามระดับคะแนนคุณภาพของ

แผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา การตรวจสอบความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) พบว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.898 แสดงว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาความเที่ยงรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.822 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่อยู่ในระดับสูง และด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.873 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่อยู่ในระดับสูง ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.16 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency)
ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้	0.822
ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	0.873
แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความเที่ยงทั้งฉบับ	0.898

3.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability)

ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูประเมินตนเอง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัย โดยวิเคราะห์ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า การตอบแบบประเมินของผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม คือ ครูประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 31.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 3.49 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 29.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.56 และผู้วิจัย มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 29.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.88 เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 3 กลุ่ม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของครูประเมินตนเองกับผู้วิจัย เท่ากับ 0.683 ค่าสหสัมพันธ์ของครูประเมินตนเองกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เท่ากับ 0.751 และค่าสหสัมพันธ์ของผู้วิจัยกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เท่ากับ 0.940 ซึ่งผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.16 และ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ประเมิน 3 กลุ่ม

ผู้ประเมิน	M	SD
ครูประเมินตนเอง	31.61	3.49
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	29.05	2.56
ผู้วิจัย	29.26	2.88

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมิน 3 กลุ่ม

ผู้ประเมิน	ผู้วิจัย	หัวหน้ากลุ่มสาระฯ
ครูประเมินตนเอง	0.683**	0.751**
หัวหน้ากลุ่มสาระฯ	0.940**	-

** P < .01

3.3 ผลการศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา จำแนกตามระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น (sig = .400 : ซึ่งมากกว่า .05) ซึ่งแสดงว่าขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และ

ระดับชั้นไม่ส่งผลร่วมกันต่อระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ผลของปัจจัยหลัก (main effect) ขนาดโรงเรียน(A) มีผลต่อคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.82^*$, $p < .05$) เมื่อได้ทำการทดสอบภายหลัง (post hoc test) พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลาง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่ รายละเอียดดังตาราง 4.18 และ 4.19

รวมทั้งผลของปัจจัยหลัก (main effect) กลุ่มสาระการเรียนรู้(B) มีผลต่อคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.58^*$, $p < .05$) เมื่อได้ทำการทดสอบภายหลัง (post hoc test) พบว่า มีความแตกต่างกัน 6 คู่ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 2) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 3) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 4) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสุขศึกษาและพลศึกษา 6) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายละเอียดดังตาราง 4.18 และ 4.20

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P value	Levene's test
โมเดล	2596.23	63	41.21	1.63	.004	F = 2.331
ขนาดโรงเรียน (A)	365.58	3	121.86	4.82*	.003	df1 = 63
กลุ่มสาระการเรียนรู้ (B)	456.13	7	65.16	2.58*	.014	df2 = 256
ระดับชั้นการศึกษา (C)	24.23	1	24.24	0.96	.328	p = .000
(A)*(B)	790.10	21	37.62	1.49	.080	
(A)*(C)	47.70	3	15.90	0.63	.596	
(B)*(C)	288.62	7	41.23	1.63	.126	
(A)*(B)*(C)	558.01	21	26.57	1.05	.400	
ความคลาดเคลื่อน	6460.05	256	25.23			
รวม	9056.28	319				

*p<.05

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of variance โดย Levene's test พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากัน การทดสอบรายคู่จะใช้วิธีการของ Dunnett T3

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบรายคู่ภายหลัง (post hoc test) ของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน

(I) ขนาดโรงเรียน	(J) ขนาดโรงเรียน	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	-3.19996*	.88501	.002	-5.5597	-.8402
	โรงเรียนขนาดใหญ่	-.83609	.86998	.914	-3.1567	1.4845
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	-2.28796	.92537	.084	-4.7535	.1776
โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก	3.19996*	.88501	.002	.8402	5.5597
	โรงเรียนขนาดใหญ่	2.36388*	.70694	.006	.4813	4.2464
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	.91200	.77408	.805	-1.1497	2.9737
โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดเล็ก	.83609	.86998	.914	-1.4845	3.1567
	โรงเรียนขนาดกลาง	-2.36388*	.70694	.006	-4.2464	-.4813
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	-1.45188	.75685	.294	-3.4680	.5643
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนขนาดเล็ก	2.28796	.92537	.084	-.1776	4.7535
	โรงเรียนขนาดกลาง	-.91200	.77408	.805	-2.9737	1.1497
	โรงเรียนขนาดใหญ่	1.45188	.75685	.294	-.5643	3.4680

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบรายคู่ภายหลัง (post hoc test) ของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัด การเรียนรู้จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

(I) กลุ่มสาระ- การเรียนรู้	(J)กลุ่มสาระการเรียนรู้	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์	1.45443	1.17719	.218	-.8618	3.7707
	ภาษาต่างประเทศ	.13654	1.16963	.907	-2.1648	2.4379
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-.80094	1.18510	.500	-3.1327	1.5309
	สุขศึกษาและพลศึกษา	2.66136*	1.17719	.024	.3451	4.9776
	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	-.10742	1.15545	.926	-2.3809	2.1660
	ศิลปะ	2.30054	1.16963	.050	-.0008	4.6019
	คณิตศาสตร์	1.16359	1.16239	.318	-1.1235	3.4507
วิทยาศาสตร์	ภาษาไทย	-1.45443	1.17719	.218	-3.7707	.8618
	ภาษาต่างประเทศ	-1.31790	1.18434	.267	-3.6482	1.0124
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-2.25537	1.19963	.061	-4.6158	.1050
	สุขศึกษาและพลศึกษา	1.20692	1.19182	.312	-1.1381	3.5519
	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	-1.56185	1.17034	.183	-3.8646	.7409
	ศิลปะ	.84610	1.18434	.476	-1.4842	3.1764
	คณิตศาสตร์	-.29085	1.17719	.805	-2.6071	2.0254
ภาษาต่างประเทศ	ภาษาไทย	-.13654	1.16963	.907	-2.4379	2.1648
	วิทยาศาสตร์	1.31790	1.18434	.267	-1.0124	3.6482
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-.93747	1.19221	.432	-3.2833	1.4083
	สุขศึกษาและพลศึกษา	2.52482*	1.18434	.034	.1945	4.8551
	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	-.24395	1.16273	.834	-2.5317	2.0438
	ศิลปะ	2.16400	1.17683	.067	-.1515	4.4795
	คณิตศาสตร์	1.02705	1.16963	.381	-1.2743	3.3284
การทำงานอาชีพและ เทคโนโลยี	ภาษาไทย	.80094	1.18510	.500	-1.5309	3.1327
	วิทยาศาสตร์	2.25537	1.19963	.061	-.1050	4.6158
	ภาษาต่างประเทศ	.93747	1.19221	.432	-1.4083	3.2833
	สุขศึกษาและพลศึกษา	3.46229*	1.19963	.004	1.1019	5.8227
	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	.69352	1.17830	.557	-1.6249	3.0119
	ศิลปะ	3.10147*	1.19221	.010	.7557	5.4473
	คณิตศาสตร์	1.96452	1.18510	.098	-.3673	4.2963

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบรายคู่ภายหลัง (post hoc test) ของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ต่อ)

(I) กลุ่มสาระการเรียนรู้	(J) กลุ่มสาระการเรียนรู้	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
สุขศึกษาและพลศึกษา	ภาษาไทย	-2.66136*	1.17719	.024	-4.9776	-.3451
	วิทยาศาสตร์	-1.20692	1.19182	.312	-3.5519	1.1381
	ภาษาต่างประเทศ	-2.52482*	1.18434	.034	-4.8551	-.1945
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-3.46229*	1.19963	.004	-5.8227	-1.1019
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-2.76877*	1.17034	.019	-5.0715	-.4660
	ศิลปะ	-.36082	1.18434	.761	-2.6911	1.9695
	คณิตศาสตร์	-1.49777	1.17719	.204	-3.8140	.8185
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ภาษาไทย	.10742	1.15545	.926	-2.1660	2.3809
	วิทยาศาสตร์	1.56185	1.17034	.183	-.7409	3.8646
	ภาษาต่างประเทศ	.24395	1.16273	.834	-2.0438	2.5317
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-.69352	1.17830	.557	-3.0119	1.6249
	สุขศึกษาและพลศึกษา	2.76877*	1.17034	.019	.4660	5.0715
	ศิลปะ	2.40795*	1.16273	.039	.1202	4.6957
	คณิตศาสตร์	1.27100	1.15545	.272	-1.0024	3.5445
ศิลปะ	ภาษาไทย	-2.30054	1.16963	.050	-4.6019	.0008
	วิทยาศาสตร์	-.84610	1.18434	.476	-3.1764	1.4842
	ภาษาต่างประเทศ	-2.16400	1.17683	.067	-4.4795	.1515
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-3.10147*	1.19221	.010	-5.4473	-.7557
	สุขศึกษาและพลศึกษา	.36082	1.18434	.761	-1.9695	2.6911
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-2.40795*	1.16273	.039	-4.6957	-.1202
	คณิตศาสตร์	-1.13695	1.16963	.332	-3.4383	1.1644
คณิตศาสตร์	ภาษาไทย	-1.16359	1.16239	.318	-3.4507	1.1235
	วิทยาศาสตร์	.29085	1.17719	.805	-2.0254	2.6071
	ภาษาต่างประเทศ	-1.02705	1.16963	.381	-3.3284	1.2743
	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	-1.96452	1.18510	.098	-4.2963	.3673
	สุขศึกษาและพลศึกษา	1.49777	1.17719	.204	-.8185	3.8140
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-1.27100	1.15545	.272	-3.5445	1.0024
	ศิลปะ	1.13695	1.16963	.332	-1.1644	3.4383

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ตอนที่ 4 ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับคะแนนคุณภาพของ

แผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้

และระดับชั้นการศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา การมัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 320 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน) จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน) จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 – 2,499 คน) จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป) จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มตัวอย่างเป็นครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 รองลงมาเป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 รองลงมาเป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 รองลงมาเป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 39 คน และลำดับสุดท้ายคือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 คิดเป็นร้อยละ 12.20 กลุ่มตัวอย่างสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 กลุ่มตัวอย่างประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 78 แผนการเรียนเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 24.40 และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 242 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 75.60 ซึ่งอยู่ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 320 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยครูส่วนใหญ่ผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้บังคับบัญชา จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 74.40 รองลงมาคือ เคยผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 57 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.80 รองลงมาคือ เคยผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 และไม่เคยผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 นอกจากนี้ยังมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบันทึก

ผลการจัดการเรียนการสอนหลังนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ จำนวน 300 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 93.8 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มีการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนหลังนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ จำนวน 20 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 6.3 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของครูผู้ตอบแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (320 คน)	
		จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 500 คน)	80	25.00
	ขนาดกลาง (ตั้งแต่ 500 – 1,499 คน)	80	25.00
	ขนาดใหญ่ (ตั้งแต่ 1,500 – 2,499 คน)	80	25.00
	ขนาดใหญ่พิเศษ (ตั้งแต่ 2,500 ขึ้นไป)	80	25.00
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ภาษาไทย	41	12.80
	วิทยาศาสตร์	39	12.20
	ภาษาต่างประเทศ	40	13.10
	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	38	12.50
	สุขศึกษาและพลศึกษา	39	11.90
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	42	12.80
	ศิลปะ	40	12.50
	คณิตศาสตร์	41	12.20
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาตอนต้น	159	49.70
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	161	50.30
ภาคเรียน	เทอมที่ 1	78	24.40
	เทอมที่ 2	242	75.60
ปีการศึกษา	2558	320	100
เคยผ่านการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้	ผ่านการประเมินด้วยตนเอง	57	17.80
	ผ่านการประเมินจากผู้บังคับบัญชา	238	74.40
	ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ	23	7.20
	ไม่เคยประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	2	0.60
บันทึกหลังการจัดการเรียน การสอน	มีการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนหลังนำ แผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้	300	93.8
	ไม่มีการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนหลังนำ แผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้	20	6.30

4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นการศึกษา พบว่า

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน) คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าทุกขนาดโรงเรียน ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าความเบ้ อยู่ในช่วง $(-1.77) - (-0.77)$ และค่าความโด่งอยู่ในช่วง $1.68 - 3.75$ จึงพิจารณาได้ว่าโดยรวมข้อมูลมีลักษณะการกระจายเป็นโค้งเบ้ซ้ายและการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ

เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าความเบ้อยู่ในช่วง $(-2.16) - (-0.36)$ และค่าความโด่งอยู่ในช่วง $-0.83 - 6.51$ จึงพิจารณาได้ว่าโดยรวมข้อมูลมีลักษณะการกระจายเป็นโค้งเบ้ซ้ายและการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นการศึกษา คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีความใกล้เคียงกัน โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อมูลส่วนใหญ่ มีค่าความเบ้อยู่ในช่วง $(-1.56) - (-1.31)$ และค่าความโด่งอยู่ในช่วง $2.09 - 4.07$ จึงพิจารณาได้ว่า โดยรวมข้อมูลมีลักษณะการกระจายเป็นโค้งเบ้ซ้ายและการแจกแจงแบบโค้งปกติ รายละเอียดดังตาราง 4.22

ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติพื้นฐานระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระ-การเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน		N	คะแนน เต็ม	Min	Max	Mean	S.D.	Sk	Ku
ขนาด โรงเรียน	ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 500 คน)	80	54	22.48	53.05	45.74	6.43	-1.34	2.24
	ขนาดกลาง (ตั้งแต่ 500 – 1,499 คน)	80	54	-34.09	54.00	49.02	4.57	-1.40	1.68
	ขนาดใหญ่ (ตั้งแต่ 1,500 – 2,499 คน)	80	54	29.02	53.85	46.63	4.35	-0.77	2.13
	ขนาดใหญ่พิเศษ (ตั้งแต่ 2,500 ขึ้นไป)	80	54	25.82	53.51	48.10	5.17	-1.77	3.75
กลุ่ม สาระการ เรียนรู้	ภาษาไทย	41	54	34.09	53.40	48.22	5.25	-1.32	0.95
	วิทยาศาสตร์	39	54	37.16	52.95	46.77	4.73	-0.50	-0.83
	ภาษาต่างประเทศ	40	54	37.50	54.00	48.11	4.58	-1.14	0.55
	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	38	54	42.03	53.85	49.03	3.31	-0.36	-0.95
	สุขศึกษาและพลศึกษา	39	54	29.02	53.65	45.45	5.74	-0.92	0.57
	สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	42	54	25.82	53.65	48.33	5.37	-2.12	6.51
	ศิลปะ	40	54	27.80	53.85	45.93	5.47	-0.73	1.37
	คณิตศาสตร์	41	54	22.48	53.55	47.10	6.75	-2.16	5.54
ระดับชั้น การศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	159	54	25.02	53.85	47.48	5.03	-1.56	4.07
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	161	54	22.48	54.00	47.27	5.61	-1.31	2.09

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกคะแนนตามระดับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 4.24 ตารางเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ 5 ระดับ

ระดับคะแนน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
44 – 54	80 – 100	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก
38 – 43	70 – 79	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี
33 – 37	60 – 69	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับพอใช้
27 – 32	50 – 59	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับผ่าน
0 – 26	0 – 49	ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับควรปรับปรุง

เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 65.22 มีระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 30.43 มีระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับควรปรับปรุง จำนวน 1 แผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 4.35 รายละเอียดดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.25 ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ดีมาก		ดี		พอใช้		ผ่าน		ควรปรับปรุง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1)ภาษาไทย										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	18	85.72	3	14.28	-	-	-	-	-	-
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	14	70.00	3	15.00	3	15.00	-	-	-	-
2)วิทยาศาสตร์										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	9	47.37	10	52.63	-	-	-	-	-	-
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	17	85.00	3	15.00	-	-	-	-	-	-
3)ภาษาต่างประเทศ										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	18	81.81	4	18.19	-	-	-	-	-	-
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	15	83.33	3	16.67	-	-	-	-	-	-
4)การงานอาชีพและเทคโนโลยี										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	18	90.00	2	10.00	-	-	-	-	-	-
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	16	88.89	2	11.11	-	-	-	-	-	-
5)สุขศึกษาและพลศึกษา										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	13	59.10	8	36.36	-	-	1	4.54	-	-
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	11	64.71	2	11.77	4	23.52	-	-	-	-
6)สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	14	82.35	2	11.76	-	-	-	-	1	5.89
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	21	84.00	4	16.00	-	-	-	-	-	-
7)ศิลปะ										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	16	80.00	4	20.00	-	-	-	-	-	-
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	8	40.00	11	55.00	-	-	1	5.00	-	-
8)คณิตศาสตร์										
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	15	83.33	2	11.11	-	-	-	-	1	5.56
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	15	65.22	7	30.43	-	-	-	-	1	4.35
รวม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	238	74.39	70	21.88	7	2.18	2	0.62	3	0.93
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	121	37.81	35	10.94	0	0	1	0.31	2	0.62
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	117	36.57	35	10.94	7	2.18	1	0.31	1	0.31

ตารางที่ 4.26 ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ	N	คะแนน เต็ม	Min	Max	Mean	S.D.
ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้						
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์	320	3	1.00	3	2.68	0.46
องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ	320	3	0.75	3	2.62	0.47
องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้	320	3	0.95	3	2.58	0.38
องค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	320	3	0.50	3	2.58	0.53
องค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	320	3	0.50	3	2.64	0.50
องค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	320	3	1.00	3	2.65	0.51
คะแนนรวมด้านที่ 1	320	18	7.04	18	15.76	2.17
ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้						
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์	320	6	2	6	5.37	0.80
องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ	320	6	3.50	6	5.51	0.64
องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้	320	6	0.34	6	5.44	0.74
องค์ประกอบที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	320	6	2.55	6	5.17	0.59
องค์ประกอบที่ 5 การกำหนดสื่อ/แหล่งการเรียนรู้	320	6	1.40	6	5.11	0.88
องค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	320	6	1.09	6	4.98	0.86
คะแนนรวมด้านที่ 2	320	36	15.44	36	31.61	3.48
คะแนนรวมทั้งหมด	320	54	22.48	54	47.38	5.33

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญสำหรับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา 3) เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา 4) เพื่อศึกษาผลการใช้แบบประเมินแผน การจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยและศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผ่านการประเมินว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytical induction) โดยการตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนและองค์ประกอบสำคัญของแผน การจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา และนำมาพัฒนารายการประเมินในแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความเที่ยงแบบ สอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามสูตรของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) รวมถึงวิเคราะห์ การตรวจสอบความเที่ยงจากความสอดคล้อง ภายในผู้ประเมิน (Intra-rater Reliability) เพื่อศึกษาความสอดคล้องในตัวประเมิน เมื่อใช้แบบ ประเมินชุดเดิมในช่วงเวลาที่ต่างกัน โดยการเว้นช่วงระยะเวลาประมาณสองสัปดาห์ ซึ่งคำนวณได้จาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการสังเกตครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 และการตรวจสอบความ เที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) เพื่อศึกษาความสอดคล้อง เมื่อมีผู้ ประเมินตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สังเกตสิ่งเดียวกันด้วยแบบสังเกตชุดเดียวกัน ผลการสังเกตที่ได้ควรจะ สอดคล้องกัน ซึ่งใช้ผู้ประเมินมากกว่า 2 คน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความ แตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจากผู้ประเมินแต่ละคน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มี ต่อแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แยกเป็นราย ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi - stage sampling) โดยมี รายละเอียดดังนี้ขั้นตอนที่ 1 สุ่มโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นระดับชั้น (strata) ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากเลือก ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowball sampling) โดยอาศัยการแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ โดยเลือกเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ขั้นตอนที่ 4 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowball sampling) โดยอาศัยการแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ โดยเลือกครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 40 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน เพื่อผู้วิจัยจะได้ส่งแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนต่างๆ ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาการมัธยมศึกษาเขต 1 โดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน (descriptive statistics) คือ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าคะแนนสูงสุด (max) ค่าคะแนนต่ำสุด (min) ค่าความเบ้ (sk) ค่าความโด่ง (ku) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เพื่อทราบการแจกแจงของข้อมูลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นการศึกษาและขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – way ANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัด การเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับ ชั้นมัธยมศึกษา ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของแบบประเมินเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนที่ 4 เพื่อศึกษาผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับ ชั้นมัธยมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา

1.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับรางวัลหรือผ่านการประเมินว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อนำผลการสังเคราะห์คุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้มาสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนารายการประเมินของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้นำเสนอคุณลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ทั้งหมด 14 คุณลักษณะ ได้แก่ 1)จุดประสงค์การเรียนรู้ครบถ้วน/ชัดเจน 2)จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุว่าผู้เรียนต้องเกิดคุณสมบัติใดหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3)ระบุกิจกรรม

การเรียนการสอนชัดเจน 4) ระบุการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ชัดเจน 5) เลือกใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6) มีการใช้ภาษาการเขียนที่เข้าใจง่าย แปลความได้ตรงกัน (กรณีมีคนสอนแทน สามารถอ่านและเข้าใจได้ทันที) 7) มีการบูรณาการกับเนื้อหา/สาระอื่นๆ 8) กิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับ ความรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 9) แผนการจัดการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ โดยไม่เกิดผลกระทบกับผู้เรียน 10) ระบุการวัดและ ประเมินผลชัดเจน 11) เลือกใช้สื่อการเรียนรู้(ส่งเสริม) ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น 12) เลือกใช้สื่อการ เรียนรู้ที่มีความทันสมัย 13) กิจกรรมการเรียนการสอนมีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพจริง ที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ 14) เปิดโอกาส ให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มาเป็นกรอบ แนวคิดใน การพัฒนารายการประเมินของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้น มัธยมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์ 3) สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่ง 6 องค์ประกอบดังกล่าวใช้เป็นกรอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิง คุณภาพในขั้นต่อไป เพื่อสร้างกรอบในการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้น มัธยมศึกษา

1.3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มาสร้างกรอบแนวคิดใน การพัฒนาข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ นำเสนอขั้นสำคัญ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 22 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์คำอธิบาย รายวิชา 2) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค 3) วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ 4) วิเคราะห์ผล การเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ 5) การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ต้อง ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติและค่านิยม 6) วิเคราะห์จุดประสงค์ การเรียนรู้และเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ เพื่อเขียนสาระสำคัญ 7) กำหนดเนื้อหา/สาระ กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ 8) เลือกและเพิ่มเติมเนื้อหา/สาระที่เรียนรู้ให้ สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น 9) วิเคราะห์เนื้อหา/สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอน 10) วิเคราะห์ความสามารถ/ความสนใจของผู้เรียน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียน การสอน 11) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 12) จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ 13) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่างๆ 14)จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยหรือธรรมชาติของผู้เรียน 15)จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 16)ปรับและลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน 17)เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 18)ตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อการเรียนรู้อีก่อนการนำไปใช้ 19) เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ 20)อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจ รู้วิธีและขั้นตอนการใช้สื่ออย่างละเอียด 21)กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 22)วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล เพื่อเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

2.1 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีรูปแบบการพัฒนเป็นแบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist) ซึ่งเป็นเครื่องมือการวัดและประเมินผลประเภทหนึ่งประกอบด้วยการจัดรายการ (lists) สำหรับตรวจสอบกิจกรรมหรือการดำเนินงานใดๆ ว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใดบ้างหรือยังไม่ได้ปฏิบัติ โดยใช้แนวคิดในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Stufflebeam (2000) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของรูบริคส์แบบภาพ คือเป็นลักษณะของแบบประเมินที่ต้องการดูคุณภาพโดยรวมมากกว่าจะดูข้อบกพร่องส่วนย่อยๆ ซึ่งจุดเน้นของการรายงานคะแนนที่ใช้รูบริคส์ภาพรวมคือ คุณภาพโดยรวมของความคล่องแคล่วหรือความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระเฉพาะ (Chase, 1999; Nitko, 2001; Mertler, 2001) ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและสะดวกในการใช้สำหรับประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง องค์ประกอบหลักที่ใช้ในการประเมินมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีข้อรายการประเมินหลักจำนวน 18 ข้อและด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีข้อรายการประเมินหลักจำนวน 36 ข้อ แต่ละข้อมีข้อรายการประเมินย่อย รวมรายการประเมินเบื้องต้น 180 ข้อรายการย่อยและเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ปรับรายการประเมินแต่ละองค์ประกอบ และปรับเกณฑ์การให้คะแนนให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมและชัดเจนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องของประเด็นเนื้อหา ข้อรายการที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมิน ตลอดจนภาษาที่ใช้ในการเขียนแบบประเมิน จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนจัดทำเป็นคู่มือการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้น

มัธยมศึกษา รวมถึงเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายคะแนน จากนั้นจึงนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ ครูโรงเรียนศึกษานารี แบ่งจำนวนครูเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 3 คน รวม 24 คน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ 1)ครูประเมินแผน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินไปประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง 2)ผู้ประเมินจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัย ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูหลังจากที่ครูได้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น พร้อมกับเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาและนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดและประเมินผล และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 7 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับเนื้อหาในแต่ละประเด็นที่ใช้ประเมินองค์ประกอบสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (item objective congruence: IOC) ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของความเหมาะสมของ ข้อรายการประเมิน ปริมาณเกณฑ์การให้คะแนน รูปแบบของแบบประเมิน รวมทั้งความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกัน รายการประเมินของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความครอบคลุมโครงสร้างของเนื้อหาทุกข้อรายการ โดยแต่ละข้อรายการประเมินย่อยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.40 – 1 ซึ่งข้อรายการที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 มีอยู่ 5 ข้อรายการ ผู้วิจัยทำการปรับปรุงข้อรายการให้ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ผลการทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังจากผู้วิจัยนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) ผลปรากฏว่าการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.854 แสดงว่ามีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง

2.4 ผลการตรวจสอบความเที่ยงจากความสอดคล้องภายในผู้ประเมิน (Intra-rater Reliability) พบว่า การตอบแบบประเมินของผู้ประเมินด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.735 ส่วนด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.914 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.5 ผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับเพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เท่ากับ 0.931 ค่าสหสัมพันธ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับผู้วิจัยเท่ากับ 0.922 และค่าสหสัมพันธ์ของเพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้กับผู้วิจัยเท่ากับ 0.876 ซึ่งผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6 ผลการศึกษาความเห็นที่มีต่อแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการประเมิน คือ มาตรฐานที่กำหนดโดยคณะกรรมการร่วมในการกำหนดมาตรฐานการประเมิน (the joint committee on standards for educational evaluation) ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ (Stufflebeam, 2000) ซึ่งมาตรฐานการประเมินแบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554) ได้แก่ (1)มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (2)มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (3)มาตรฐานด้านความเหมาะสม และ (4)มาตรฐานด้านความถูกต้อง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายมาตรฐานเป็นดังต่อไปนี้

1) มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้าน พบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 5 รายการ คือ มีการรายงานผลการประเมินตามเวลา ที่กำหนด มีการระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ อย่างชัดเจน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามที่กำหนดไว้ แบบประเมินให้สารสนเทศ เพียงพอต่อการประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา และตรงกับความเป็นจริงหรือ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ มีรายการประเมินที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอน

2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้านพบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 3 รายการ คือ การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาให้ผลที่คุ้มค่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นที่ยอมรับได้ทางการประเมินแบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู สามารถนำไปประเมิน องค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูได้จริงทุกขั้นตอนสำคัญ

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้านพบว่า ตรงกับความ เป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมากที่สุด 2 รายการ คือ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้อง มีการกำหนด ข้อตกลง/คู่มือการใช้ก่อนทำการประเมินและตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ในระดับมาก 4 รายการ คือ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีความเปิดเผยและตรงกับความเป็นจริง แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามที่กำหนดไว้ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถแจ้งให้ครูทราบได้ทันที ตามความต้องการของผู้ใช้แบบประเมิน มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยความเป็นธรรมโปร่งใส

4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้านพบว่า ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 9 รายการ คือ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีคุณภาพ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อธิบายเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีความตรง รายการประเมินสมเหตุสมผลและเป็นข้อความเป็นจริง การเขียนสรุปผลการประเมินมีความเป็นปรนัย แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเที่ยง และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู และมีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน และตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก 1 รายการ คือ การจัดรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเป็นระเบียบ เข้าใจง่าย

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

3.1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา การตรวจสอบความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) พบว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.898 แสดงว่า แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาความเที่ยงรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.822 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่อยู่ในระดับสูง และด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.873 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่อยู่ในระดับสูง

3.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องของผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability)

ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูประเมินตนเอง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัย โดยวิเคราะห์ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์เพียร์สัน

(Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า การตอบแบบประเมินของผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม คือ ครูประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 31.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 3.49 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 29.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.56 และผู้วิจัยมีค่าเฉลี่ย(M) เท่ากับ 29.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.88 เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 3 กลุ่ม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของครูประเมินตนเองกับผู้วิจัย เท่ากับ 0.683 ค่าสหสัมพันธ์ของครูประเมินตนเองกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เท่ากับ 0.751 และค่าสหสัมพันธ์ของผู้วิจัยกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เท่ากับ 0.940 ซึ่งผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้น (sig = .400 : ซึ่งมากกว่า .05) ซึ่งแสดงว่าขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นไม่ส่งผลร่วมกันต่อระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่าผลของปัจจัยหลัก (main effect) ขนาดโรงเรียน(A) มีผลต่อคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.82^*$, $p < .05$) เมื่อได้ทำการทดสอบภายหลัง (post hoc test) พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลาง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่

รวมทั้งผลของปัจจัยหลัก (main effect) กลุ่มสาระการเรียนรู้(B) มีผลต่อคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.58^*$, $p < .05$) เมื่อได้ทำการทดสอบภายหลัง (post hoc test) พบว่า มีความแตกต่างกัน 6 คู่ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 2) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 3) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 4) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อันสูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสุขศึกษาและพลศึกษา 6) แผนการจัดการ

การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตอนที่ 4 ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน) คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าทุกขนาดโรงเรียน เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเมื่อจำแนกตามระดับชั้นการศึกษาคะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน) คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าทุกขนาดโรงเรียน ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าความเบี่ยงเบนในช่วง (-1.77) – (-0.77) และค่าความโด่งอยู่ในช่วง 1.68 – 3.75 จึงพิจารณาได้ว่า โดยรวมข้อมูลมีลักษณะการกระจายเป็นโค้งเบ้ซ้ายและการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าความเบี่ยงเบนในช่วง (-2.16) – (-0.36) และค่าความโด่งอยู่ในช่วง -0.83 – 6.51 จึงพิจารณาได้ว่า โดยรวมข้อมูลมีลักษณะการกระจายเป็นโค้งเบ้ซ้ายและการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ เมื่อจำแนกตามระดับชั้นการศึกษา คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีความใกล้เคียงกัน โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อมูลส่วนใหญ่ มีค่าความเบี่ยงเบนในช่วง (-1.56) – (-1.31) และค่าความโด่งอยู่ในช่วง 2.09 – 4.07 จึงพิจารณาได้ว่า โดยรวมข้อมูลมีลักษณะการกระจายเป็นโค้งเบ้ซ้ายและการแจกแจงแบบโค้งปกติ

นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกคะแนนตามระดับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก, ดี, พอใช้, ผ่าน, ควรปรับปรุง ผลปรากฏว่า ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 18

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนที่ 4 ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

1) ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ (1)สาระสำคัญ (2)จุดประสงค์ (3)สาระการเรียนรู้ (4)กิจกรรมการเรียนรู้ (5)สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ (6)การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับCohen, Horak และStaley (1989: 73 อ้างถึงใน ฌัญญักฎญจน์ ไชยภักดี, 2554) ที่นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มี 6 องค์ประกอบ คือ 1)วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมาย 2)สาระการเรียนรู้ 3)ระยะเวลา สื่อการเรียนรู้ การจัดการห้องเรียน 4)กิจกรรมการเรียนรู้ 5)การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับศุภวิษญ์ เจริญธรรม (2547) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบที่แผนการจัดการเรียนรู้ควรมีคือ 1)จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2)เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้ 3)กิจกรรมการเรียนการสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ 4)สื่อการเรียนการสอน/สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5)การวัดและประเมินผล 6)บันทึกหลังสอน/บันทึกผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิพัฒน์สายสอน (2544) ที่พบว่า องค์ประกอบขอแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ชื่อเรื่อง จำนวนคาบ สาระสำคัญ เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถใช้ประเมินองค์ประกอบในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาได้ ตรงกับสภาพจริง และช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และคณะ (2549: 11) ซึ่งกล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางนำหลักสูตรหรือแผนการจัดการเรียนรู้ มาใช้ในห้องเรียนจริง สอดคล้องกับ Wellington (2000: 18 อ้างถึงใน ฌัญญักฎญจน์ ไชยภักดี, 2554) ที่กล่าวว่า “หัวใจของการสอนคือการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี” แผนการจัดการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนเป็นแนวทางหรือคู่มือของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้กิจกรรมทั้งหลายที่ครูวางแผนไว้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งด้านการคิด ความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2) ผลการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินที่อยู่ในระดับสูง การที่ผลการประเมินทั้ง 3 กลุ่มมีความสัมพันธ์กันสูง แสดงว่าแบบประเมินมีความเป็นปรนัย ในการตรวจให้คะแนนสูง การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและภาษาที่ชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินมีความสำคัญมาก เนื่องจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีผู้ประเมินเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัย ซึ่งถ้าแบบประเมินและเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนนมีความชัดเจน และผลการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญชูธรรม์ เต็มชัย (2546) ซึ่งพบว่า ผลการประเมินระหว่างผู้ประเมินทั้ง 4 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แสดงว่าแบบประเมินมีความเป็นปรนัยในการตรวจให้คะแนนสูง และกล่าวไว้ว่า ถ้าแบบประเมินที่ต้องประเมินจากกลุ่มผู้ประเมินหลายกลุ่มนั้นมีเกณฑ์การให้ระดับคะแนนและมีการใช้ภาษาที่ชัดเจน และผลการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Groulund (2003: 121 อ้างถึงในทิพยาภรณ์ รัตนลาภ, 2553) กล่าวว่า การหาความเที่ยงระหว่างผู้ให้ข้อมูล (Inter-rater Reliability) เพื่อดูความสอดคล้องระหว่างผู้ให้ข้อมูลจะน่าเชื่อถือในการประเมินมากขึ้น

เมื่อแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัศึกษามีคุณภาพแล้ว เครื่องมือดังกล่าวจึงมีความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของ การนำไปใช้ สอดคล้องกับ Scriven (1991,2000 อ้างถึงใน สมพงษ์ ปันพูน, 2548) ที่กล่าวว่า แบบตรวจสอบรายการเป็นเครื่องมือช่วยเตือนการหลงลืมองค์ประกอบสำคัญ เป็นการช่วยลดปัจจัยที่ทำให้การประเมินขาดความน่าเชื่อถือ ลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอคติของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน และสอดคล้องกับ Bichelmeyer (2003) ที่กล่าวว่า แบบตรวจสอบรายการที่ดีต้องมีมาตรฐานและเกณฑ์ที่ชัดเจน ต้องช่วยให้ ผู้ประเมินไม่ลืมเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมิน และต้องส่งเสริมการประเมินให้มีความเป็นปรนัยมีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิผล รวมทั้งยังมีประโยชน์ในการวางแผน การกำกับติดตามการทำงานอย่าง เป็นระบบและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ประเมินผลลัพธ์ได้ทั้งการประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการและการตัดสินผล

3) ผลการประเมินคุณภาพแบบประเมินเพื่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้น ซึ่งแสดงว่าขนาดโรงเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้น ไม่ส่งผลร่วมกันต่อระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้การตอบให้คะแนนของผู้ประเมินมีความแตกต่างกัน เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีลักษณะธรรมชาติวิชาที่แตกต่างกัน จึงอาจส่งผลให้คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งความแตกต่างตามธรรมชาติของวิชานั้น อาจส่งผลให้เกิดปัญหาหรือการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่าง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์รวิ บุชยานนท์ ที่พบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วัดและห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งสอดคล้องกับนภสร สิงห์วิช ที่พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยของครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การวิเคราะห์ อภิปราย การใช้กรณีศึกษาและร่วมกันหาแนวทางอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ในประเด็นของวัฒนธรรมไทยมีความเหมาะสมมากที่สุด ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับเกวลิน ชัยณรงค์ กล่าวว่าการกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีบรรยายและนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เทคนิคการสอนประจำ คือ การยกตัวอย่างที่เป็นตัวอย่างในบทเรียน

นอกจากนี้การตอบให้คะแนนของผู้ประเมินมีความแตกต่างกัน เพราะโรงเรียนแต่ละขนาด มีบริบทและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงอาจส่งผลให้คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันไปด้วย จากการวิจัยพบว่าโรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน) มีระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ การวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา นักวิจัยเสนอขนาดของโรงเรียนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (Cotton, 1996) ว่าโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรมีนักเรียน 400 - 800 คน นอกจากนี้รัฐอิลลินอยส์ ดำเนินการโครงการวิจัยเป็นช่วงระยะเวลา 10 ปี เพื่อติดตามผลการเรียนของนักเรียน (Enrich, n.d.) พบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 495 คน มักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและโรงเรียนที่มีนักเรียน 495 - 1,200 คน มักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด (อ้างอิงในแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นในโรงเรียนขนาดเล็ก)

4. ผลการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งการอภิปรายออกเป็น 3 ประเด็น คือ

4.1 เมื่อพิจารณาคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามองค์ประกอบ ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์รายการประเมินหลักแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.86 ซึ่งเป็นระดับคะแนนคุณภาพที่ต่ำที่สุดใน 6 องค์ประกอบ ทั้งนี้เนื่องจากการตอบให้คะแนนของผู้ตอบแบบประเมินในข้อรายการย่อยขององค์ประกอบ 6 โดยส่วนใหญ่ตอบให้คะแนน

ค่อนข้างน้อย กล่าวคือ 1) การกำหนดการวัดและประเมินไม่มีผู้ประเมินที่หลากหลาย มีเพียงครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินเท่านั้น 3) การกำหนดการวัดและประเมินผลในเรื่องของการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ครูโดยส่วนใหญ่ไม่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำเครื่องมือไปใช้จัดการเรียนการสอน จึงเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้ระดับคะแนนคุณภาพในองค์ประกอบที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผลมีระดับคะแนนคุณภาพที่ค่อนข้างต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น

4.2 เมื่อจำแนกคะแนนตามระดับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก, ดี, พอใช้, ผ่าน, ควรปรับปรุง พบว่า ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาและวิชาศิลปะ มีระดับคะแนนคุณภาพค่อนข้างต่ำ ทั้งที่ธรรมชาติของทั้ง 2 รายวิชานี้เน้นการจัดการเรียนภาคปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้จากทฤษฎี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ และ สุขศึกษาและ พลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัวและชุมชนให้ยั่งยืน ทั้งนี้เนื่องจากการตอบให้คะแนนของผู้ทำแบบประเมินส่วนใหญ่เลือกตอบให้คะแนนตนเองในองค์ประกอบที่ 1 การกำหนดสาระสำคัญ องค์ประกอบที่ 3 สาระการเรียนรู้ และ องค์ประกอบ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล ค่อนข้างน้อย จึงส่งผลให้คุณภาพในภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ของทั้ง 2 วิชา มีระดับคะแนนคุณภาพค่อนข้างต่ำ

4.3 เมื่อจำแนกคะแนนตามระดับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก, ดี, พอใช้, ผ่าน, ควรปรับปรุง พบว่า ระดับคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีระดับคะแนนสูงสุดใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากลักษณะของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เน้นการประเมินแผนการจัดการเรียนที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ สอดคล้องตามแนวคิดของ Bonwell (1991) ที่กล่าวว่า เป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบและการวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งกระบวนการคิดขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้สอดคล้องกับลักษณะของธรรมชาติวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้จากทฤษฎี (เพิ่มแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติการงานฯ) มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนที่จะนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาไปใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ควรให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องแจ้งให้ครูทราบเรื่องการประเมินแผนการจัด การเรียนรู้ อธิบายเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนเพื่อสร้างความเข้าใจของครูก่อนการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

2. ครูควรศึกษาคู่มือการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา และเกณฑ์การประเมินก่อนการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

3. โรงเรียนที่นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาไปใช้เมื่อนำไปใช้ระยะเวลาหนึ่งอาจมีการปรับการพิจารณาเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน

4. โรงเรียนที่นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาไปใช้อาจมีการปรับเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีเกณฑ์การประเมินกระบวนการหรือระหว่างวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จึงใช้ประเมินเฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยตัวเองเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ได้คะแนนคุณภาพระดับดี แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีคุณภาพสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งควรมีการวิจัยและพัฒนาต่อว่าเกิดประสิทธิภาพและผลกระทบอย่างไร

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรพัฒนาต่อให้เหมาะสมเพื่อใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดอื่นๆ เช่น ครูในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ครูที่สังกัดโรงเรียนเอกชน (โรงเรียนสามัญศึกษา, โรงเรียนนานาชาติ) ครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาต่อไป

3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาเท่านั้น จึงควรพัฒนาต่อให้เหมาะสมสำหรับใช้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูในระดับชั้นอื่นๆ เช่น การศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษาและอุดมศึกษา

รายการอ้างอิง

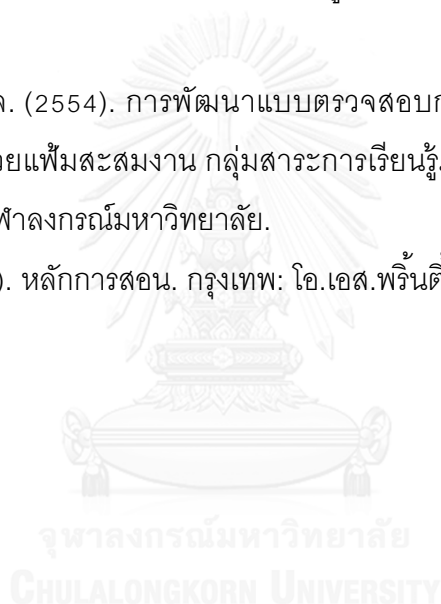
- Bichelmeyer, B. A. (2 0 0 3) . Checklist for formatting checklist Retrieved http://www.wmich.edu/evalctr/archive_checklists/cfc.pdf [2015,September 20]
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1 9 9 1) . *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. 1991 ASHE-ERIC Higher Education Reports: ERIC.
- Cohen, H. G., Horak, W. J., & Staley, F. A. (1 9 8 4) . *Teaching science as a decision making process*: Kendall/Hunt Publishing Company.
- Mayer, R. E. (2 0 0 4) . Should there be a three-strikes rule against pure discovery learning? *American psychologist*, 59(1), 14.
- McKinney, K., & Heyl, B. S. (2 0 0 8) . *Sociology through active learning: Student exercises*: Pine Forge Press.
- Scriven, M. (2000). Product evaluation checklist. Retrieved from <http://www.wmich.edu/evalctr/wp-content/uploads/2010/05/productevaluation.pdf> [2015, October 1]
- Scriven, M. (2 0 0 7) . Key Evaluation Checklist. from http://michaelscriven.info/images/KEC_7.25.2013.pdf [2015,September 15]
- Scriven, M. T. (2 0 0 0) . The logic and Methodology of checklist. Retrieved from http://www.wmich.edu/evalctr/archive_checklists/papers/logic&methodology_dec07.pdf [2015,September 15]
- Stufflebeam, D. L. (2 0 0 0) . Guiding for developing evaluation checklist: The checklist development checklist (CDC). from http://www.wmich.edu/evalctr/archive_checklists/guidelines_cdc.pdf [2015,September 20]
- Stufflebeam, D. L. (2 0 1 5) . Program evaluations metaevaluation checklist. from http://www.wmich.edu/evalctr/archive_checklists/program_metaeval.pdf [2015,October 1]
- Wellington, J. J. (2 0 0 0) . *Teaching and Learning Secondary Science: contemporary issues and practical approaches*.
- กนกวรรณ คงอภิรักษ์, และ สุวิมล, ว่องวานิช,. (2548). การวิจัยและพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเองของครูด้านการจัดการสอนวิชา

- วิทยาศาสตร์โดยใช้วงจรการเรียนรู้แบบ เซเวนอี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลมนัสสิทธิ์ บัณฑิตยานนท์. (2551). รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร.
- กมลวรรณ ตังธนกานนท์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2542). คู่มือครูแนวการจัดทำแผนการสอนพัฒนาศักยภาพ โครงการทดลอง ศักยภาพของเด็กไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2545). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์วี บุษยานนท์. (2546). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในแกนนำ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกวลิน ชัยณรงค์. (2554). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนัท ธาตุทอง. (2552). การออกแบบการสอนแบบย้อนกลับ. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- งามพันธุ์ สัยศรี. (2554). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินทักษะการจัดการเวลาและ เทคนิคการจัดการเวลาสำหรับนักเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต), จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2552). การพัฒนาโมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและแบบ ตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริณ แก้วสนิท. (2548). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด.
- จิรภัทธ แก้วภู. (2547). หลักและวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.

- เฉลิม พักอ่อน. (2552). การออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเทคนิค *Backward Design*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประสานมิตร จำกัด.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการ เขียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2553). การประเมินการเรียนรู้ *Learning Assessment*. มหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โชติกา ภาชีผล. (2554). การวัดและประเมินผลการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. ข่าวสารวิชาการ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำเดือนพฤศจิกายน 2553.
- ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. (2550). ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา: บทบาทของครูกับ *Active Learning*. Retrieved 10 ธันวาคม 2557, from <http://www.pochanukul.com>
- ณัฐภูมิ ภูงษ์ชัย. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และการนำไปใช้ของครูมัธยมศึกษาในเขตภาคใต้., จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, และคณะ. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์.
- ดาราภา วรณวนิช. (2549). ยุทธศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).
- ทิพยาภรณ์ รัตนลาโภ. (2553). การพัฒนาแบบประเมินมาตรฐานสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการ สอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แชมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ทิตนา แชมมณี. (2548). เมฆจันต์ดี:แผนการจัดการเรียนรู้คัดสรร. กรุงเทพมหานคร: พัฒนา คุณภาพวิชาการ(พว) จำกัด.
- นภสร สิงหนิช. (2555). แนวทางการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยของครูสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สิริวิยาสาส์.
- บุหงา วัฒนนะ. (2546). *Active Learning*. วารสารวิชาการ, 6(9), 30-34.

- บุรุษย์ ศิริมหาสาคร. (2547). แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: บัคค
พอยท์.
- บุญชูธรรม์ เต็มชัย. (2546). การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ โพธิผล. (2542). การศึกษาการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สังกัดกรมสามัญศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิพัฒน์ สายสอน. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการสอนให้มีประสิทธิภาพ
ของครูมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต),
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2557). สอนเขียนแผนบูรณาการ บนฐานเด็กเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และคณะ. (2549). วิธีวิทยาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ด้วย
หลักการสอน 3S+ การบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
คุณภาพวิชาการ.
- พิรุณเทพ เพชรบุรี. (2551). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อใช้ในการ
เทียบเคียงการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- รุจิรั ภู่อาระ. (2545). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบุ๊ค พอยท์ จำกัด.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
แอล ที เพรส จำกัด.
- ศักดิ์ดา ไชกิจภิญโญ. (2548). นวัตกรรมการเรียนการสอน.วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน,
3(3), 12-15.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ บั๊นหุ่่น. (2548). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อพัฒนา
ทักษะการประเมินของครูและนักเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- สินีนานู ศรีพัฒนนะพิพัฒน์. (2545). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักเพื่อความเหมาะสมของวิธีการประเมินภายในโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี เชื้อชัย. (2551). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำและคณะ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถพล ศรีไพจิตรวรกุล. (2554). การพัฒนาแบบตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนระดับประถมศึกษาด้วยแฟ้มสะสมงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

1. อาจารย์โสภา ศรีพัฒนานุกุลกิจ	ครูชำนาญการพิเศษ
ครูหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร
โรงเรียนศึกษานารี
2. อาจารย์ทองสุข ทับเจริญ	ครูชำนาญการพิเศษ
ครูหัวหน้างานวิจัย
โรงเรียนศึกษานารี
3. อาจารย์วรรณวิศา หนูเจริญ	ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศึกษานารี
4. นายกฤษณ ราชนิล	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1
5. นางสมบุรณ์ ราชนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระชน พลโยธา	อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. อาจารย์ ดร.พนิดาพร จงราเชนทร์	อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**แบบบันทึกการวิเคราะห์วิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**

วันที่ทำการบันทึก ลงชื่อ (ผู้ศึกษา)

องค์ประกอบสำคัญ ของแผนการจัดการเรียนรู้		กระทรวงศึกษาธิการ(2551)	สุวิทย์ มูลคำและคณะ(2549)	ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง(2545)	ทิศนา แงมมณี(2547)	พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2557)	รุจิร ภู่อสาร(2545)	อารมณ์ ใจเที่ยง(2540)	จิรภัทร แก้วภู(2547)	วัฒนาพร ระงับทุกข์(2542)	ชนาธิป พงกุล(2551)	รวม
1.	สาระสำคัญ											
2.	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ จุดประสงค์การเรียนรู้/ วัตถุประสงค์											
3.	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้											
4.	กิจกรรมการเรียนรู้											
5.	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้											
6.	วิธีการประเมินผล											
7.	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล											
8.	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล											

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้แบบประเมินแผนการจัดการ
เรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และกรอกข้อมูลของท่านลงในช่องว่างตามความเป็น
จริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. วิชาที่สอน

☐ ภาษาไทย	☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
☐ วิทยาศาสตร์	☐ สุขศึกษาและพลศึกษา
☐ ภาษาต่างประเทศ	☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
☐ คณิตศาสตร์	☐ ศิลปะ
5. ระดับชั้นมัธยมศึกษา

☐ ม.1	☐ ม.2	☐ ม.3	☐ ม.4	☐ ม.5	☐ ม.6
------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------
6. ประสบการณ์การสอน

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 – 20 ปี	☐ มากกว่า 20 ปี
7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในปัจจุบันเคยผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนการนำไปใช้ จริงหรือไม่

☐ ผ่านการประเมินด้วยตนเอง	☐ ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ
☐ ผ่านการประเมินจากผู้บังคับบัญชา	☐ ไม่เคยผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาของท่านมากที่สุด
โดยยึดหลักตามเกณฑ์การตัดสินใจดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ท่านคิดว่าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็น
ของท่านในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านคิดว่าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็น
ของท่านในระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านคิดว่าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็น
ของท่านในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านคิดว่าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็น
ของท่านในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านคิดว่าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็น
ของท่านในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
มาตรฐานการใช้ประโยชน์					
1. มีการระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน	1	2	3	4	5
2. แบบประเมินให้สารสนเทศเพียงพอต่อการประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	1	2	3	4	5
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้ผลการประเมิน	1	2	3	4	5
4. รายการประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	1	2	3	4	5
5. ผู้ประเมินสามารถรับรู้ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของท่านได้อย่างรวดเร็ว	1	2	3	4	5
6. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามที่กำหนดไว้	1	2	3	4	5

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
มาตรฐานความเป็นไปได้					
7. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนของครู สามารถนำไปประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ได้จริงทุกขั้นตอนสำคัญ	1	2	3	4	5
8. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นที่ยอมรับได้ทางการประเมิน	1	2	3	4	5
9. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ให้ผลที่คุ้มค่า	1	2	3	4	5
มาตรฐานความเหมาะสม					
10. มีการกำหนดข้อตกลง/คู่มือการใช้ก่อนทำการประเมิน	1	2	3	4	5
11. มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยความเป็นธรรมโปร่งใส	1	2	3	4	5
12. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเปิดเผยและตรงกับความเป็นจริง	1	2	3	4	5
13. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สามารถแจ้งให้ครูทราบได้ทันทีตามความต้องการของผู้ประเมิน	1	2	3	4	5
14. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5
15. ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ	1	2	3	4	5
มาตรฐานความถูกต้อง					
16. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	1	2	3	4	5
17. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน	1	2	3	4	5

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
มาตรฐานความถูกต้อง					
18 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความตรง การประเมินอย่างชัดเจน	1	2	3	4	5
19 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความตรง	1	2	3	4	5
20 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเที่ยง	1	2	3	4	5
21 การเขียนสรุปผลการประเมิน มีความเป็นปรนัย	1	2	3	4	5
22 มีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูล อย่างชัดเจน	1	2	3	4	5
23 การจัดรูปแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีความ เป็นระเบียบ เข้าใจง่าย	1	2	3	4	5
24 รายการประเมินสมเหตุสมผลและเป็นข้อความที่เป็นจริง	1	2	3	4	5
25 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา สามารถประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาได้ อย่างมีคุณภาพ	1	2	3	4	5

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

- คู่มือและแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
สำหรับใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง
- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา
สำหรับผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

**คู่มือการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา**

1.ความเป็นมาและความสำคัญของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นประโยชน์ทางด้าน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เพราะเป็นการประเมินรายละเอียดตามข้อรายการ หรือประเด็นสำคัญตามลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ผลการประเมินจะสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา สร้างขึ้นเพื่อให้ครูประเมินขั้นตอนและองค์ประกอบสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของครู ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)

โดยแบ่งการประเมินเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งในแต่ละด้านมีการประเมินทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ

- 1) วัตถุประสงค์/จุดประสงค์
- 2) สาระสำคัญ
- 3) เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้
- 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
- 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. การเตรียมตัวก่อนการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

1) ผู้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา

2) ผู้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ต้องศึกษาผู้เรียนก่อนการวางแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

3) ผู้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)

4) ผู้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา ต้องศึกษาระเบียบและรูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียน

4. วิธีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้ครูสามารถประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ครูควรทำความเข้าใจแนวทางการใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถประเมินตนเองได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งส่งผลให้ผลการตรวจสอบตรงตามความเป็นจริงและมีคุณภาพ

ขอความกรุณาครูผู้สอนศึกษาตัวอย่างการประเมินตามข้อรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1 ตัวอย่างการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง ผู้ประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อรายการประเมิน ที่ท่านได้ปฏิบัติจริงในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หรือเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ศึกษาองค์ประกอบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างละเอียด	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.50
☐ มีการศึกษาสาระหลักที่จำเป็นในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.25
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้	0.25
☐ มีการศึกษาคุณภาพผู้เรียน	0.25
☐ มีการศึกษาโครงสร้างเวลาเรียน	0.25
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน	
☐ มีการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.25
☐ มีการศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
☐ มีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีการศึกษาธรรมชาติวิชา	0.25
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	3	

ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านความรู้	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านกระบวนการ	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน	
2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์อื่น	
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา	0.34
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา	0.33
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.33
รวมคะแนน	
3) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	
☐ มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	0.20
รวมคะแนน	
4) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	
☐ มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน	0.50
☐ มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	0.50
รวมคะแนน	
5) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน	
☐ มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความรู้พื้นฐาน	0.50
☐ มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความสนใจ	0.50
รวมคะแนน	
6) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวัง	
☐ มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมเป็นลำดับขั้นพฤติกรรมการเรียนรู้	0.50
☐ มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมตามเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	6	

การรวมคะแนน

ตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	3	
2) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	3	
3) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	3	
4) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	3	
5) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	3	
6) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	3	
รวมคะแนนตอนที่ 1	18	

ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	6	
2) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	6	
3) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	6	
4) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	6	
5) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	6	
6) รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	6	
รวมคะแนนตอนที่ 2	36	

รวมคะแนนทั้งหมด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
รวมคะแนนด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	18	
รวมคะแนนด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	36	
รวมคะแนนทั้งหมด	54	

5.เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การคิดคะแนนและเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนน	ร้อยละ	ความหมาย
44 – 54	80 – 100	ดีเยี่ยม
38 – 43	70 – 79	ดีมาก
33 – 37	60 – 69	ดี
27 – 32	50 – 59	พอใช้
0 – 26	0 – 49	ปรับปรุง

คะแนนรวมทั้งหมดที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ระดับ

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

5.ดีมาก	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบทั้ง 6 องค์ประกอบ 2) ทุกองค์ประกอบแสดงขั้นตอนการจัดทำ อธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน 3) ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) ทุกองค์ประกอบมีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีและมีความทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาได้กระชับและถูกต้อง 6) ครูผู้สอนอื่นสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้โดยง่าย
4.ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบทั้ง 6 องค์ประกอบ 2) ทุกองค์ประกอบแสดงขั้นตอนการจัดทำ อธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้อ่อนข้างชัดเจน 3) ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) ทุกองค์ประกอบมีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีและค่อนข้างทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาได้ถูกต้อง 6) ครูผู้สอนอื่นสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้โดยง่าย
3.พอใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบทุกองค์ประกอบ (ทั้ง 6 องค์ประกอบ) 2) ทุกองค์ประกอบแสดงขั้นตอนการจัดทำ อธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ไม่ชัดเจน 3) ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) ทุกองค์ประกอบมีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีบ้าง แต่ไม่ค่อยทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาได้ถูกต้อง 6) ครูผู้สอนอื่นสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้ เมื่อครูประจำวิชาแนะนำ
2.ผ่าน	<ol style="list-style-type: none"> 1) แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบไม่ครบทุกองค์ประกอบ 2) บางองค์ประกอบไม่ระบุขั้นตอนการจัดทำ รวมทั้งการอธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน 3) มีความเชื่อมโยงกันเพียงบางองค์ประกอบเท่านั้น 4) มีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎีบ้างและไม่มีคามทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษาค่อนข้างเข้าใจยาก 6) ครูผู้สอนอื่นอาจต้องทำความเข้าใจหรือขอคำแนะนำจากครูประจำวิชาให้ชัดเจน
1.ควรปรับปรุง	<ol style="list-style-type: none"> 1) องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ครบทุกองค์ประกอบ 2) บางองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้อธิบายรายละเอียดไม่ชัดเจน 3) ไม่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในแต่ละองค์ประกอบ 4) ไม่มีการสอดแทรกแนวคิด/ทฤษฎี หรือแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาใช้ไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งไม่มีความทันสมัย 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการใช้ภาษากำกวม/วกวน/เข้าใจยาก <p>*หมายเหตุ การระบุงองค์ประกอบดังกล่าวไม่มีข้อมูลที่เพียงพอที่จะบอกได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ดีมาก ดี และปานกลาง เพราะฉะนั้นจึงควรปรับปรุงคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้</p>

**แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา สำหรับใช้
ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง**

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา สร้างขึ้นเพื่อให้ครูประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของครู ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) ซึ่งมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์/จุดประสงค์ 2) สารสำคัญ 3) เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้และ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 รายการประเมินขั้นตอนและองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อรายการประเมิน และกรอกข้อมูลลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อตำแหน่ง.....

โรงเรียน ” ”

โรงเรียนของท่านมีจำนวนนักเรียน

- น้อยกว่า 500 คน ตั้งแต่ 500 – 1,499 คน
 ตั้งแต่ 1,500 – 2,499 คน ตั้งแต่ 2,500 ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

- ภาษาไทย การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ
 วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา คณิตศาสตร์
 ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาคเรียนที่ ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในปัจจุบันเคยผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ก่อนการนำไปใช้ จริงหรือไม่

- ผ่านการประเมินด้วยตนเอง ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ
 ผ่านการประเมินจากผู้บังคับบัญชา ไม่เคยประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 2 รายการประเมินด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง ผู้ประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อรายการประเมิน ที่ท่านได้ปฏิบัติจริง ในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หรือเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน

ด้านที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ศึกษารายละเอียดประกอบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างละเอียด	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.50
☐ มีการศึกษาสาระหลักที่จำเป็นในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.25
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้	0.25
☐ มีการศึกษาคุณภาพผู้เรียน	0.25
☐ มีการศึกษาโครงสร้างเวลาเรียน	0.25
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน	
☐ มีการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.25
☐ มีการศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
☐ มีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีการศึกษาธรรมชาติวิชา	0.25
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	3	

องค์ประกอบหลักที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ

1) ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา	0.50
☐ มีการศึกษาสาระหลักที่จำเป็นในหลักสูตรสถานศึกษา	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้	
☐ มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านความรู้	0.25
☐ มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านกระบวนการ	0.25
☐ มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีการศึกษาจุดประสงค์ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	
☐ มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนมีความรู้เดิม/พื้นฐานเรื่องอะไร	0.50
☐ มีการวิเคราะห์ว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือสามารถปฏิบัติอะไรได้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสาระสำคัญ	3	

องค์ประกอบหลักที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้

1) ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างละเอียด	เกณฑ์การให้ คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาสาระมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.50
☐ มีการศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติม (ที่ไม่ใช่หนังสือเรียน)	
☐ มีการศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติมจากหนังสือ/ตำรา	0.25
☐ มีการศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติมจากสื่อออนไลน์	0.25
☐ มีการศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติมจากเอกสาร/งานวิจัย	0.25
☐ มีการศึกษาเนื้อหา/สาระเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ.....	0.25
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แกนกลาง เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้	เกณฑ์การให้ คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	0.20
☐ มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.20
☐ มีการวิเคราะห์ความครอบคลุมกับสาระสำคัญ	0.20
☐ มีการวิเคราะห์ความยากง่ายเหมาะกับระดับชั้นเรียน	0.20
☐ มีการวิเคราะห์ความชัดเจนของสาระการเรียนรู้	0.20

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสาระการเรียนรู้	3	

องค์ประกอบหลักที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาความสามารถทางสติปัญญา/พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน	0.50
☐ มีการศึกษาความสนใจของผู้เรียน	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้	
☐ มีการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้	0.50
☐ มีการศึกษาแนวคิด/ทฤษฎี/วิธีการสอน	0.50
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
☐ มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ก่อนการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	0.25
☐ มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านกระบวนการก่อนการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	0.25
☐ มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก่อนการกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้	0.25
☐ มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนก่อนการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	0.25
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	3	

องค์ประกอบหลักที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1) ศึกษาประเภทของสื่อการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้	0.50
☐ มีการศึกษาความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้กับพัฒนาการของผู้เรียน	0.50
รวมคะแนน	
2) ศึกษาการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	
☐ ศึกษาการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
☐ ศึกษาการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน	0.50
รวมคะแนน	
3) ศึกษาคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้	
☐ มีการศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของสื่อ/แหล่งเรียนรู้	0.50
☐ มีการศึกษาวิธีการใช้งานของสื่อ/แหล่งเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้	3	

องค์ประกอบหลักที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล

1) ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	0.34
☐ มีการศึกษารูปแบบของการวัดและประเมินผล	0.33
☐ มีการศึกษาระเบียบของการวัดและประเมินผล	0.33
รวมคะแนน	
2) วิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้	
☐ มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้	0.25
☐ มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านกระบวนการ	0.25
☐ มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน	
3) วิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผล	0.50
☐ มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดการวัดและประเมินผล	3	

ด้านที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

1)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านความรู้	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านกระบวนการ	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน	
2)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์อื่น	
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา	0.34
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา	0.33
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.33
รวมคะแนน	
3)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	
☐ มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	0.20
รวมคะแนน	
4)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	
☐ มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน	0.50
☐ มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	0.50
รวมคะแนน	
5)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน	
☐ มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความรู้พื้นฐาน	0.50
☐ มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความสนใจ	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวัง	
☐ มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมเป็นลำดับขั้นพฤติกรรมการเรียนรู้	0.50
☐ มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมตามเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ

1)การกำหนดสาระสำคัญมีความครอบคลุม	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้	0.50
☐ มีความครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาสาระที่กำหนด	0.50
รวมคะแนน	
2)การกำหนดสาระสำคัญมีความตรงตามขอบเขต	
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.50
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในตัวชี้วัด	0.50
รวมคะแนน	
3)การกำหนดสาระสำคัญมีการสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับชัดเจน	
☐ สรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.50
☐ สรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.50
รวมคะแนน	
4)การกำหนดสาระสำคัญมีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	
☐ มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน	0.50
☐ มีการใช้ภาษาเป็นประโยคบอกเล่าที่กระชับ	0.50
รวมคะแนน	
5)การกำหนดสาระสำคัญที่มีความสอดคล้อง	
☐ มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	1
รวมคะแนน	
6)การกำหนดสาระสำคัญมีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียน	
☐ มีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียนได้ชัดเจน	0.50
☐ มีการเน้นความสำคัญในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสาระสำคัญ	6	

องค์ประกอบหลักที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้

1)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อื่น	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เลือกตอบอย่างน้อย 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม	
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อาเซียนศึกษา	
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	
☐ มีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้	
รวมคะแนน	
2)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีความเหมาะสม	
☐ มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้	0.34
☐ มีความเหมาะสมกับระดับความรู้/ความสามารถของผู้เรียน	0.33
☐ มีความเหมาะสมกับลำดับความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระ	0.33
รวมคะแนน	
3)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีคุณภาพ	
☐ มีความถูกต้อง ชัดเจนตามธรรมชาติวิชา	0.50
☐ มีความถูกต้องตามหลักสูตร	0.50
รวมคะแนน	
4)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีความตรงตามขอบเขตที่กำหนด	
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.50
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	
5)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีการปรับและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย(ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)	
☐ มีการปรับเนื้อหาสาระให้ทันสมัย (ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)	0.50
☐ มีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย (ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)และ	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	
☐ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	1.00
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสาระการเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

1) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความเหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ง่าย	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับเหมาะกับวัยผู้เรียน	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับสถานที่	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับภาระงาน/ชิ้นงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำ	0.20
รวมคะแนน	
2)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนเหมาะสม	
☐ มีการกำหนดขั้นตอนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.34
☐ มีการกำหนดการเรียนรู้ที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้โดยไม่กระทบต่อผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้	0.33
☐ มีการกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกัน กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่	0.33
รวมคะแนน	
3)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) อย่างหลากหลาย	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด	เลือกตอบอย่างน้อย 1 ข้อได้ 1 คะแนน
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เกม	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิพากษ์	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโต้แย้ง	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนลงมือปฏิบัติทดลอง	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด	
☐ มีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ (ระบุ)	
รวมคะแนน	

องค์ประกอบหลักที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

4)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์	เลือกอย่างน้อย 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดสังเคราะห์	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดไตร่ตรอง	
รวมคะแนน	
5)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขต	
☐ ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.50
☐ ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขต	
☐ ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.20
☐ ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตจุดประสงค์การเรียนรู้	0.20
☐ ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.20
☐ ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.20
☐ ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขตสาระการเรียนรู้	0.20
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม	เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม
☐ มีความเหมาะสมกับเวลา	0.25
☐ มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้	0.25
☐ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	0.25
☐ มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน	
2)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	
☐ เลือกใช้สื่อของจริง	0.20
☐ เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์	0.20
☐ เลือกใช้สื่อเทคโนโลยี	0.20
☐ เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น	0.20
☐ เลือกให้ผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ถ่ายทอด	0.20
รวมคะแนน	
3)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้อง	
☐ เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย น่าสนใจ	0.50
☐ เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	0.50
รวมคะแนน	
4)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	
☐ มีการประเมินความสามารถของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ก่อนการใช้สื่อการเรียนรู้	0.25
☐ มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้	0.25
☐ มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้	0.25
☐ มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ	0.25
รวมคะแนน	
5)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	
☐ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.25
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.25
☐ มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	0.25
☐ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.25
รวมคะแนน	

องค์ประกอบหลักที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

6)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์	0.25
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้	0.25
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด	0.25
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน	0.25

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล

1)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีผู้ประเมินที่หลากหลาย	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการประเมินแบบผู้เรียนประเมินตนเอง	0.25
☐ มีการประเมินแบบเพื่อนประเมินเพื่อน	0.25
☐ มีการประเมินแบบผู้ปกครองร่วมประเมิน	0.25
☐ มีการประเมินแบบครูเป็นผู้ประเมิน	0.25
รวมคะแนน	

องค์ประกอบหลักที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล

2)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีวิธีการวัดและประเมินผล(ทั้งที่เป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ)ที่หลากหลาย		
มีวิธีการวัดและประเมินผลที่เป็นทางการ ☐ การสอบปากเปล่า ☐ การใช้แบบทดสอบ ☐ การตรวจผลงาน ☐ การสังเกตพฤติกรรม ☐ การสัมภาษณ์	เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน	
มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่เป็นทางการ ☐ การซักถาม ☐ การใช้คำถาม ☐ อื่นๆระบุ.....		
รวมคะแนน		
3)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ * เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับลักษณะเครื่องมือที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ** หากเลือกตอบข้อ 3.1 ไม่ต้องทำข้อ 3.2 / หากเลือกตอบข้อ 3.2 ไม่ต้องทำข้อ 3.1		เกณฑ์การให้คะแนน
		คะแนนเต็ม
3.1 การเลือกใช้เครื่องมือทั่วไปที่มีคุณภาพ ☐ มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยง (Reliability)	0.34	
☐ มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความตรงตามเนื้อหา(Content Validity)	0.33	
☐ มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้	0.33	
3.2 การเลือกใช้เครื่องมือประเภทแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ☐ มีการสร้างผังข้อสอบ (Test Blueprint) หรือการสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Table of Specifications) ก่อนจัดทำแบบทดสอบ	0.20	
☐ มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)	0.20	
☐ มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความเที่ยง (Reliability)	0.20	
☐ มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่ความเป็นปรนัย (Objectivity)	0.20	
☐ มีการวิเคราะห์ข้อสอบ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ	0.20	
รวมคะแนน		
4)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้		
☐ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.20	
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.20	
☐ มีความสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.20	
☐ มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.20	
☐ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.20	
รวมคะแนน		

องค์ประกอบหลักที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล

5)การกำหนดการวัดและประเมินผลช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามที่ขอบเขตกำหนด	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน	0.50
☐ สามารถแปลผลได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีการใช้เครื่องมือที่มีความเหมาะสม	
☐ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียน	0.33
☐ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	0.34
☐ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้	0.33
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดการวัดและประเมินผล	6	

รวมคะแนนทั้งหมด

ตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	3	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	3	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	3	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	3	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	3	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	3	
รวมคะแนนตอนที่ 1	18	

ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	6	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	6	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	6	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	6	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	6	
รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	6	
รวมคะแนนตอนที่ 2	36	

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับชั้นมัธยมศึกษา สร้างขึ้นเพื่อให้ครูประเมินองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของครู ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) ซึ่งมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์/จุดประสงค์ 2) สารระสำคัญ 3) เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้และ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 รายการประเมินขั้นตอนและองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อรายการประเมิน และกรอกข้อมูลลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ ตำแหน่ง

ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของ ตำแหน่งโรงเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

☐ ภาษาไทย	☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	☐ ศิลปะ
☐ วิทยาศาสตร์	☐ สุขศึกษาและพลศึกษา	☐ คณิตศาสตร์
☐ ภาษาต่างประเทศ	☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	

ระดับชั้นมัธยมศึกษา ม.1 ม.2 ม.3 ม.4 ม.5 ม.6

ภาคเรียนที่ ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

การเขียนบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

- มีการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนหลังการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้
- ไม่มีการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนหลังการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

ส่วนที่ 2 รายการประเมินด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง ผู้ประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อรายการประเมินที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อปรากฏจริงในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท่านได้ประเมิน

ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

1)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านความรู้	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านกระบวนการ	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.25
☐ มีความครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน	
2)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์อื่น	
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา	0.34
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา	0.33
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	0.33
รวมคะแนน	
3)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	
☐ มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	0.20
รวมคะแนน	
4)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	
☐ มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน	0.50
☐ มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	0.50
รวมคะแนน	
5)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน	
☐ มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความรู้พื้นฐาน	0.50
☐ มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนด้านความสนใจ	0.50
6)การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวัง	
☐ มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมเป็นลำดับขั้นพฤติกรรมการเรียนรู้	0.50
☐ มีการระบุข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมตามเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 2 การกำหนดสาระสำคัญ

การกำหนดสาระสำคัญมีความครอบคลุม	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้	0.50
☐ มีความครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาสาระที่กำหนด	0.50
รวมคะแนน	
การกำหนดสาระสำคัญมีความตรงตามขอบเขต	
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.50
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในตัวชี้วัด	0.50
รวมคะแนน	
การกำหนดสาระสำคัญมีการสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับชัดเจน	
☐ สรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.50
☐ สรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้รับตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.50
รวมคะแนน	
การกำหนดสาระสำคัญมีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	
☐ มีการใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการเขียน	0.50
☐ มีการใช้ภาษาเป็นประโยคบอกเล่าที่กระชับ	0.50
รวมคะแนน	
การกำหนดสาระสำคัญที่มีความสอดคล้อง	
☐ มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	1
รวมคะแนน	
การกำหนดสาระสำคัญมีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียน	
☐ มีการเน้นความสำคัญเรื่องที่เรียนได้ชัดเจน	0.50
☐ มีการเน้นความสำคัญในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสาระสำคัญ	6	

องค์ประกอบหลักที่ 3 การกำหนดสาระการเรียนรู้

1)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อื่น	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เลือกตอบอย่างน้อย 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม	
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อาเซียนศึกษา	
☐ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	
☐ มีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้	
รวมคะแนน	
2)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีความเหมาะสม	
☐ มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้	0.34
☐ มีความเหมาะสมกับระดับความรู้/ความสามารถของผู้เรียน	0.33
☐ มีความเหมาะสมกับลำดับความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระ	0.33
รวมคะแนน	
3)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีคุณภาพ	
☐ มีความถูกต้อง ชัดเจนตามธรรมชาติวิชา	0.50
☐ มีความถูกต้องตามหลักสูตร	0.50
รวมคะแนน	
4)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีความตรงตามขอบเขตที่กำหนด	
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.50
☐ ตรงตามขอบเขตที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	
5)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีการปรับและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย(ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)	
☐ มีการปรับเนื้อหาสาระให้ทันสมัย (ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)	0.50
☐ มีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้ทันสมัย (ทันต่อการเปลี่ยนแปลง)และ	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	
☐ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	1.00
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสาระการเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

1)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีความเหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ง่าย	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับเหมาะกับวัยผู้เรียน	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับสถานที่	0.20
☐ มีความเหมาะสมกับภาระงาน/ชิ้นงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำ	0.20
รวมคะแนน	
2)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนเหมาะสม	
☐ มีการกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.34
☐ มีการกำหนดการเรียนรู้ที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้โดยไม่กระทบต่อผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้	0.33
☐ มีการกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกัน กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่	0.33
รวมคะแนน	
3)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) อย่างหลากหลาย	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด	เลือกตอบอย่างน้อย 1 ข้อได้ 1 คะแนน
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เกม	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดิทัศน์	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้วาที	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนลงมือปฏิบัติการทดลอง	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว	
☐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด	
☐ มีการจัดกิจกรรมอื่นๆ (ระบุ)	
รวมคะแนน	

องค์ประกอบหลักที่ 4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

4)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์	เลือกตอบอย่างน้อย 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดสังเคราะห์	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ	
☐ มีการส่งเสริมทักษะการคิดไตร่ตรอง	
รวมคะแนน	
5)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขต	
☐ ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.50
☐ ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนตามที่กำหนดในขอบเขต	
☐ ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.50
☐ ส่งเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	0.50
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม		เกณฑ์การให้คะแนน
		คะแนนเต็ม
☐	มีความเหมาะสมกับเวลา	0.25
☐	มีความเหมาะสมตามธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้	0.25
☐	มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	0.25
☐	มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	0.25
รวมคะแนน		
2)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย		
☐	เลือกใช้สื่อของจริง	0.20
☐	เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์	0.20
☐	เลือกใช้สื่อเทคโนโลยี	0.20
☐	เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น	0.20
☐	เลือกให้ผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ถ่ายทอด	0.20
รวมคะแนน		
3)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้ถูกต้อง		เกณฑ์การให้คะแนน
		คะแนนเต็ม
☐	เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย น่าสนใจ	0.50
☐	เลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	0.50
รวมคะแนน		
4)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีการเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ		
☐	มีการประเมินความสามารถของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ก่อนการใช้สื่อการเรียนรู้	0.25
☐	มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้	0.25
☐	มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้	0.25
☐	มีการปรับปรุง แก้ไข สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ	0.25
รวมคะแนน		
5)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้		
☐	มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.25
☐	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.25
☐	มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	0.25
☐	มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.25
รวมคะแนน		

องค์ประกอบหลักที่ 5 การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

6)การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์	0.25
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้	0.25
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด	0.25
☐ ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน	0.25
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้	6	

องค์ประกอบหลักที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล

1)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีผู้ประเมินที่หลากหลาย	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ มีการประเมินแบบผู้เรียนประเมินตนเอง	0.25
☐ มีการประเมินแบบเพื่อนประเมินเพื่อน	0.25
☐ มีการประเมินแบบผู้ปกครองร่วมประเมิน	0.25
☐ มีการประเมินแบบครูเป็นผู้ประเมิน	0.25
รวมคะแนน	
2)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีวิธีการวัดและประเมินผล(ทั้งที่เป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ)ที่หลากหลาย	
มีวิธีการวัดและประเมินผลที่เป็นทางการ	เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน
☐ การสอบปากเปล่า	
☐ การใช้แบบทดสอบ	
☐ การตรวจผลงาน	
☐ การสังเกตพฤติกรรม	
☐ การสัมภาษณ์	
มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่เป็นทางการ	
☐ การซักถาม	
☐ การใช้คำถาม	
☐ อื่นๆระบุ.....	
รวมคะแนน	

องค์ประกอบหลักที่ 6 การกำหนดการวัดและประเมินผล

3)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ	เกณฑ์การให้คะแนน
* เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับลักษณะเครื่องมือที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้	
** หากเลือกตอบข้อ 3.1 ไม่ต้องทำข้อ 3.2 / หากเลือกตอบข้อ 3.2 ไม่ต้องทำข้อ 3.1	คะแนนเต็ม
3.1 การเลือกใช้เครื่องมือทั่วไปที่มีคุณภาพ	
☐ มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยง (Reliability)	0.34
☐ มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)	0.33
☐ มีการเลือกใช้เครื่องมือที่มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนการนำไปใช้	0.33
3.2 การเลือกใช้เครื่องมือประเภทแบบทดสอบที่มีคุณภาพ	
☐ มีการสร้างผังข้อสอบ (Test Blueprint) หรือการสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Table of Specifications) ก่อนจัดทำแบบทดสอบ	0.20
☐ มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)	0.20
☐ มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่มีความเที่ยง (Reliability)	0.20
☐ มีการเลือกใช้แบบทดสอบที่เป็นปรนัย (Objectivity)	0.20
☐ มีการวิเคราะห์ข้อสอบ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ	0.20
รวมคะแนน	
4)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นของแผนการจัดการเรียนรู้	
☐ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	0.20
☐ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0.20
รวมคะแนน	
5)การกำหนดการวัดและประเมินผลช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามที่ขอบเขตกำหนด	เกณฑ์การให้คะแนน
	คะแนนเต็ม
☐ ช่วยสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน	0.50
☐ สามารถแปลผลได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้	0.50
รวมคะแนน	
6)การกำหนดการวัดและประเมินผลมีการใช้เครื่องมือที่มีความเหมาะสม	
☐ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียน	0.33
☐ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	0.34
☐ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเวลาที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้	0.33
รวมคะแนน	

รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
การกำหนดการวัดและประเมินผล	6	

รวมคะแนนทั้งหมด

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

รวมคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1)รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 1	6	
2)รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 2	6	
3)รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 3	6	
4)รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 4	6	
5)รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 5	6	
6)รวมคะแนนองค์ประกอบที่ 6	6	
รวมคะแนน	36	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การคิดคะแนนและเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนน	ร้อยละ	ความหมาย
30 – 36	81 – 100	ดีมาก
24 – 29	64 – 80	ดี
19 – 23	51 – 63	พอใช้
14 – 18	37 – 50	ผ่าน
0 – 13	0 – 36	ควรปรับปรุง

คะแนนรวมทั้งหมดที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ระดับ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเอมิกา สุวรรณหิตาทร เกิดเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 มีภูมิลำเนาอยู่ที่ จังหวัดจันทบุรี สำเร็จการศึกษาการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2554 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการวัดและประเมินผล การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2556 ปัจจุบันรับราชการครูที่โรงเรียนศึกษานารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

